

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 194 (13.425)

Trst, nedelja, 20. avgusta 1989

Na Vzhodu se svita

MARKO WALTRITSCH

Na Vzhodu se svita. Wojciech Jaruzelski in Tadeusz Mazowiecki bosta v zgodovini Poljske zapisana kot protagonisti. Jaruzelski, general, komunist, ki je pred osmimi leti izvedel vojaški udar, da bi obvaroval Poljsko pred kaosom — v katerega sta jo spravila za tiste čase še nepojmljiv pojav in akcija katoliškega opozicijskega sindikata Solidarnost — in brez dvoma tudi pred grozečim vdorom armad »bratskih«
držav Varšavskega pakta, ki naj bi, po vzoru Češkoslovaške, ponovno vpostavile red, ter Mazowiecki, katoliški intelektualec, od vsega začetka med voditelji Solidarnosti, sta se domenila kako vnaprej voditi poljsko državo. Predsednik republike Jaruzelski je Mazowieckemu dal nalogo, da predseduje novi poljski vladi, potem ko je spodletel poskus, da bi vlado še vnaprej vodil pripadnik komunistične stranke.

Prvič od oktobrske revolucije sem se dogaja, da nepartijec postane predsednik vlade v komunistični državi. V poljskem primeru stvari gredo še dlje. Mazowiecki je zastopnik ustavne opozicije dosedanjemu komunističnemu režimu, tiste opozicije, ki je na volitvah pokazala, da uživa med prebivalstvom največ podpore, pa čeprav ni sedanji volilni zakon dopustil, da bi se ta premoč v parlamentu pokazala v vsej svoji moči.

Na Poljskem so komunisti prevzeli oblast takoj po vojni s pomočjo sovjetskih bajonetov. Sovjeti so za nekaj časa Poljakom celo vsilili svojega oficirja za predsednika vlade, maršala Rokossovskega, ki je sicer bil poljskega porekla in se je za to priložnost iz sovjetskega državljana prelevil v poljskega. V državi so obdržali nominalno demokracijo s tem, da so poleg komunistov v parlamentu bili tudi zastopniki drugih strank. Ti pa so bili le navadne lutke. Tako je bilo do pred nekaj dnevi. Po nepredvideni potezi voditelja Solidarnosti, ljudskega tribuna Walese, ki je predstavnik Kmečke in Demokratske stranke pozval naj z njim sodelujejo v tem, da komuniste spravijo z oblasti, so lutke na mah postale igralec na odru.

Tudi na Poljskem, še zlasti na Poljskem, pa je demagogija eno, realnost drugo. Zaradi tega je bilo potrebno doseči kompromis. V vladi, ki jo bo vodil katoličan Mazowiecki, bodo tudi komunisti, ki bodo obdržali pomembna ministrstva policije, vojske in najbrž tudi zunanjih zadev. Walesa je Sovjetom zagotovil, da si Solidarnost ne bo prizadevala za izstop iz Varšavskega pakta in za spremembo sedanjega ravnotežja sil v Evropi.

Zdi se, da so v Moskvi sprejeli ta zagotovila. Upoštevajoč nekajletno politiko Gorbačova je to nekaj čisto normalnega. Tudi zaradi tega, ker v raznih krajih Sovjetske zveze prihajajo na dan z vso silovitostjo več kot 70 let prisilno zamolčane zahteve posameznih narodnosti, prihajajo do izraza trenja in spori, celo zahteve po odcepitvi. Nacionalni nemiri trajajo že več časa v baltskih republikah, na Kavkazu, v muslimanskih republikah onkraj Urala. Do socialnih nemirov prihaja v vsej

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Voditelj Solidarnosti Geremek pozval delavce, naj prenehajo s stavkami

Mazowiecki je novi šef vlade PZDP se sooča z notranjo krizo

Upi in dvomi o učinkovitosti bodoče vlade - Partijski konservativci in reformisti sklepajo strateški dogovor - Sestava novega vladnega kabineta je še vedno neznanka

VARŠAVA — Poljski predsednik Jaruzelski je včeraj uradno sprejel odstop generala Kiszczaka in poveril mesto ministrskega predsednika Tadeuszu Mazowieckemu. Mazowiecki bo moral v prihodnjih dneh sestaviti prvo vzhodno vlado, ki je ne bodo vodili komunisti. Naloga ne bo lahka, še zlasti, ker se PZDP še ni dogovorila o svoji strategiji v vlogi vladne manjšine, glas pa dvigajo tudi radikalci (KPN), ki dvomijo v moč in sposobnost Mazowieckove vlade.

Medtem ko se je Mazowiecki mudil pri predsedniku Jaruzelskem, pa je še zasedal centralni komite PZDP. Zgodovinski prelom je še posebno zmedel člane nižjega partijskega vodstva in predstavnike perifernih organizacij. Šef partije Rakowski je moral tako priznati, da sicer ni nikoli skrival nevarnosti politične destabilizacije, partijsko vodstvo pa je preveč podcenjevalo dogajanja in spremembe, ki jih je prinesel čas. Glasilo PZDP Tribuna ludu pa je včeraj predlagalo neke vrste dogovor med reformisti in konservativci za ponovno politično in ideološko ofenzivo partije.

Radikalno gibanje, ki ga vodi Leszek Moczulski pa Mazowieckemu pri-

znava velike sposobnosti, doslednost in potrpljenje, a dvomi, da bo nova koalicija lahko sama zavezila gospodarsko in politično krizo. »Prej ko slej bo morala zaprositi PZDP za pomoč, saj koalicija sama ne razpolaga z ustreznim programom reform,«
menijo radikalci in izražajo bojazen, da bo Macowiecki predstavil program, ki bo temeljil na rahlih protinflacijskih mehanizmih in prevelikih državnih izdatkih. Takega programa pa KPN ne namerava podpreti. Mazowiecki pa ima seveda odločno podporo Solidarnosti, Geremek pa je iz Gdanska poslal poziv vsem delavcem, naj prenehajo s stavkami, »saj bodo samo tako lahko podprli novo vlado«.

Glede sestave novega vladnega kabineta pa je slika še zelo nejasna. Opazovalci menijo, da si bodo nova koalicija in komunisti sporazumno delili ministre in tajnike, tako da ne bi prišlo do večjih nesorazmerij. To pa so prej hipoteze kot napovedi, saj je tudi Jaruzelski v svojem sporočilu podčrtal potrebo po vladi, ki bo odražala voljo ljudstva, hkrati pa ohranila politično ravnovesje.

Geremek in Walesa sta se včeraj udeležila solidarnostnega shoda s stavkajočimi delavci v Gdansk (Telefoto AP)

Vrsta vprašanj ob zapletu s prstnimi odtisi Višji sodni svet razširil preiskavo v zadevi Di Pisa

PALERMO — Najkasneje jutri bo sodnik Alberto Di Pisa tudi uradno »obtoženec«, ki si bo moral iskati zagovornika in dokaze, s katerimi bo ugovarjal ugotovitvi Višjega sodnega sveta, da naj bi bilo njegovo delovanje nezdružljivo s funkcijami, ki jih je opravljal v okviru palermanske protimafijskega poola in bo zato proti njemu začel postopek za premestitev po uradni dolžnosti.

Istočasno pa je Višji sodni svet tudi sklenil, da bo razširil preiskavo v zvezi z anonimnimi pismi in zaslislal še približno dvajset palermskih sodnikov, ki se bodo morali zgledati v Rimu. Znana je že tudi večina imen, med katerimi naj omenimo državnega pravdnika Salvatoreja Curti Giardina, predsednika palermškega prizivnega sodišča Carmela Contija, državnega pravdnika Vincenza Paina, pa preiskovalne sodnike iz protimafijskega poola Falconeja, Guarnotto, Natolija in druge. Po končanih zaslisanih ostalih sodnikov bo prišel na vrsto (razen če ne bo zaprosil, da ga zaslisi kot prvega) sodnik Alberto Di Pisa, na vrsto pa bo prišel tudi visoki komisar za boj proti mafiji Domenico Sica.

Z zaslisevanji naj bi začeli že zadnji teden v avgustu. Do takrat naj bi svetovalci Višjega sodnega sveta podrobno preučili ves material o sporni zadevi anonimnih pisem. Celoten postopek pa naj bi

zaključili do konca septembra, da bi lahko že v oktobru z rezultati seznanili javnost.

V zvezi s petkovim zasedanjem Višjega sodnega sveta pa velja še omeniti, da so prišle na dan tudi zahteve, da bi začeli s postopkom za premestitev po uradni dolžnosti tudi proti državnemu pravdniku Curti Giardini in predsedniku prizivnega sodišča v Palermu Contiju zaradi nekaterih njunih izjav v zadevi Di Pisa.

Glede kriminalke s prstnimi odtisi, ki naj bi še pred časom nedvoumno obtoževali sodnika Alberta Di Piso kot pisca anonimnih pisem, potem pa je v petek postalo jasno, da je le en prstni odtis tak, da bi lahko bil Di Pisov, bo neodvisni strokovnjak za prstne odtise Aurelio Ghio v imenu obtoženega sodnika vložil pri državnem pravdništvu v Caltanissetti svoje poročilo. S tem v zvezi je Ghio ponovil svoje trditve, da proti Di Pisi obstaja le povečan fotografski posnetek dela prstnega odtisa, medtem ko je bil originalni odtis uničen. S tem v zvezi je turinski strokovnjak izrazil svoj dvom, da bi tajne službe lahko dokument uničile s kemičnimi postopki pri ugotavljanju prstnih odtisov. Kaj bolj konkretnega Aurelio Ghio s tem v zvezi ni želel povedati, omejil se je le na opazko, da se v zvezi s celotno zadevo sama od sebe pojavljajo vprašanja v zvezi z vlogo tajnih služb, ki naj bi jo te nedvoumno imele v celotni zadevi.

Demokracija obsoja »tih« spomin na praško pomlad

PRAGA — 21. obletnica sovjetskega vdora na Češkoslovaško je še predmet nasprotij, do katerih prihaja v teh dneh v državah vzhodnega bloka. Prepoved češkoslovaških oblasti za vse oblike manifestacij in komemoracij žrtev praške pomladi razdvaja javnost in odpira velike vrzeli v procesu demokratizacije, ki si počasi utira pot v države realnega socializma.

Odločno »opozorilo češkoslovaškim oblastem prihaja tokrat iz vrst KPI. Giorgio Napolitano piše danes v L'Unità, da »je zopet minilo leto, ne da bi ČSSR pomislila na politiko dialoga med predstavniki raznih družbenih in političnih gibanj«. »Čutimo dolžnost, da opozorimo oblasti pred morebitnimi represijami opozicije,«
piše Napolitano in izraža solidarnost vsem tistim gibanjem, ki se na Češkoslovaškem borijo za svobodo in demokracijo.

Tudi italijanski radikalci ogorčeno protestirajo nad sklepom češke vlade, ki je napovedala, da bo zatrla vsako obliko provokacije s strani opozicijskih gibanj in ne prevzema odgovornosti za škodo, ki bi jo lahko utrpeli tujci, ki se te dni mudijo v državi. V svoji protestni noti radikalci opozarjajo na nasproten učinek, ki ga je podoben ukrep povzročil lani. Pred letom dni je namreč kljub prepovedi prišlo do množičnih manifestacij, med katerimi je prebivalstvo zahtevalo spoštovanje človekovih pravic in čustev.

Jugoslovani v vaterpolu danes za zlato

BONN — Danes bodo podelili še zadnja odličja na 19. evropskem plavalnem prvenstvu v Bonnu, a za eno od zlatih se bo potegovala tudi Jugoslavija, in sicer v vaterpolu. Včeraj so Jugoslovani po dramatičnih zadnjih minutah polfinalne tekme premagali Italijane, ki pa so za poraz krivili bolgarskega sodnika ter so se zatem spravili nanj. Vložili so tudi priziv, ki pa je bil zavrnjen. Za prvo mesto na turnirju v vaterpolu se bodo »modri«
danes pomerili z ZRN, ki je nepričakovano premagala Sovjetsko zvezo.

Jugoslavija je včeraj osvojila prvo odličje med plavalci, in sicer bron s Koželjem, ki je bil tretji na 200 m delfin. Prvo srebrno kolajno si je priborila tudi Italija, z žensko štafeto na 4x100 m mešano.

Na sliki (AP): zadnje minute polfinalne tekme v vaterpolu med Italijo in Jugoslavijo so bile prav dramatične.

Francija pošilja letalonosilko Foch

NA 2. STRANI

□ □ □

Dolge vrste na mejnih prehodih

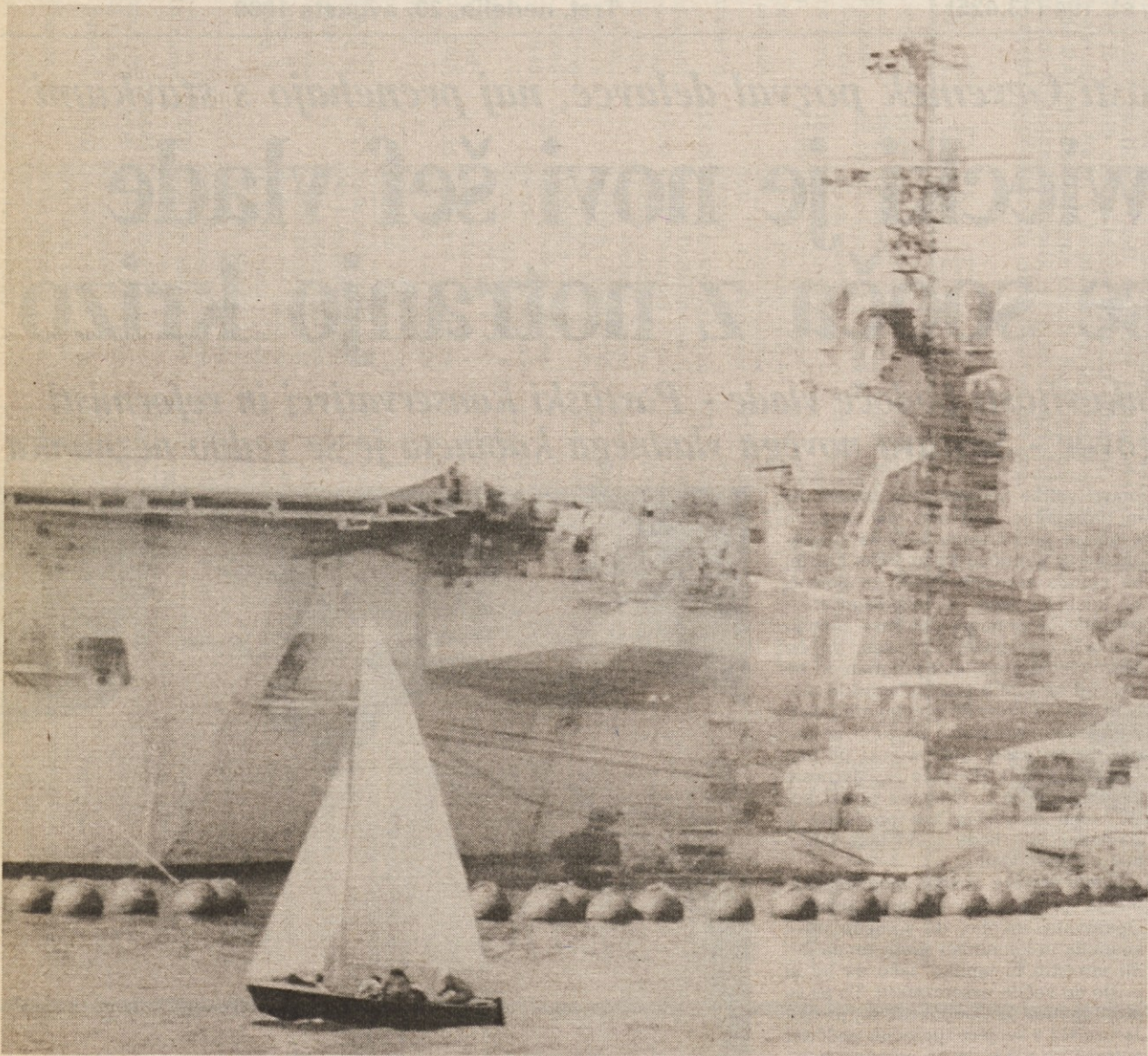
NA 5. STRANI

□ □ □

Kolumbija v primežu trgovcev smrti

NA ZADNJI STRANI

V Bejrutu se ob občasnih topovskih spopadih le s težavo ohranja krhko premirje Sirija za posredovanje treh arabskih držav Francoska letalonosilka pluje proti Bejrutu

Včeraj je iz francoskega pristanišča Toulon odplula letalonosilka Foch, ki naj bi v libanonske vode priplula čez približno štiri dni. Na njej je prostora za 2.200 vojakov in približno 40 letal in helikopterjev. Po sporočilu francoske vlade naj bi z njo »okrepili francosko prisotnost v Libanonu, njena naloga pa naj bi bila predvsem v tem, da nudi pomoč povsod tam, kjer bi bilo to potrebno«. Na poti proti libanonskim teritorialnim vodam letalonosilko Foch spremlja fregata Cassard

(Telefoto AP)

BEJRUT — Z veliko težavo se v libanonski prestolnici ohranja delno premirje, tako da so se včeraj prebivalci Bejruta po pravem peklu v preteklih dneh lahko malo oddahnili. Toda povsem mirno tudi včeraj ni bilo. Sirski topovi so občasno bruhalo granate na krščanska taborišča in tudi na nekatere stanovanjske predele, enote generala Aouna pa so cevi usmerile proti muslimanskemu delu mesta. V obstreljevanju je ena oseba izgubila življenje, pet pa jih je bilo ranjenih.

Na splošno je bil včerajšnji dan eden najmirnejših v zadnjih mesecih in tri dni po pozivu OZN po odložitvi orožja. Poziv k premirju so uradno sprejeli na obeh straneh, toda dejansko ga ni spoštoval nihče.

Včeraj tudi še ni bilo nobene reakcije na predlog francoskega mirovnega odposlanca Alaina Decauxa, ki je na srečanjih s kristjani in muslimani predlagal srečanje vseh prizadetih strani, da bi proučili vse probleme, s katerimi se Libanon danes srečuje. Decaux je tudi zagotovil, da Francija ne namerava vojaško poseči v Libanonu in tako posredno odgovoril integralistom iz vrst Hezbolaha, ki so Francijo opozorili, naj niti ne premišljuje o morebitnem vojaškem posegu v Libanonu, saj naj bi se ta po trditvah Hezbolaha končal s francoskim porazom.

O političnem reševanju libanonske krize pa je včeraj govorila tudi Sirija. Radio Damask je namreč poročal, da naj bi se Sirija strinjala s posredovanjem treh arabskih držav (Maroka, Alžirije in Savdske Arabije), katerim je to nalogo poveril vrh Arabske lige v Casablanci. Sirski radio je še poročal, da Sirija »z odprtimi rokami sprejema vsako arabsko pobudo, ki ima za cilj politično rešitev libanonske krize.«

Iz Francije pa je včeraj proti libanonskim vodam odplula letalonosilka Foch, ki naj bi po nekaterih vesteh imela nalogo, da tudi aktivno poseže v libanonska dogajanja, v kolikor bi sirski napadi ogrozili francosko skupnost v Bejrutu, ki šteje približno sedem tisoč oseb. O tej možnosti piše nek včerajšnji francoski dnevnik, ki tudi trdi, da naj bi glede morebitnega francoskega posega obstajal dogovor med generalom Aounom in Parizom.

V Pulju stekel tekmovalni program

PULJ — Istrsko gledališče, obnovljeni teater zbranih dimenzij z lepimi ložami in balkonom, se je včeraj končno preizkusilo v polni zasedbi, potem ko se je o selitvi festivala v njegove prostore govorilo že leta. Predstavniki produkcijskih hiš pa so ostali v sosednjem domu Jugoslovanske ljudske armade, ki sedaj ni več pretesen za njihove potrebe. Nekam preobširna pa zgleda biti gledališka dvorana za tiskovna srečanja z avtorji. Na predstavitvi ekipe *Kako je propadel rock'n'roll* režiserjev Peza, Slavice in Gajića ni hče ni prišel na dan z vprašanjem, tako da je vodja srečanja bil prisiljen zahvaliti se občinstvu komaj po nekaj minutah, nenazadnje pa je na njegovo odločitev vplival tudi provokativni show, ki so ga uprizorili mladi »nediscipliniranci« na odru.

Več so imeli povedati sodelavci in režiser (Zoran Gospić) filma *Švedski aranžma*, ki so obrazložili vzroke in načine te jugoslovansko-češke koprodukcije. Veliko Jugoslovancev študira film v Pragi, to je tudi povod za poznejše sodelovanje, ki pa je z jugoslovanske strani večkrat le ekonomsko (in neustvarjalsko) motivirano. Dogajanje v gledljivem *Švedskem aranžmaju* se paralelno odvija na direktriji Istambul-Hamburg pod slučajnimi in neprizadetimi očmi avtobusa švedskih osivelih turistk.

O koprodukciji so govorili tudi na okrogli mizi Jugoslovanski film v novi ekonomski in tržni usmeritvi. Prišlo je na dan predvsem to, da obstajajo v sklopu Evropskega leta filma (88-89) s sedežem v Bruslju, resne možnosti, ni hče pa članstva Jugoslavije v tem telesu ni izkoristil, tako da bi s sodelovanjem na raznih manifestacijah in pogovorih zbral potrebne informacije in stal trdne odnose za preustvaritev jugoslovanske kinematografije v okviru nove Evrope. To so bile besede direktorja Vibe filma Josipa Košute, ki je označil jugoslovansko stanje kot »čakanje na državnega Godoja«. Politiki pa so po drugi strani tudi povedali, da manjka s strani filmskih sredin resnih in odločnih projektov za preusmeritev propadajočega stanja.

Besede so tekale, ob tem pa tudi film. Špijun na štiklana Milana Jelića se bolje prevaja z Vohunom na visokih petah. Zabavni, a skrajno hlapljivi proizvod za kratkočasno gledanje, s temo špijonaže uspešnic v glasbeni industriji. Boj na Kosovu Zdravka Šotre, revni kolosalni film o boju med Turki in Srbi na Kosovem polju, je bolj kot pravi filmski izdelek zdel vizualizirana radijska igra ali kvečjemu drama za televizijo, kateri je bil prvotno tudi namenjen. Malo dolgčas tudi pri filmu Človek, ki je imel rad pogrebe režiserja Zorana Tadića. To je nekakšna kriminalka brez posebnih ambicij, ki se dogaja sredi hrvaške province, razvoj dogodkov je ohlapen, konec pa film deloma rešuje: morilec ni »tujec«, marveč navidez miroljubni domači knjižničar.

ALEŠ DOKTORIČ

Živžav v ameriških lekarnah

Krema ki obrne nazaj kazalce na uri kože

V New Yorku že spet mrzlica proti gubam, ki se pojavi po velikem šmarnu

NEW YORK — Preteklo leto so bile vrste, danes so le diskretni telefonski pozivi, naročila za več mesecev naprej in izmenjava uslug med lekarnarji, da bi zadovoljili najbolj zahtevne odjemalce.

Krema z retinolom ostaja še naprej v središču pozornosti, tudi leto po odkritju njenih sposobnosti odpravljanja gub. Že v začetku preteklega leta je prof. Voorhees z univerze v Michiganu objavil svojo študijo o učinkih trasretinolske kisline (snov, ki služi v izključno terapevtske namene) proti gubam.

Pred nekaj dnevi pa je prof. Puschmann iz Hamburga objavil rezultate testiranja neke kozmetične kreme z retinolom na prostovoljcih, ki so imeli od 50 do 72 let, in ti rezultati so se izkazali za resnično presenetljive. Retinol namreč učinkuje z vidnim omejevanjem količine in globine gub tudi pri zelo zrelih osebah.

Retinolsko kremo prof. Puschmanna, ki jo prodajajo v ameriških lekarnah, je zelo težko najti, povpraševanje po njej pa povzroča dolge seznane naročil tudi v mnogih evropskih lekarnah. Njeno komercialno ime je Anti-Age Retard, proizvaja pa jo multinacionalna družba Korff. V Italiji jo lahko z malo sreče najdete v lekarni, in sicer v treh različnih formulah za tri starostne pasove: za kožo 35 in 45 let, od nedavnega pa tudi za tisto, ko je presegla 50. leto starosti.

Papeža pričakalo več kot 400 tisoč mladih romarjev

SANTIAGO DE COMPOSTELA — Kakih 400 tisoč mladih od vsepovsod je včeraj okrog poldne pričakalo papeža Janeza Pavla II. Vzdož ceste, ki pelje od letališča La Bacolla do stolnice svetega Jakoba, se je vila neprekinjena vrsta mladih vernikov, ki je papeža navdušeno pozdravljala. Šotorišča, ki so jih pripravili španski vojaki, še zdaleč ne zadoščajo množici ljudi, ki je prispela v Santiago de Compostela. Samo iz Italije je prišlo 30 tisoč mladih, ki so zadnjih 200 kilometrov poti prepešali v duhu »romarksega praznika«.

Več kot polovica jih bo zato prenočila kar na prostem. Janeza Pavla II. sta že na letališču sprejela kralj Juan Carlos in kraljica Sofia, ki sta pozneje prisostvovala verskemu obredu v stolnici svetega Jakoba. Tu je v prisotnosti španskih cerkvenih dostojanstvenikov in predstavnikov plemstva potekal starodavni obred kadilnice. Papež je osebno stresel kadilo v kadilnico - botafumeiro, ki je pripeta na 30 metrov dolgi verigi. V nagovoru vernikom, predvsem pa mladim, ki so se tako množično udeležili 4. svetovnega dneva mladine, je papež dejal, da je njihova prisotnost »jasen dokaz, da vera združuje in vliva upanje«.

Prvi del dneva se je zaključil s sprejemom, ki so ga za papeža priredili prizadeti in emarginirani udeleženci tega svetovnega shoda. Ob mraku pa je bila na pobočju hriba Gozo sugestivna prireditev na temo Kristusovega življenja. Papež Janez Pavel II. je ostal v družbi mladih do poznih večernih ur.

Spremembe v iranski vladi

TEHERAN — Predsednik Rafsandžani je predstavil parlamentu seznam ministrov nove vlade, v kateri je zamenjal večino članov. Najbolj zanimiva je izključitev dosedanjega notranjega ministra Montašemija.

Zamenjavo v notranjem ministrstvu tolmačijo kot pomemben člen v borbi med integralisti, katerih vidni predstavnik je bil prav zamenjani notranji minister, in pragmatiki, ki pa jih vodi predsednik Rafsandžani, katerih namen je postopno zmanjšati vpliv verskih predstavnikov na vlado in si zagotoviti finančno podporo zahoda, ki je nujna za obnovo države.

Ne gre pozabiti, da je dobra polovica članov parlamenta pisala Rafsandžaniju pismo, v katerem ga poziva, naj spet poveri notranje ministrstvo Montašemiju, med pristaši katerega je tudi Ahmad Homeini, sin pokojnega ajatulah.

Rafasandžani je potrdil zunanega ministra Velajati, medtem ko je dosedanjí predsednik vlade Musavi izgubil svoj stolček.

Protestni sprevod milanskih avtonomistov

MILAN — Po praznih milanskih ulicah je včeraj protestiralo kakih 2000 avtonomistov, ki so tako hoteli izraziti svoje negodovanje zaradi usode, ki je doletela socialni center Leoncavallo, ki ga je policija najprej izpraznila, nakar so ga lastniki dali podreti.

Milanskim avtonomistom so se pridružili avtonomisti iz Veneta in iz nekaterih drugih evropskih držav. Sprevod je policija spremljala od daleč, da ne bi prišlo do nepotrebnih trenj in napetosti. Kljub temu pa ni šlo vse mirno. Udeleženci spreveda so svojo jezo izrazili s tisočimi napisov s sprejem po zidovih, pomazali so ničkoliko navojnic in izložb s plastičnimi vrečkami barv, tudi na sedež milanske občinske uprave so avtonomisti zmetali dokajšnjo količino jajc in vrečk z barvo. Občino in župana Pillitterija namreč obtožujejo, da so krivi za policijski napad na Leoncavallo. Demonstranti so se znesli tudi nad sedež PSI, kjer so s kamni razbili marsikatero okno pa tudi nad sedež družbe Scotti, lastnice porušenege poslopja. Kot rečeno je policija sledila sprevodu od daleč, saj je bilo morda bolje, da so se vročernvi mladinci pozabavali s svojimi spreji in vrečkami barve, kot pa da bi prišlo do spopadov. Edini, ki je tvegval, da z njim fizično obračunajo je bil časnikar milanskega »Il Giornale«, ki mu očitajo, da je neobjektivno poročal o rušenju Leoncavallo. Kolega se je rešil samo zato, ker je imel boljšo fizično kondicijo in se je pravočasno zatekel v policijski avto.

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

Na Vzhodu se svita

veliki sovjetski federaciji. Pojavljajo se celo skupine, ki poveljujejo carsko vladavino. Pojavljajo se nova politična gibanja, celo v moskovskem parlamentu se z vso odločnostjo oglašajo ljudje, ki hočejo prenovitev sovjetske družbe v demokratičnem smislu.

Današnja Sovjetska zveza, ki jo Gorbačov vodi z odločnostjo v smeri reform, pa čeprav mu politična, policijska in gospodarska birokracija dela težave, saj bi rada obdržala svoje udobne in donosne stolčke, ni več Sovjetska zveza Stalina ali Brežnjeva. Ni več Sovjetska zveza, v kateri vlada oligarhična peščica ljudi, ki se brez vsake pravice sklicujejo na delavski razred. Ti ljudje so se obnašali absolutistično kot nekdanji kralji, carji in cesarji, ki so klicali na pomoč božjo milost.

V Staljinovih časih si je Sovjetska zveza podjarmila vso Vzhodno Evropo. Nacisti je spodila iz teh držav. V

vseh je bil po njenem vzorcu vzpostavljen komunistični režim, ki so ga nazvali »realni socializem«. V nekaterih teh držav so prej imeli demokratični ustroj, drugod pa so prej bile fašistične diktature. Vojaki nekaterih takih držav so le zamenjali znake na uniformah, pa so na mah postali »demokratični«. Ko je prišlo do delavskih vstaj v Vzhodni Nemčiji in na Poljskem, so sovjetski tanki podrli delavske barikade ter vzpostavili red. Ko je na Madžarskem leta 1956 prišlo do sprememb, ki so jih vodili demokratični komunisti, so sovjetski tanki vzpostavili red. Ko je Dubček leta 1968 hotel na Češkoslovaškem uvesti demokratični komunizem, so prišli tanki Varšavskega pakta in vzpostavili red. Nič drugače ni bilo v prejšnjem stoletju, ko je carska vojska prihajala v razne države Evrope in z bajoneti vzpostavljala red.

Dandanes kaj takega najbrž ni več mogoče. Tudi na Madžarskem se do-

gaja nekaj podobnega kot na Poljskem. Spet prihaja do podobnosti med Poljsko in Madžarsko, ki sta si že v sredini prejšnjega stoletja prizadevali za osamosvojitve, prva od Rusije, druga od Avstrije. Prihodnje leto bodo na Madžarskem volitve, ki bodo brez dvoma pokazale kako mislijo Madžari. Žal ostaja pri starem v nekaterih drugih državah, še zlasti na Češkoslovaškem, kjer bo jutri, 21. avgusta, minilo 21 let od prihoda »bratskih« tankov Varšavskega pakta.

Na Vzhodu se torej nekaj svita. Če bodo demokratične spremembe v vzhodnih državah postopne, če ne bo političnih pretresov, če se bo tamkajšnje gospodarstvo pričelo razvijati tako kot je treba, potem zares lahko upamo, da bomo še pred koncem stoletja imeli eno samo Evropo od Atlantika do Uralov, Evropo, v kateri bo vsak človek imel pravico govoriti v svojem jeziku, politično se opredeliti tako, kot mu je volja, osebno se angažirati v gospodarskem razvoju.

V ponedeljek sestanek njenega deželnega vodstva

KD se pripravlja na nove posvete za rešitev krize

Prihodnja seja deželnega sveta prve dni septembra

VIDEM — Deželni tajnik krščansko-demokratske stranke za Furlanijo-Julijsko krajino Bruno Longo je sklical za jutri, 21. avgusta, v Vidmu sestanek delegatskega predstavništva oziroma izvršnega organa stranke. S tem se bo po tradicionalnem velikošmarnem oddihu spet začelo politično delovanje za razrešitev krize na Deželi in z njo tesno povezanih problemov, ki so zajeli tudi številne krajevne uprave.

Jutrišnje srečanje bo za demokristjane pomenilo pripravo na drugi krog posvetovanj s socialisti in drugimi političnimi silami dose-danje deželne večine za izhod iz krize.

V tiskovnem sporočilu deželne-ga vodstva KD piše, da bodo predstavniki te stranke skušali v najkrajšem možnem času preveriti pogoje, ki so potrebni za izobliko-vanje nove deželne vlade, in to takšne, ki bo v stanju delovati z

veliko vplivnostjo in učinkovitos-tjo; v ta namen pa bo morala raču-nati na homogeno in solidarno ve-čino.

Strankin deželni tajnik Longo — nadaljuje tiskovna nota — računa s tem, da bo lahko na jutriš-njem sestanku, tako kakor je bilo izrecno predvideno, natanko opre-delil predloge KD v zvezi s pro-gramskimi vidiki. To naj bi omo-gočilo točne in učinkovite odgo-vore na zahteve po vsesplošni ras-ti deželne stvarnosti, s tem pa tudi utrditi temelje za učinkovito sode-lovanje na ravni deželne vlade za soočenje z obvezujočimi naloga-mi, ki jo čakajo.

Prva seja deželnega sveta je predvidena v prvih dneh septem-bra. Ker pa bodo pogajanja med strankami verjetno trajala več časa, bodo novi deželni odbor naj-brž izvolili šele proti koncu se-ptembra.

Od jutri v Čedadu

Mednarodna šola za mlade violiniste

ČEDAD — S tiskovno konferenco in koncertom se bo jutri začela v Čeda-du Mednarodna poletna šola za mla-de violiniste. Gre za violinski tečaj za mlade od 5. do 15. leta starosti, ki ži-vijo v območju dežel skupnosti Alpe-Jadran. Vodila ga bosta prof. Marian-ne Krömer iz Avstrije in naš tržaški umetnik Igor Kuret. Tečaj bo obsegal individualni pouk, navajanje na skup-no muziciranje, vokalne vaje in na-stope.

Jutri ob 10. uri bo v konviktu Paolo Diacono v Čedadu tiskovna konferen-ca, na kateri bo govor o pomenu te mednarodne poletne šole; zvečer pa bo v gledališču Ristori koncert, na ka-terem bo nastopil violinist Igor Kuret, ki ga bo pri klavirju spremljal Paul Weigolt iz Zvezne republike Nemčije.

Pouk bo potekal v italijanščini, slo-venščini in nemščini, zaključil pa se bo 2. septembra. V času trajanja teča-ja so predvidene razne prireditve, med temi tudi koncert udeležencev tečaja v dvorani Götthe inštituta v Tr-stu, poučni izleti in še zaključna pri-reditev.

gospodarski dopis iz slovenije

Svojevrstna presenečenja

Napoved se vendarle uresničuje: z najnovejšimi ukrepi je zvezna vlada dosegla, da se je tržna teh-nica nekoliko prevesila v njeno korist. S prepovedjo prodaje na brezobrestna posojila in z odpravo možnostmi, da bi kupci kupovali iz-delke z obročnim plačevanjem s čeki, je namreč dosegla precejšnjo spremembo nakupovalnih možnos-ti. Trgovci so se znašli v zelo ne-prijetnem položaju, ker se je pro-daja skorajda zaustavila. Iz njega se hočejo rešiti za jugoslovanske razmere na zares nenavaden način - s pocenitvijo izdelkov. Nekatere trgovine so se za posamezne poceni-tve odločile že v tem tednu, več-je pocenitve pa napovedujejo za začetek prihodnjega tedna.

Za jugoslovanski trg je značilno, da je v zadnjem času ponudba bla-ga dokaj dobra. Ugodne devizne rezerve, ki jih je že za okoli pet milijard dolarjev, omogočajo drža-vi sproščati uvoz potrošnega blaga in trgovci to kar dobro izkoriščajo. Dokaj dobro je do sedaj tekla tudi proizvodnja, zato se je na trgov-skih policah ali pa v tovarniških skladiščih nabralo precej blaga. Zaradi slabe kupne moči vsega tega blaga ni možno prodati. Tujci, ki letos veliko več kupujejo v na-ših trgovinah kot sicer, ne morejo nadomestiti tržnega izpada. Pov-praševanje je veliko manjše kot ponudba. Kljub temu pa te razmere trgovci in proizvajalci niso silile v pocenitve, kajti trgovci in proiz-vajalci so v zadovoljstvo kupcev našli primerne možnosti za pro-da-jo blaga. Prodajali so ga na brezo-brestno potrošniško posojilo in na obročne čeke.

Prodaja na brezobrestno posojilo ob 800-odstotni inflaciji pelje seve-da prodajalca (ali proizvajalca) v neizogiben stečaj. Zato so (kot smo pojasnili v prejšnjem zapisu) cene dvignili za predvideno tri- ali pet-mesečno inflacijo. Ker kupec zara-di skromnih zaslužkov in prihran-kov ni imel drugih možnosti, je ku-poval tako podraženo blago in bil vesel, ker se mu je zdelo, da je vsaj nekoliko preliščil inflacijo; tr-govci pa so si meli roke. Zdaj tr-govci hitijo zniževati cene prav za toliko za kolikor so jih dvignili, vračunajoč predvideno inflacijo. Povprečno znižujejo cene izdelkom za 30 odstotkov.

Kupec, v stiski zaradi draginje, bo spet skušal izkoristiti ponujeno priložnost. Toda zdaj bo moral v banko po drago posojilo. Kar bo prihranil s pocenitvijo in z odštet-jem predvidene inflacije, bo moral dati za draga potrošniška posojila. Zdajšnje pocenitve se bodo torej razpočile kot milni mehurček.

Zakaj torej toliko prahu ob ne-davnih ukrepih zvezne vlade in ob "senzacionalnih" pocenitvah, ko pa je kupec zdaj skorajda v istem po-ložaju kot prej?

Zato, ker se bistveno spreminjajo okoliščine. Prej je kupec kupoval z namišljenim denarjem (kupec je v resnici obljubil, ko je izdal ček brez kritja, da bo denar za izdelek, ki ga je kupil, šele zaslužil), zdaj pa mora kupovati s trdnim denar-jem. Kupoval bo s posojilom, za katerega bo moral poravnati real-ne obresti, ali pa z gotovino, ki jo že ima v nogavici ali na banki. Gre za pomemben premik od infla-cijskega kupovanja k realnemu.

V takšnih okoliščinah bo seveda v veliki prednosti tisti, ki ima (za-sluzhen, prihranjen) kapital. Trgov-i-na se bo morala začeti prilagajati prav njemu (prve pocenitve že ka-žejo na to). Hkrati bo to vplivalo tudi na gospodarjenje s kapitalom, kar je prav v jugoslovanskih raz-merah nenavadno pomembno, saj inflacija že sama strašansko razje-da privarčevan kapital.

Prav zaradi tega se nam zdi so-razmerno majhen korak zvezne vlade nenavadno pomemben. Po-membnost potrjujejo tudi svojevrs-ne reakcije posameznih trgovcev in proizvajalcev (in pa njihovih političnih glasnikov), ki ukrep zvezne vlade kritizirajo brez pravih argumentov, govoreč celo, da gre za zaroto proti gospodarstvu in podobne nesmisle. Del gospodarstva in trgovine pa ukrep hvali. Iz tega se dokaj jasno vidi, kdo se je pripravljen spustiti v tržno bitko, kdo pa bi rad drugače, po starem.

Ob vsem tem pa je pomembno še nekaj, na kar je med vrsticami opozoril celo podpredsednik ZIS Aleksandar Mitrović. Pocenitve bodo (vsaj statistično) umirjale inflacijo v avgustu. Dokaz o pravil-nosti svoje gospodarske politike pa prav v zdajšnjem trenutku Mar-kovičeva vlada nedvomno potre-buje.

JOŽE PETROVIČ

Neurje povzročilo velikansko škodo

Huda ura v Furlaniji

Strele zanetile celo vrsto požarov

VIDEM — Videmsko pokrajino je zajelo predsinoč-njim silovito neurje, ki je povzročilo velikansko gmotno škodo. Prišlo je do povodnji, močan veter je razmetaval strešnike, majal dimnike in lomil vejevje, kanalizacija je marsikje odpovedala, strele so zanetile več požarov, a mnogo električnih in telefonskih omarič je šlo v kratak stik, tako da so imeli gasilci iz Vidma in San Danieleja polne roke dela. Najbolj je ujma besnela prav v San Danieleju. Tam je strela zadela tri železniške vagon-e, v katere se je že takoj po strašnem potresu leta 1976 vselil mizar Mario Battellino; ogenj mu je prizadejal, kot sam pravi, kakšnih 50 milijonov lir škode, saj so zublji uničili stroje in opremo v delavnici pa še pohištveno opremo - tudi nekatere dragocene starinske izdelke. Strela se je dotikla tudi dveh stanovanjskih električnih omarič: ene na domu Angela Contarda na Trgu Duomo, druge pa na kokošerejski farmi Maria Pividorija, kjer je dim zadušil veliko piščancev, medtem ko jih je lepo število poginilo, ker je električni izpad nekaj ur paraliziral valilnik; ško-da znaša nekaj milijonov lir. V jutranjih urah se je vre-me v vsej Furlaniji-Julijski krajini začelo boljšati in po-sijalo je sonce, vendar je ves dan pihal veter, temperatu-ra pa je bila v povprečju malo nižja kot v prejšnjih dneh.

Dopoldne v Sacileju pri Pordenonu

Danes »ptičja šagra«

Navzoč tudi kolesarski as F. Moser

SACILE — Danes dopoldne bo v Sacileju v pordenonski pokrajini že 716. ptičja šagra ("sagra dei osei"). Gre za tradi-cionalno prireditev, ki privablja iz leta v leto čedalje več ljubiteljev ptic in še zlasti ptic pevč. Prireditelji iz vrst krajevnega društva Pro-Sacile so prepričani, da bo šagro obiskalo najmanj kakšnih 40-50.000 ljudi, ki pa jim ne bo na razpolago samo razstava ptic oziroma tekmovanje za "ptič-jega državnega prvaka", temveč si bodo lahko ogledali tudi dvajseto pasjo razstavo pa še razstavo medu, razstavo dvo-riščnih živali, hibridov in eksotov ter razstavo (s pokušnjo) vin z zaščitnim poreklom iz Furlanije-Julijske krajine. Za-bavali se bodo lahko tudi ob zvokih vabilnih piščalk za ptice, čemur velja posebno tekmovanje. Kdor misli v Sacile, naj odpotuje zgodaj, ker bi imel težave s parkiranjem.

Žiriji, ki bo odločala, kateremu ptiču oziroma lastniku podeliti prvo in druge nagrade, bo načeloval odv. Antonio Comelli, predsednik CRUP. Obisk na šagri je napovedal tudi bivši minister za prevoze Giorgio Santuz, največja po-zornost (in radovednost) pa bo brzkone veljala kolesarske-mu šampionu Francescu Moserju, ki je sicer dopotoval v Sacile že včeraj popoldne, ko je nekoliko hladnejše vreme spremljalo tudi prihod trgovcev in vinogradnikov - udele-žencev današnjega ptičjega in siceršnjega semnja.

V Lignanu

Razstava dveh Vzhodnoazijcev

LIGNANO — V prostorih Spazio Moda Sbaiz v Lignanu Sabbiadoro raz-stavljata južnokorejski slikar Lee Chun-ghyung iz Seula in japonski kipar Fu-mio Itai iz Oite. Oba sta diplomirala na akademiji v Breri in o obeh je umetnos-tni kritik Alessandro Cogolo zapisal, da sta navsezadnje sodobna umetnika: »Lastno obliko umetniške izraznosti sta predelala po modelih, ki so očitno za-znain v današnji zahodni umetniški panorami, vendar se v njunih stvaritvah bolj zrcalijo vzhodnjaške tradicije kot pa formalizem ali kak drug izem, kakr-šnih kar mrgoli v sodobni evropski in ameriški likovni umetnosti.« Chun-ghyung (32 let) slika na platnu in papir-u s tehniko večplastnosti - olje, tempe-ra, prah in vosek. Itai (40 let) pa izrežeje miniaturne pejsaže - nekakšne bronaste bonsaje. Obadva se navdihujeta ob na-ravnih lepotah. Razstava, ki jo je organi-ziral videmski Interno Quattro, bo odpr-ta vse do 31. avgusta.

V Portorožu

Devizni avtomat ki se zatika...

PORTOROŽ — Pred portoroško poslo-valnico Splošne banke Koper preizkusno deluje Cambiomat - samodejni menjalec deviz. Pridobitve bi bili lahko vsi veseli, če se avtomat ne bi tako pogosto kvaril: skoraj vsak dan ga je treba popravljati. To je zelo občutljiv aparat, saj mora raz-poznati po tri različne bankovce 16 tujih držav (48 bankovcev) in izplačati v di-narjih vsak dan novo vrednost.

Okvare nastajajo pretežno zato, ker ga ljudje napak uporabljajo. Vanj mečejo papirčke, kovance ali pa upognjene ban-kovce, čeprav je navodilo za uporabo av-tomata jasno. Napačna raba in poizkusi zlorab lahko povzročijo "kratek stik" in zaustavitev delovanja te samodejne menjalnice. To povzroča bančnim delavcem sive lase. Ugotovili pa so, da je v enem dnevu opravil že 130 odkupov, kar je ve-liko več, kot to zmore bančni delavec. Razumljivo, saj avtomat brez težav lahko menja tudi sredi noči, če le ravna jo z njim primerno. (B. Š.)

Na teran in pršut v Dutovlje!

DUTOVLJE — Čeprav malce skromnejše je tudi ta konec tedna osrednji Kras zaživel v znamenju terana in pršuta. Tradicionalni praznik v počastitev teh znamenitih specialitet se je v Dutovljah začel včeraj ob 18. uri z razstavo kmetij-ske mehanizacije in oblikovalskih dosežkov domače Krasopreme. Osrednji dogo-dek pa je napovedan za danes ob 16. uri, ko bo izpred bencinske črpalke ob taktih godbe iz Prvačine krenila povorka kmečkih voz, na katerih bodo Dutov-ljani in okoličani predstavili etnografske posebnosti, zgodovino in značilna kmečka opravila tega predela. Rajanje se bo nadaljevalo v prijetno urejenem borovem gozdičku, kjer bo ob glasbenih in plesnih vložkih v središču pozornosti stojnica aktivna kmečkih žena z dobrotami iz domačih kuhinj. Seveda ne bo manjkalo niti cenejših izdelkov pršutarne iz Šepulj in žlahtnega vina, h katere-mu se bo prav gotovo prilegel tudi ovčji sir z Vremščice. (J. O.)

Začeli graditi štiripasovnico

KOPER — Pri ankaranskem križišču so začeli graditi 7 km dolg odsek štiripasovne obalne ceste proti Kopru. Glavni izvajalec del (Slovenija ceste-Tehnika) se je najprej lotil tistih del (tudi prestavljanja komunalnih naprav), ki bodo čim manj motila zaradi turizma povečan promet na stari cesti. Glav-no delo se bo začelo jeseni z nasipanjem trase bodoče ceste, pri čemer bodo menda uporabljali material, ki ga bodo izkopal pri urejanju tretjega voznega pasu na črnokalskem klancu. Štiripasovnica bo dvakrat prečkala staro cesto, po kateri se bo potem odvijal zlasti lokalni promet. Na trasi novega odseka bo treba podreti osem večjih objektov, tako tudi Istrabenzova bencinska servisa na Istrski cesti in pri ankaranskem križišču. Gradnjo naj bi končali do konca leta 1990 in zanjo porabili 14 milijonov dolarjev. (J. O.)

Izolska bolnišnica začasno pod družbeno varstvo

Avgustovsko vročino na Obali še dvigajo razme-re v Splošni bolnišnici Izola, temeljni organizaciji Zdravstvenega centra Koper. Nakopičene finan-čne, organizacijske in druge težave naj bi začeli reševati z začasnim ukrepom družbenega varstva. To so po številnih pogovorih in posvetih odločili v vseh treh občinskih izvršnih svetih, zadnjo besedo pri sklepu o uvedbi družbenega varstva pa bodo imeli delegati občinske skupščine v Izoli, kjer je sedež bolnišnice, zadnje dni v avgustu.

Bolnišnica je, ocenjujejo pristojni, največja, naj-zahtevnejša in najtežje vodljiva strokovno medi-cinska dejavnost. Izolska pa je vrsto let poslovala brez pravega vodstva, saj je direktor kot zdravnik specialist opravljal najprej svoje strokovno delo. Vodenje ustanove je bilo tako prepuščen Poslo-vodnemu organu Zdravstvenega centra in oddalje-no od kolektiva. Njene tehnične službe so bile organizirane v posebno gospodarsko temeljno or-ganizacijo Tehnično vzdrževanje in prehrana, kar je preobsežno za same bolnišnične potrebe. Svoje so prispevale tudi dislocirane enote pediatrije in

ginekologije s porodnišnico v Kopru, težave s ku-hinjo in pralnico v starih ankaranskih prostorih. Položaj izolske bolnišnice osvetljujejo tudi primer-jalni podatki bolnišničnih zmogljivosti v Sloveniji. Lani je bila povprečna zasedenost v Izoli najnižja v republiki, ležalna doba bolnikov najkrajša; glede na število postelj imajo v tej bolnišnici največ zdravnikov. Sklepati je, da so bili najvišji tudi ma-terialni stroški, preračunani na bolniško posteljo.

Vrednost osnovnih sredstev postavlja Splošno bolnišnico Izola na tretje mesto med primerjalnimi bolnišnicami v republiki, obračunana amortizacija pa na zadnje, kar pomeni, da imajo skromne mož-nosti za vzdrževanje in obnavljanje. Finančno jih bremenijo velike zaloge, ki sicer lajšajo sprotno delo; dodatne stroške pa povzročajo zelo visoke obresti za kratkoročne kredite, s katerimi bolnišni-ca mora nadomeščati izpad prihodkov. Vse našteje težave, zlasti finančne, in dodatne, ki so posledice interventnega omejevanja sredstev za zdravstveno varstvo, ter kasnitve pri izpolnjevanju obvez-nosti občinskih zdravstvenih skupnosti, so bolniš-nico pripeljale do skoraj 25 milijard zadolženosti.

Začasni ukrep družbenega varstva naj bi bil pravi korak za preprečitev nadaljnega drsenja na-vzdol. Razumljivo je, da čaka štiričlanski kolegij-ski organ izredno težko delo. Sestavljajo ga strokovnjaki za organizacijsko, ekonomsko, strokovno, medicinsko in tehnično področje. Pripravili so tudi že okvirni program dela, h kateremu so že povabi-li tudi vrsto strokovnih delavcev s posameznih področij. V času ukrepa družbenega varstva mora-jo urediti notranjo organizacijo dela, pregledati kadrovske zasedbe in zastaviti pravilno načrtova-nje delavcev; nadalje morajo zagotoviti pogoje nadzora nad izvajanjem sprejetih programov dela in razvoja, oceniti in urediti odnose znotraj delo-vne skupnosti temeljne organizacije in ostalimi strokovnimi službami Zdravstvenega centra Ko-per, dalje opredeliti delitev dela med osnovnim in bolnišničnim zdravstvom, ob vsem tem pa skrbeti tudi za nadaljevanje gradnje bolnišnice in poso-dabljanje njenega delovanja.

MIRJAM MUŽENIČ

Protest mladih v Izoli

Pred bojkotom plačevanja TV naročnine?

IZOLA — Izolski mladinci od ljubljanske RTV zahtevajo, da za polovico zniža naročnino tistim, ki ne morejo sprejemati drugega TV programa. Če zahtevi televizija ne bo ugodila do septembra letos, nameravajo pozvati prizadete pre-bivalce na splošni bojkot plačeva-nja naročnine. Kaže, da so se izol-ski mladinci naveličali poslušati vedno iste izgovore in predloge (celo tistega, da bi si morali tukajš-nji prebivalci sami plačati za po-stavitve ustreznega pretvornika). Poleg tega jih je razjezila tudi od-ločitve v zvezi s programom koprs-ke televizije, ki je bila po njih-o-vem mnenju velikim televizijskim postajam trn v peti. V zahtevi ljubljanski RTV ugotavljajo, da mnogi na Obali ne vidijo niti za-grebške televizije.

Po drugi strani pa se večina tu-kajšnjih prebivalcev "utaplja v morju tujih programov, naročnino pa plačuje ljubljanski TV". To naj bi pomenilo kulturno, jezikovno in nacionalno škodo. Namesto, da bi na ljubljanski televiziji skušali s kakovostnimi programi pritegni-ti gledalce, skušajo z zakulisnimi igrkami obdržati monopol, menijo izolski mladinci, gledalci pa so samo številke v teh različnih za-kulisnih igrah. Nesprejemljivo je, meni predsedstvo občinske konference ZSMS Izola, tudi dej-stvo, da je treba plačevati naroč-nino le zato, ker imaš doma tele-vizijski sprejemnik. Skratka, vse kaže, da bi tudi mladinci iz Izole zdaj radi razčistili nekatere raču-ne, ki že nekaj let mučijo mnoge prebivalce Obale. (B. Š.)

Nekaj osebnih pričevanj ljudi in socialnih delavcev

Starostniki poznajo »novo« revščino ki pa ni samo pomanjkanje denarja

»Z malim se preživi, brez nič se umre. Če se pogovarjam z vami, sem očitno preživela, kako, pa je drugo vprašanje.« Tako nam je s slikovitim tržaškim pregovorom povedala 88-letna Silvana Ferfoglia, ko smo jo obiskali na njenem domu v Ulici della Tesa, da bi izvedeli, kako se v Trstu piše človeku, ki je v letih in se preživlja sam ob minimalni pokojnini.

Verjetno ne bo odveč, če zabeležimo nekaj podatkov, ki nam jih je posredoval deželni ravnatelj zavoda INPS Zilli. Zavod za socialno skrbstvo izdaja v tržaški pokrajini okrog 100 tisoč pokojnin. Od teh je 39 odstotkov minimalnih (sukajo se med 452 do 500 tisoč lir mesečno), 15 odstotkov (okrog 16 tisoč pokojnin) pa ne dosega te vsote. Med njimi je 3.600 socialnih pokojnin, ki znašajo od 260 do 300 tisoč lir. Prejemajo jih vsi državljani, ki so prekoračili 65. leto starosti in nimajo drugih dohodkov. Na naše osrednje vprašanje, če in v kolikšni meri pesti tržaške upokojence materialna revščina, je bil direktor Zilli mnenja, da se na osnovi podatkov INPS tega ne da ugotoviti. Nekateri upokojenci imajo namreč po dve pokojnini, možno pa je tudi, da en zakonec prejema le socialno pokojnino, drugi pa je pravi bogataš.

Ker je statistika torej zatajila, smo se konkretni stvarnosti — ali vsaj bežnemu vpogledu vanjo — skušali približati z izkušnjami socialnih delavcev, ki delajo na tem področju. Serena Giadrossi je v okviru občinske socialne službe že več kot petnajst let zaposlena v rajonskem svetu za Staro Mitnico. Mestna četrt je značilna po zelo visokem odstotku ostarele populacije in nudi zato dobro gledišče za neko splošno oceno. Roberta Zoldan pa je zaposlena pri ustanovi de Banfield, ki se ukvarja izključno s problemi starostnikov.

Obe socialni delavki sta na osnovi svojih izkušenj ugotavljali, da materialna revščina ni med ostarelimi — razen izjem — močno razširjen pojav. Kdor ima minimalno penzijo, je delal in največkrat kaj tudi prihranil. Če sta oba zakonca živa, je v vseh primerih lažje, pa naj bo za finančne kot za druge praktične probleme. Huje je za ostarele, ki so ostali sami, vendar niti ne toliko zaradi pomanjkanja denarja, pa čeprav so pokojnine tako nizke. Starejše osebe imajo namreč globoko zakoreninjen čut, lahko bi celo rekli moralno dolžnost, da živijo skromno, brez razpisnosti. Če so vedno živeli ob minimalnih potrebah, so v starosti še toliko manj zahtevni. V njih je tudi močno prisotna potreba po štedenju, ker jim to daje občutek varnosti. Zato nekateri živijo tudi bolj skromno, kot

(Foto Križmančič)

bi bilo treba. Za telefon so prepričani, da služi le za poziv gasilcem, pozimi se raje spravijo v posteljo, kot da bi vključili ogrevanje, vodo segrevajo morebiti enkrat na teden. Ta način življenja daje vtis revščine in tudi je tako, čeprav bi resnici lahko bilo drugače.

Serena Giadrossi: »Težko jih je pričati, da bi "zapravili" nekaj prihrankov za nakup hladilnika ali za izboljšanje stanovanjskih razmer. Včasih se jim zdi celo škoda denarja za doplačilo službe pomoči na domu.« Giadrossijeva nam je še povedala, da so se precej spremenile značilnosti "tipičnega" oskrbovanca občinske socialne službe. Pred 15 in več leti je to bil predvsem star in bolan človek, z uvedbo socialnih pokojnin pa se na občinsko službo obrača vedno več (sedaj jih je že za dve tretjini) mladih družin in brezposelnih. Prava materialna revščina je sedaj razširjena med njimi.

Roberta Zoldan je še opozorila, da je problem denarja le eden od tolkikh in ne največji. Starejše, ki živijo sami, pestijo bolj osamljenost, neustrezno stanovanje, težak dostop do ulice. Če so bolni, so popolnoma odvisni od zasebnih in javnih služb. Zasebne morajo seveda plačati (in marsikdo si tega ne more privoščiti, saj stane 20 injekcij na domu 200 tisoč lir), javne službe pa so še vedno pomanjkljive in predvsem povezane z birokratskimi težavami. »Birokracija je sovražnik št. 1 vseh ostarelih,« trdi socialna delavka.

Toda povrnimo se k gospe Silvani, s katero smo začeli to krajšo reportažo. Več kot dvajset let je bila branjevka na pokritem trgu in tam se ji je verjetno izoblikoval možat in močan glas, s katerim pripoveduje svoje težave. Ko pravilnik osebja, ki danes po splošnem prepričanju ne odgovarja več potrebam, že zlasti če bi laboratorij hotel res postati osrednja znanstvena opazovalnica za severni Jadran, kot se govori. Zaradi nakazanih pomanjkljivosti in problemov seveda trpi tudi znanstvena dejavnost laboratorija, in to prav v času, ko bi zaradi izrednega morskega cvetenja in drugih povezanih pojavov, ki so danes v središču javne pozornosti, lahko odigral veliko vidnejšo vlogo.

Mnoge kritike zaradi sedanjega kritičnega stanja laboratorija letijo kajpak tudi na njegovega predsednika Alberta Dinija. Po statutu to mesto pripada tržaškemu županu ali njegovemu osebnemu zastopniku in listar Dini je na to mesto svoj čas prišel kot zastopnik župana Staffierija. Kaže pa, da Dini ne uživa zaupanja sedanjega župana Richettija, ki bi po nekaterih govoricah lahko imenoval novega predsednika ali celo to funkcijo neposredno vodil.

ji je bilo nekaj čez dvajset let, ji je umrl mož in od takrat je ostala sama s sinom. Tudi tega pa je rak pobral pred nekaj leti. Živi v stanovanju IACP, za katerega plačuje okrog 45 tisoč lir na mesec. Če od pokojnine, ki znese pol milijona lir, odšteje stroške za telefon, vodo, ogrevanje in elektriko, ji ne preostane veliko. Tiste mesece, ko nima teh stroškov, si lahko privoščijo kaj več pri hrani: kuhan pršut, kakšno bolj drago sadje. Sama sicer že več let ni šla od doma, ker je noge ne nosijo. Boji se, da bi spet padla. Prav zaradi padca je pred meseci bila več časa v bolnišnici. Tam je pustila potrdilo, da ji ni treba plačevati ticketa, zato je asistentki, ki ji je po naročilu zdravnika kupila nujna zdravila, morala plačati 54 tisoč lir. »Pa kaj hočem, sama ne morem v bolnišnico, oni mi niso vrnili potrdila o ticketu in tako sem plačala. Podobnih nepredvidenih izdatkov imam več in s težavo prihranim nekaj denarja, da si kupim tople nogavice za zimo. Poleti že gre, saj človek manj je in tudi oblečen je le v haljo. Pozimi, pozimi so hudi stroški, predvsem z ogrevanjem. In ta hiša je tako mrzla...«

Gospo Veronico Benedetti smo obiskali v podstrešnem stanovanju v Ulici Mazzini. Tako majhnem in nizkem, da bi bilo bolj primerno za palčke kot za ljudi, in tako razgretim, da so se nam v hipu spotili vsi lasje na glavi. Gospa Veronica je doma iz Poniške, več kot 25 let pa je v Trstu služila židovski družini. Živela je z njo, dokler nista oba zakonca umrla. Ker je slutila, da bo po njuni smrti ostala na cesti, si je s prihranki kupila malo stanovanje, ki je nekoč služilo za služnišča. Ostala ji je še dobra vsota prihrankov, ima minimalno pokojnino, toda ne želi si udobnejšega stanovanja. Tudi hladilnika in televizijskega sprejemnika noče. Suhceni in skromni, kot je, ne služita. »Kaj naj trošim, zame je tako dovolj. Ne, ne mislim na zapuščino, saj s sorodniki nimam več nobenega stika. Brat živi v Italiji, včasih mi pošlje kartolino, ampak se ne srečujemo. Kako živim? Zjutraj grem kupit nekaj hrane, proti večeru na bližnjo zelenico in tam posedim. Večjih problemov nimam.« Gospa Veronica živi revno, zelo revno, čeprav bi lahko živela udobneje. Živi brez stikov s sorodniki, nima prijateljev ali znancev, življenje je posvetila ljudem, ki so umrli. Na slovensko besedo odgovarja v tržaškem dialektu. Temu pomanjkanju človeških stikov, zapiranju vase in rezanju vezi z okoljem so sociologi in drugi strokovnjaki dali ime nova revščina. Te pa je v Trstu več kot preveč.

NADJA FILIPČIČ

Z »Vaškim vrtljakom« v Repnu

V sredo začetek 14. Kraške ohceti

V Repnu so priprave na letošnjo 14. Kraško ohcet že pri kraju. Od srede zvečer pa do nedelje bo torej zaživila najbolj znana in priljubljena prireditev na našem Krasu, ki bo letos še posebej bogata. Danes objavljamo dokončen spored prireditev.

Sreda, 23. avgusta

Ob 21. uri na dvorišču Kraškega muzeja v Repnu lepljenka »VAŠKI VRTILJAK« v priredbi domačega KD »Kraški dom«.

Četrtek, 24. avgusta

Ob 20. uri v Kraški hiši v Repnu otvoritev razstave UMETNE OBRTI v priredbi obrtne sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in fotografske razstave TRENUTEK V SPOMIN, ki jo prireja Narodna in študijska knjižnica.

V Repnu in na Colu fantovska in deklizišča.

Ob 23. uri zadnji ples v "ledih" stan na trgu v Repnu.

Petek, 25. avgusta

Ob 20. uri v Kraški hiši v Repnu predstavitev NARODNE NOŠE z uvodno besedo univ. prof. J. Bogataja (prireja Narodna in študijska knjižnica).

Ob 22. uri podoknica v Repnu.

Sobota, 26. avgusta:

Ob 20.30 prevoz bale z nevestine domačije na Colu na ženinov dom v Kraško hišo v Repnu.

Nedelja, 27. avgusta

Ob 9.45 odhod ohcetarjev s Cola na Tabor.

Ob 10. uri maša in poroka v cerkvi na Tabru.

Ob 11. uri povorka ohcetarjev in narodnih noš s Tabra v Furlanovo restavracijo na "žvacet".

Ob 12.30 slavnostna povorka s Poklona v Repnu.

Ob 13.30 predaja neveste v Kraški hiši v Repnu.

Ob 17. uri nastop folklorne skupine "Stu ledi" s poročnim plesom, v katerem sodelujeta ženin in nevesta.

Od četrtega do nedelje bo v Repnu vsak večer ples od 20.30 do 00.30. Igrali bodo - po vrstnem redu - narodnozabavni ansambli "Furlan", "Zvezde", "Krt" in "Taims". Osmice bodo odprte od 17. ure dalje, v nedeljo pa od 11. ure.

Zadruga Naš Kras vabi vse lastnice in lastnike narodnih noš, da se v čim večjem številu udeležijo letošnje Kraške ohceti in na ta način slavnostno počastijo našo največjo etnografsko-folklorno prireditev. Zborno mesto vseh noš je ob 9.30 pred cerkvijo na Tabru, kjer bo ob 10. uri poroka.

Seznam daril novoporočencema na letošnji Kraški ohceti

Objavljamo dopolnjeni seznam daril novoporočencema, ki se bosta poročila na letošnji 14. Kraški ohceti:

Ljudska noša za nevesto - prispevek repentaborske občinske uprave.

Ljudska noša za ženina - darilo Slovenske kulturno-gospodarske zveze.

Zlata poročna prstana - darilo draguljarne in urarne Malalan.

Poročno potovanje na Palmo de Mallorca - darilo turistične agencije Aurora Viaggi/Atlas.

Obutev za nevesto in ženina - darilo trgovine čevljev Malalan.

Poročni šopek in nageljni - dar cvetličarne Švagelj.

10 kg konfetov - darilo trgovine jestvin Škabar.

Hranilna knjižica s 300.000 lirami - darilo Tržaške kreditne banke.

Hranilna knjižica s 300.000 lirami - darilo Hranilnice in posojilnice na Opčinah.

Usnjen album za poročne fotografije - darilo Foto Egon.

Enoletna naročnina na Primorski dnevnik - darilo ZTT.

Knjižna zbirka - darilo Tržaške knjigarne.

Poročni kolač - darilo pekarnice Čok.

Srebrna slika z repentaborskim motivom - darilo urarne in zlatarne Mikolj.

24 steklenic terana - darilo vinogradniškega podjetja Lupinc iz Praprota.

Umetniška slika - darilo Staneta Žerjale iz Boljunca.

150 litrov vina - darilo Kmečke zveze.

Oblikovan lopar - darilo Galerije kraške umetnosti BOR.

Najavo morebitnih novih daril sprejema Primorski dnevnik (telefon 7796600) ali potovalni urad Aurora (telefon 60261).

Po odstopu prof. Bressana

Prof. Ghirardelli novi ravnatelj Laboratorija za morsko biologijo

Laboratorij za morsko biologijo iz Brojnice pod Križem ima novega ravnatelja. Gre za 71-letnega morskega biologa Elveza Ghirardellija, do nedavnega rednega profesorja zoologije na Tržaški univerzi in bivšega večkratnega predsednika Italijanskega združenja za morsko biologijo. Imenoval ga je znanstveni odbor te raziskovalne ustanove, in sicer začasno kot svojega najstarejšega člana. Odbor je namreč imel za potrebno, da čim prej vsaj začasno zapolni vrzel, ki jo je pred mesecem dni povzročil nepreklicni odstop dosedanjega ravnatelja prof. Guida Bressana.

Prof. Ghirardelli prevzema nelahko nalogo, saj Laboratorij za morsko biologijo preživlja hudo krizo. Že dalj časa je prišla do izraza potreba, da bi dobil nov statut, ki bi mu omogočal večjo avtonomijo, tudi in predvsem v odnosih s tržaško univerzo, kateri je bil doslej v svoji dejavnosti dejansko podrejen. To potrebo neposredno izraža deželni zakon 20 iz leta 1988, na osnovi katerega deželna uprava dodeljuje finančne prispevke, ki so za to ustanovo glavni vir dohodkov. Kljub temu pa doslej ni bilo ničesar storjenega in dogajalo se je celo, da se upravni odbor laboratorija ni mogel redno sestajati zaradi premajhne udeležbe odbornikov.

V okviru preureditve Laboratorija bi morali tudi bistveno spremeniti

Uprava občine Dolina sporoča, da bo od jutri, 21. avgusta, do 1. septembra zaprta promet občinska cesta, ki pelje od glavnega trga v Ricmanjih do pokrajinske ceste Ključ-Prebeneg na Bardah. V tem času bo namreč družba SIP postavila podzemni kabel, s katerim bo povečala zmogljivost telefonskega omrežja v Ricmanjih.

Po peticiji prebivalstva na pristojne občinske oblasti

Prvi ukrepi za sanacijo kontovelske mlake

Nedavna morija rib v kontovelski mlaki in poznejša peticija prebivalstva na pristojne oblasti za zaščito te nedvomno zanimive posebnosti našega teritorija sta očitno predramili odgovorne pri Občini Trst, ki so si začeli (sicer pozno) prizadevati, da bi našli način, da bi preprečili dokončno degradacijo mlake. Kot prvi korak so v petek in včeraj odgovorni za civilno zaščito zllili v mlako kakih osem cistern čiste vode (okrog 70.000 litrov), kar naj bi znatno zmanjšalo stopnjo onesnaženosti.

Drugo pobudo za zaščito mlake pa je sprožila skupina prostovoljcev Nordest, ki bo s pomočjo speleologov-potapljačev CAI pregledala dno mlake in ugotovila ne samo njeno globino, ampak tudi, od kod prihaja in kam odteka voda. Sami prostovoljci, ki imajo svoj sedež na Proseku, pravijo, da tak pregled ni bil še nikoli izveden in bi utegnil

dati zanimive rezultate. Kaže, na primer, da naj bi na dnu mlake še vedno ležali ostanki dveh konj avstro-ogrske cesarjeve vojske, ki sta v začetku stoletja baje tu utonila med napajanjem.

Vsekakor je za pregled dna prej potrebno opraviti analize vode v kontovelski mlaki, da bi ne bila okužena. Te analize, ki naj bi pokazale morebitno prisotnost leptospirov ali drugih nevarnih bakterij, naj bi v prihodnjih dneh opravili strokovnjaki Krajevne zdravstvene enote, šele potem se bodo potapljači lahko brez nevarnosti za lastno zdravje spustili v mlako.

Seveda so to le delni ukrepi, ki še ne bodo rešili kontovelske mlake, predstavljajo pa vendarle prvi korak. Krajevno prebivalstvo pa zahteva tudi, naj bi turistično ovrednotili kraj in seveda počistili okolico mlake.

Naslovna stran spominske knjige o letošnji Kraški ohceti, ki jo skrbno in večje pripravlja nevestina mama.

Je tržaška noša narodna ali ljudska?

Prav pred nekaj dnevi in seveda v duhu letošnje kraške ohceti se je rodila drobna polemika, ki doslej ni razburila široke javnosti, pač pa je prizadela (in to brez vsakršnega pridih ironije) nekaj naših bralk. V Primorskem dnevniku namreč v zadnjih časih vztrajno pišemo o ljudski noši, medtem ko je med ljudmi uveljavljen izraz narodna noša. Ker smo vsi upravičeno občutljivi glede vsega, kar je naše, se nam zdi, da je »ljudska« noša manj naša od »narodne«. In zato mislim, da je pojasnilo potrebno in celo nujno.

Beseda noša je sama po sebi že dovolj zgovorna, saj označuje obleko, ki je tipična za neko področje, ali, kot naveda SSKJ: »oblačilo, značilno za prebivalce katerega področja, dobe, pripadnike katerega sloja«. In lahko bi mirno uporabljali samo besedo noša brez pridevnika, ki postane važen le v trenutku, ko želimo nošo tudi opredeliti - kmečka, mestna, delovna, praznična, in še marsikaj bi lahko našli. V niti ne tako oddaljeni preteklosti pa je postala za Slovence noša tudi simbol slovenstva, saj so prav z nošo izkazovali pripadnost svojemu narodu in navezanost nanj, na njegove tradicije in vrednote. Prav tedaj se je tudi uveljavil pojem »narodne noše«, zato ni čudno, da so vsi starejši raziskovalci, kot France in Tončka Marolt, Marija Šušterjeva in še mnogi drugi pisali in govorili o narodni noši, medtem ko sedanji raziskovalci dosledno uporabljajo termin ljudska.

V resnici je ta pojem zelo ohlapen, ker Slovenci »svoje« vseslovenske narodne noše nimamo, kot je nima noben narod na svetu. Imamo pa kopico izredno bogatih in lepih ljudskih noš, ki se razlikujejo po pokrajinah - prekmurska, štajerska, koroška ali podrobneje ziljska, črnomaljska, ali po sredini, v kateri so nastale - mestna ali vaška, po uporabi - praznična ali delovna. Vse so pa seveda ljudske, ker so nastale med ljudstvom, kar seveda ni nič manj plemenito, kot če jim damo oznako »narodne«. Pravzaprav je ni noše, ki ne bi bila »ljudska«, kot ni noše, ki ne bi bila vredna vsega spoštovanja, pa naj bo iz še tako revne vasi in izdelana iz še tako preprostega domačega platna, kajti noša je kljub vsaki oznaki izraz preteklosti in kulture nekega naroda na posameznih področjih in v raznih dobah.

Na Tržaškem poznamo mandrjersko in škedenjsko ali brško nošo. Vse so bogate in za nas dragocene. In če pišemo o njih, da so ljudske, menda nismo do njih nespøstljivi. Seveda bodo in bomo ljudje še govorili o narodni noši, pogosto jo bomo tudi oblekli. Verjetno bomo nekateri kljub vsemu še naprej pisali o ljudski noši, ne da bi se razburjali, ko bomo slišali oznako »narodna«, saj je drugih razlogov za razburjenje in nejevoljo dovolj, ko je noša nepravilno obležena, ker je nespøstljivost prej opazna v površnosti, nemarnosti in zanikarnosti. Skrb za besedo se mi zdi popolnoma utemeljena in me tudi zelo veseli, da smo ljudje še občutljivi za nošo. To me bo tolažilo, ko bom v kakem pustnem spredu opazila rokavce ali pečo, ki jih je kaka babica pred sto ali več leti skrbno vezla ob brenju sveče za poroko in ki jih lahko ne mara petarda uniči.

Sicer bo v petek zvečer na dvorišču Kraške hiše, ko bo večer v celoti posvečen noši, prava priložnost, da tudi s slovenskim strokovnjakom Janezom Bogatajem »razčistimo« pojem, saj bo prav rad odgovoril na katerokoli vaše vprašanje.

Pa seveda brez zamere...

NADJA KRIŠČAK

Tudi danes bo po mnenju izvedencev zelo gost promet Tržaške ceste preplaval prvi val turistov na povratku iz Jugoslavije

Kot je bilo pričakovati in kot so odgovorni za promet napovedovali, je bil včeraj po naših cestah izredno gost promet. V dobršni meri je šlo za turiste, ki so se s slovenskih in hrvaških plaž vračali domov v Italijo, pa tudi v Avstrijo, Nemčijo, Francijo in v druge zahodnoevropske države. Toda precej ljudi je potovalo tudi v nasprotno smer, saj se za marsikoga morajo počitnice na morju šele začeti.

Seveda je največ problemov bilo na mejnih prehodih, na avtocestnih vstopih in iztopih ter na križiščih glavnih prometnic. Največja vrsta avtomobilov je nastala na cesti, ki iz Kopra pelje proti mejnim prehodom na Škofijah, pa tudi na Plavjah in pri Lazaretu. Že v jutranjih urah se je promet izredno zgostil med Portorožem in Izolo ter se gostil naprej do križišča za Ankaran in vse do Škofij. V popoldanskih in večernih urah pa je dosegel višek in nastala je tudi do 30 kilometrov dolga kolona vozil. Kljub temu da so cariniki in obmejna policija kar se da hitro opravljali preglede, so avtobilisti morali čakati celo do dveh ur. Toda na mejnem prehodu pri Škofijah je bilo treba tudi v smeri proti Jugoslaviji ob viških kar precej čakati, saj je vrsta občasno obsegala celo do 5 kilometrov.

Na drugih mejnih prehodih ni bilo tolikšnih vrst. Na Pesku je vrsta le redkokdaj presegla kilometer, še manj avtomobilov pa je prešlo državno mejo pri Fernetičih. Kot običajno, se je tranzitni turistični promet nato precej zatikal na tistih točkah Trbiške ceste, kjer so v teku dela za novo avtocesto, pa tudi na križišču pod Bazovico in pri Opčinah. Na avtocestnem vstopu pri Moščenicah niso zabeležili večjih težav. O velikih zastojih pa so poročali iz Mester, kjer naj bi pred avtocestnim izstopom nastale do 10 kilometrov dolge kolone.

Zelo gost promet je včeraj bil tudi na drugih tržaških cestah, še zlasti na Obalni. Tu so kot običajno nastali hujši zastoji v poznih popoldanskih urah, ko so se ljudje vračali s tržaških in drugih deželnih plaž v mesto.

Po predvidevanjih tržaške prometne policije po danes stanje na tržaških cestah podobno včerajšnjemu ali celo še slabše. Prav gotovo se bo namreč nadaljevalo vračanje turistov iz Jugoslavije, pa tudi krajevnega prometa bo sorazmerno veliko. Zato odgovorni za promet svetujejo, naj danes rabo avtomobila čim bolj omejimo, še zlasti ob urah največjega prometa, kdor pa že mora na pot, naj spoštuje prometne predpise in vozi previdno.

Na sliki (foto Križmančič) zastoj na Trbiški cesti pri openskem križišču.

Tudi Zeleni iz Slovenije proti lokaciji sinhrotrona pri Bazovici

Podporo prizadevanjem zoper izgradnjo sinhrotrona na območju T8 pri Bazovici je te dni potrdila tudi ena od novonastalih družbenopolitičnih skupin v Sloveniji, tj. gibanje zelenih. To je izšlo na srečanju, ki so ga predstavniki tega gibanja imeli z udeleženci Taborjenja prijateljstva Chico Mendes. Srečanje je bilo ob zaključku taborjenja, predstavnitvo gibanja zelenih pa je vodil predsednik Izvršnega odbora zelenih Slovenije Dušan Plut. Predstavniki zelenih so se informirali o problematiki sinhrotrona in potrdili svojo pripravljenost za sodelovanje s taborom tistih, ki nasprotujejo izgradnji svetlobnega pospeševalnika na predvideni lokaciji.

Gibanje zelenih je doslej že nekajkrat poseglo v zvezi s to problematiko. Konec junija, nekaj dni po ustanovnem zborovanju, je pozvalo delegate Skupščine SR Slovenije, naj podprejo predlog, da bi to telo posredovalo pri deželnem odboru Furlanije-Juljske krajine. Na poziv se je odzval bivši predsednik RK ZSMS Tone Anderlič, ki je na zasedanju Skupščine 21. junija zahteval, naj v isti namen (tj. da se lokacija sinhrotrona določi v okviru že obstoječega Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah), poleg Skupščine SR Slovenije, poseže tudi Izvršni svet Slovenije. V svojem govoru je Anderlič dejal, da je to najmanj, kar lahko Slovenci v matični državi storijo za svoje sonarodnjake v Italiji. V začetku prejšnjega meseca pa je svoje stališče glede tega vprašanja, prav tako na poziv zelenih, sprejel tudi Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine. V dokumentu, izdanem 3. julija, se je omenjeni zavod zavzel proti gradnji sinhrotrona, to pa zaradi neposredne bližine t.i. Regijskega kraškega parka. Tega naj bi odprli v bližnji bodočnosti na območju Krasa onstran meje, po mnenju omenjenega zavoda pa je zelo pomembno, da bi zavarovano območje bilo obdano z zelenim naravnim pasom. (iv)

V Nabrežini svečanost ob prazniku sv. Roka

V Nabrežini bo danes osrednja svečanost ob prazniku vaškega zavetnika sv. Roka. Ob 9.45 bo v istoimenski cerkvi maša, na kateri bo sodeloval novomašnik Karel Bolčina iz Gorice, sledila bo tradicionalna procesija. Sodelovala bosta tudi cerkveni zbor in nabrežinska godba na pihala. Izkupiček verske svečanosti bodo namenili popravilu cerkvene strehe.

Današnja svečanost bo zaokrožila verske prireditve, ki so se začele za veliki šmaren. V torek je bila namreč v Nabrežini Kamnolomih maša na odprtem, na kateri je sodeloval tudi glavni urednik lista Voce Isontina.

Kam po bencin

Danes, 20. avgusta, bodo v Trstu odprte naslednje bencinske črpalke:

- AGIP:**
- Ul. Giulia 76
 - Miramarski drevored 231
 - Furlanska cesta 5
 - Ul. F. Severo 2/4
 - Nabrežje N. Sauro 2/1
 - Ul. Forti 46 (Naselje sv. Sergija)
 - Istrska ulica (stran proti morju)
 - Ul. Punta del Forno 4

- MONTESHELL:**
- Ul. Flavia di Aquilinia 12/7 (Milje)
 - Trg Giardino 1/4
 - Trg sv. Jakoba
 - Ul. Locchi 3
 - Trg Duca degli Abruzzi 4/1

- ESSO:**
- Trg Foraggi 7
 - Nabrežje Ottaviano Augusto 2
 - Drž. cesta 202 (km 18)

- IP:**
- Trg Valmaura 1
 - Sesljan - drž. cesta 136 (km 14)
 - Miramarski drevored 9

- ERG:**
- Ul. F. Severo 2/7

- API:**
- Drevored Campi Elisi

V Dolini in Miljah bodo ponovili cepljenje lisic

Ker se epidemija gozdne stekline v tržaški pokrajini še vedno nadaljuje, je deželna uprava sklenila, da 22. in 23. t. m. ponovi poskusno cepljenje lisic. Kot piše v njenem sporočilu za tisk, bodo vabe s cepivom razmestili gozdni čuvaji, lovski čuvaji in nekateri izkušeni lovci. Akcija bo zajela izključno teritorij dolinske in miljske občine.

Vabe s cepivom so podobne čokoladnim tablicam in merijo 4,4x4,4x0,8 cm. Sestavljene so iz kapsul, ki so ovite v živalsko tolščo in ribjo moko. Leta s svojim močnim vonjem privablja lisice. Da bi vabe dejansko užile samo lisice, deželne oblasti vabijo vse lastnike psov in mačk, naj preprečijo svojim živalim dostop na zainteresirane kraje.

Kdor bi naletel na vabe, naj se ji ne dotika. Če pa bi se jih dotaknil, je vabljen, da se nemudoma umije z veliko količino vode ter z milom in dezinfektantom. Posebno nevarno bi namreč bilo, če bi si z umazanimi rokami dotaknil očesa ali nosne votline. V tem primeru je priporočljivo, da se dotični takoj obrne na svojega zdravnika, na oddelek za javno higieno KZE ali na bolnišniško hitro pomoč. O vsem tem nazorno govorijo prospekti, ki jih je Dežela izročila KZE.

Zahvala kriške sekcije KPI

V torek, 15. avgusta, je bilo v Nabrežini žrebanje loterije, katere izkupiček bomo dodelili popravilu in obnovitvi dvorane Ljudskega doma v Križu. Čisti dobiček loterije je 2.160.000 lir. Gre za skromno, a vsekakor gotovo dobrodošlo vsoto v sklopu velike naložbe, ki je potrebna za prilagoditev dvorane Ljudskega doma vsem obstoječim varnostnim predpisom.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način prispevali k uspehu naše loterije. Posebno se zahvaljujemo Eleni in Luciani, ki sta se najbolj izkazali pri prodajanju srečk. Zahvaljujemo se tudi devinsko-nabrežinski sekciji KPI "Enrico Berlinguer", ki nam je omogočila sodelovanje na svojem festivalu komunističnega tiska.

Sekcija KPI J. Verginella in odbor Ljudskega doma iz Križa.

Brezplačni tečaji ruskega jezika

Združenje Italija-Sovjetska zveza sporoča, da bo v soboto, 26. avgusta, ponovna odprla svoj sedež z naslednjim urnikom: od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure, v sobotah pa od 10. do 12. ure.

Združenje nadalje sporoča, da bo priredilo pripravljalne tečaje ruščine za začetnike. Ker bo število tečajnikov omejeno, združenje priporoča, naj se zainteresenti pravočasno prijavijo na tajništvo, Ul. Torrebiana 13, tel. 363880.

20. 8. 1984 20. 8. 1989

Ob 5. obletnici smrti

Maksa Guština

se ga z ljubeznijo spominjata žena Lidija in hči Nives z družino Col, 20. avgusta 1989

Ob 2. obletnici smrti dragega

Guerrina Husuja

se ga z ljubeznijo spominjajo vsi njegovi Prosek, 20. avgusta 1989

† Umrla je

Pina Rojac vd. Novak

Pogreb bo jutri, 21. t. m., ob 17. uri na pokopališču v Kopru.

Hči Mara z možem Milanom ter vnuka Sonja in Borut

Trst, Koper, 20. avgusta 1989

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naših dragih

Silvane in Guerrina

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali v teh težkih trenutkih in ju pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku, cerkvenim pevkam, nosilcem krst in darovalcem cvetja.

Svojci

Boljunec, 20. avgusta 1989

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Pepija Kramarja

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Svojci

Opčine, 20. avgusta 1989

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, none in sestre

Emilije Škerlavaj - Milič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Svojci

Opčine, 20. avgusta 1989

ZAHVALA

Svojci pokojne

Marije Lovrihe vd. Deponte

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali.

Dolina, 20. avgusta 1989 (Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Genny, Massimiliano in Luca se iz srca zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali ob izgubi dragega

Franca Urdiha

Trst, 20. avgusta 1989

(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Giovannija Kralja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način sočustovali z nami.

Svojci

Trst, 20. avgusta 1989

(Občinsko pogrebno podjetje)

Ob izgubi dragega sina Aleksandra Peterosa sočustvuje z družino

avtomehanična delavnica Škabar iz Repna.

Staršem Aleksandra Peterosa izrekajo bivši sošolci in profesorji zavoda J. Stefan iskreno sožalje.

Pedagoškemu svetovalcu za slovenske šole v tržaški pokrajini prof. Evghenu Dujcu in družini izreka odbor Sindikata slovenske šole najgloblje sožalje ob tragični izgubi sina.

Na prazniku tiska KPI na Opčinah o kočljivem vprašanju mamil

V Prosvetnem domu na Opčinah se danes zaključi festival komunističnega tiska, ki ga prireja krajevna sekcija KPI. Začel se je v petek zvečer z dobro obiskano okroglo mizo o kočljivem vprašanju mamil, ki so se je udeležili (z leve proti desni na sliki Davorina Križmančiča) duhovnik Mario Vatta, Michele Degrassi, prof. Patrizia Vascotto, ki je vodila razpravo, podpredsednica deželne- ga sveta Augusta De Piero Barbina in član vsedravnega vodstva ZKMI Lorenzo Guerriero.

gledališča

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
V torek, 22. t. m., ob 21.00 predstava v angleščini in ob 22.15 predstava v ita- lijanščini.

GRAD SV. JUSTA
Jutri ob 20.30 bo na Gradu sv. Justa gledališka skupina GLI ALCUNI iz Tre- visa nastopila s komedijo za otroke IL CASTELLO ORBITANTE. Vstopnina za otroke brezplačna, za spremljevalce 2.000 lir. Izkupiček večera bo namenjen UNI- CEF - Oddor Furlanije-Juljske krajine.
SV. JUST - Drevored della Rimem- branza

Nocoj ob 21.00 bo duo GWENC 'H- LAN izvajal keltske skladbe. Sledila bo gledališka predstava s skupino IL BRU- ZICO z naslovom PIÙ GIRAMENTO DI PALLINE.

V petek, 25. t. m., bo nastopil na Gra- du sv. Justa MANHATTAN BALLET iz New Yorka. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da je urad v Trstu odprt po po- letnem urniku (od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrtek- jih tudi popoldne od 15.30 do 18.30) in spet odgovarja na telefonsko številko 767303.

Barkovljanska skupnost obvešča, da bo procesija na čast sv. Jerneja danes, 20. t. m., po maši od 8. ure.

Glasbena matica obvešča tiste, ki so dobili vabila za pristop k Mladinskemu zboru in tiste ostale, ki jih zanima petje, da sporočijo svojo odločitev glede pristop- pa k zboru v tajništvo Glasbene matice, tel. 418605, v jutranjih urah do petka, 25. t. m.

razne prireditve

MePZ Primorec - Tabor gosti enega najboljših evropskih mladinskih pevskih zborov, zbor CAMPANELLA iz Olomou- ca na Češkoslovaškem. Vodi ga Jiti Kli- meš. Koncert bo v Prosvetnem domu na Opčinah jutri, 21. t. m., ob 20.30.

BAZOVSKI DOM

priređi danes, 20. t. m.,

VAŠKO ŠAGRO

na vrtu Gospodarske zadru-
ge v Bazovici.

Delovali bodo dobro založe-
ni kioski, za zabavo bo poskr-
bel ansambel

BIG BOLERO BAND

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razsta- va slikarja WILLIEMA KLEINA. Razsta- va je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu bo do 26. t. m. na ogled skupin- ska razstava MATERIA E LUCE NELLA BAIJA. Sodelujejo umetniki: Silvano Cla- vora, Bogomila Doljak, Claudia Raza, Graziano Romio, Adriana Scarizza in Fulvio Sisto. Urnik: 9.00-12.00, 16.00-18.00, ob nedeljah zaprto.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Miljah bo do 26. t. m. na ogled razstava slikarja Giovannija DUIZA. Urnik: 9.00-13.00, 16.00-19.00. Zaprta ob nedeljah.

V umetnostni galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - bo do 26. t. m. odprta razstava sovjetske slikarke TATJANE MOROZOVE.

V palači Costanzi bo do 5. septembra na ogled razstava štirih avstrijskih umet- nikov pod naslovom »IV Dimensione«.

izleti

SK Devin, planinski odsek ŠZ Sloga in SPDT Trst prirejšajo v nedeljo, 27. t. m., avtobusni izlet na Gorenjsko z ude- ležbo na proslavi ob odkritju spomenika Jakobu Aljažu na Dovem pri Mojstrani. Vpisovanje na ZSSDI, tel. 767304, in pri predstavnikih društev. Pohitite z vpisom!

Konzorcij kmetijskih zadrug "Grma- da" organizira v sredo, 23. t. m., na dan zadrugnika izlet na Kmetijski sejem v Gornjo Radgono v sodelovanju s kmetij- skimi zadrugami (s svojimi članicami): Kmetijsko zadrugo v Trstu, Cvetličarsko- vrtnarsko zadrugo s Proseka, Vinograd- niško zadrugo Kriški breg, Živinorejsko zadrugo Dolga krona, Zadrugnim kraš- kim hlevom iz Praprota, Zadrugno kraš- ko mlekarno, Gozdno zadrugo iz Padrič, Zadrugo Naš Kras in Vinogradniško za- drugo Brda iz Števerjana. Člani omenje- nih zadrug, ki se želijo udeležiti izleta, naj to sporočijo uradu Kmečke zveze, tel. 362941. Prevoz z avtobusom in vstopnina na razstavišče sta brezplačna.

IMAM JIH ZA
VSE OKUSE!

Segulin

TRST Ul. Mazzini 51

foto kino
optika

02/333-361

čestitke

SONJAI Danes tvoj 9. rojstni dan sla- viš. Zato prisluhni le srcu si in ne za- mujaj lepih in brezskrbnih otroških dni. Vsi, ki te imajo radi.

Ljuba SONJAI 9 vročih poljubčkov polnih želja ti pošilja sestra Erika.

EDI ŠTOKELJ postal je papa, Aljoša & Aljoša mu kličeta hura, hural!

Jutri bo praznovala draga mama in nona MARIJA FERLUGA 70. rojstni dan. Iskreno ji čestitajo in ji iz srca voščijo še na mnoga zdrava leta Matja- žek, Silvio, Renata, Silvano, Vinko, Neva in Oskar.

Jutri praznujeta v Križu 40 let poro- ke MARI in PEPI UKMAR. Še na mno- ga zdrava leta jima želita sin Edi in hči Loredana.

Danes praznuje rojstni dan ELENA LE- GIŠA. Vse najboljše ji voščita sekcija KPI J. Verginella in odbor Ljudskega doma iz Križa.

mali oglasi

CVETLIČARNA ANGELA - Boljunec - obvešča cenjene odjemalce, da bo spet odprta jutri, 21. t. m.

PRODAM trivrstno diatonično harmoni- ko GCF. Tel. (040) 200377.

PRODAM tritonsko diatonično harmoni- ko Železnik. Tel. 200173.

PRODAM knjige za učiteljske 1. in 2. razred ter za DTT Žiga Zois: Fiziko za srednje šole - I. del mehanike, Sve- totna književnost, Priročnik za kovi- narje in Tehnično risanje. Tel. 412543.

PRODAM bele škornje za motokros, skor- raj nove, po ugodni ceni. Tel. 212730.

PRODAM moško narodno nošo, kroj št. 50. Tel. ob uri kosila ali večerje na št. 53160.

PRODAM avto dyane DY 6, letnik 1984, 50.000 prevoženih km, v dobrem stanju in vespo T5 125, letnik 1985, 10.000 prevoženih km, v dobrem stanju, po ugodni ceni. Za informacije vprašati po Danijelu na št. (0481) 85344.

PRODAM opel kadett GSI 2000, letnik 1987, 50.000 km, v zelo dobrem stanju. Za informacije klicati po 19. uri na št. 228174.

FIAT panda 45, avgust 1982, prevoženih 95.000 km za 3.500.000 lir prodam. Tel. 228352.

PRODAM prikolico za frezo 1,50 m x 1,10 m, nosilnost 8 q. Tel. 228352.

IŠČEM knjige za 1. razred znanstvenega liceja. Tel. 220525.

IŠČEM knjige za 2. razred učiteljske. Tel. na št. 382022 v večernih urah.

IŠČEM izkušnega električarja. Tel. 229100.

GOSTILNA NA KRASU išče natakario. Tel. 229168 vsak dan, razen ob torkih in sredo.

STAREJŠA UPOKOJENKA, Slovenka, išče žensko za pomoč v gospodinjstvu in družbo. Tel. 828603.

ITALIJANSKO podjetje nujno išče v Sloveniji dinamično osebo z dobrim poznanjem madžarskega tržišča in je- zika za dolgotrajno poslovanje. Tel. na št. (040) 573121 od 8. do 10. ure.

V DOLINI št. 363 pri Križcu prodaja Celo domače slive.

šolske vesti

Sindikát slovenske šole obvešča vz- gojiteljice in učitelje, ki so uspešno opravi- li natečaj oz. habilitacijo za poučeva- nje in ki so v zadnjem sedemletju pouče- vali najmanj 360 dni v državnih vrtcih in osnovnih šolah, da je razpisan natečaj na podlagi teh naslovov za prosta mesta. Rok za prošnje zapade jutri, 21. t. m. Jut- ri, 21. t. m., bo urad SŠS odprt od 10. do 12. ure.

včeraj - danes

betta Moratto, 65-letna Emilia Mogoro- vich, 95-letna Rosa Cafagna.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 20. avgusta 1989
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 20.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6,
Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella
41, Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1.
Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6,
Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella
41.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1.
BOLJUNEC (tel. 228124), SESLIJAN
(tel. 414068), MILJE, Mazzinijev drevored
1 (tel. 271124) - odprte od 8.30 do 13.00.
Od 13. ure dalje samo po telefonu za nu-
jne primere.

Od ponedeljka, 21.,
do sobote, 26. avgusta 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul.
Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89
(Žavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po te-
lefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul.
Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Giulia 1,
Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

Danes praznujeta 25-letnico poro-
ke

IZTOK in BOŽENA PERIC

Vse najboljše, obilo sreče in zdrav-
ja na nadaljnji skupni poti jima želi-
jo Elvis, Barbara, Mitja in Jasna.

Draga

FANI in KARLO

Ob vajini današnji zlati obletnici
vama želimo še na mnoga zdrava in
srečna leta vsi, ki vaju imamo radi.

Na skupno življenjsko pot sta sto-
pila

LUCIANA in SLAVOJ

Vse najlepše jima želijo prijatelji
Fotokrožka Trst 80.

DRUŠTVENA GOSTILNA
NA PROSEKU
razpisuje

NATEČAJ
ZA NOVEGA GOSTILNIČARJA

Prošnje sprejema tajnik druš-
tva: MARINO ALBI, Prosek 102

Obvestilo za javne razglase

Furio Grimaldi navaja nasled-
nje osebe:

Maver (Mauer) Giuseppe (oče
pok. Giovanni); Amalia-Liuba,
Nada, Giuseppe, Milena, Boris,
Oscarre in Neva, vsi Carli (oče
pok. Giuseppe); Sancin Maria (oče
pok. Lorenzo Zerial); Anna Maver
(oče pok. Giovanni) vdova Carli
(Kralic); Lampe Edoardo (oče pok.
Pietro); Babuder Martino (oče
pok. Michele); Seriau Giorgio
(oče pok. Giuseppe); Mauri Maria
roj. Tomasi (oče Carlo); Giovanni
Sanzone; Gaetana Garofalo por.
Sanzone; Sanzone Vito; Viller Gi-
ovanni (oče pok. Francesco); Pi-
bernisk Giuseppe (oče pok. Rodol-
fo); Klun Giuseppe (oče pok. Lo-
renzo); Zerialu Giovanni (oče pok.
Antonio); Seriau Michele (oče Gi-
ovanni); Seriau Giovanni (oče
pok. Lorenzo); Delena Maria in
Delena Giuseppina (oče obeh
pok. Pietro Amadeo); Seriau Giu-
seppe (oče pok. Antonio); Seriau
Michela (oče pok. Antonio); Se-
riau Michele (oče pok. Giuseppe);
Sanzin Maria vdova po Giuseppe-
ju (oče pok. Michele) roj. Seriau
(oče pok. Giuseppe); Kralich Giu-
seppe (oče Giuseppe); Sanzin Gio-
vanni (oče pok. Antonio); Cosina
Giuseppe (oče Giovanni); Zerial
(Zerial) Edvard (Edoardo) od Josi-
pa (pok. Giuseppeja)

ali njihove dediče in naslednike
in jih kliče pred tržaškega pretor-
ja na avdienco, ki bo 2. aprila
1990 ob ustaljeni uri. Zadevala bo
izjavo o nakupu v lastno korist, za
priposestovanje, posesti z ozna-
ko pp. cc. nn. 126, 1921/6 v CT 1',
ki sodijo pod PP.TT. 683 in 678 v
Boljuncu.

Sodni uradnik:
Alfonso Carola

34132 TRST

Ul. del Lavatoio 4

Tel. (040) 365424

Tx: 461012 FARCO I

Fax (040) 363918

PETROKEMIJA

KEMIJA

FARMACEVTIKA

Filiala v Gorici:

Ul. Trieste 160

Tel. (0481) 20769

ZA VSAKOGAR
NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikj

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
T R S T

Telefon 77-29-96

Danes, NEDELJA, 20. avgusta 1989
ZORKA

Sonce vzide ob 6.11 in zatone ob 20.05
- Dolžina dneva 13.54 - Luna vzide ob
24.00 in zatone ob 10.17.

Jutri, PONEDELJEK, 21. avgusta 1989
MIRJANA

PLIMOVANJE DANES: ob 5.53 naj-
nižje -52 cm, ob 12.22 najvišje 53 cm, ob
18.33 najnižje -37 cm.
PLIMOVANJE JUTRI: ob 0.23 najvišje
29 cm, ob 6.21 najnižje -42 cm, ob 12.52
najvišje 49 cm, ob 19.21 najnižje -33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka
30,4 stopinje, zračni tlak 1018 mb usta-
ljen, veter 16 kilometrov na uro seve-
rovzhodnik, vlaga 52-odstotna, nebo jas-
no, morje rahlo razgibano, temperatura
morja 27,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI STA SE: Martina Chelieri,
Ambra Ceser.

UMRLI SO: 85-letni Mario Muiesan,
81-letna Lidia Ukmar, 94-letni Giuseppe
del Bello, 85-letna Giustina Kirbis, 60-
letni Marcello Romeo Baldassi, 86-letna
Vittoria Ciuch, 80-letna Elisabetta Bens,
55-letni Antonio Cattunar, 89-letna Elisa-

OD 16. DO 31. AVGUSTA

Velika izredna sezonska razprodaja
s popusti od 50% do 70%

pri

Casa del bambino

OPČINE - Narodna ul. 134

obv. občini 31.7.89

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po te-
lefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia
89 (Žavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po te-
lefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761,
predpraznična od 14. do 20. ure in praz-
nična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	57	48	89	85	21
CAGLIARI	10	54	11	5	68
FIRENCE	18	39	59	3	20
GENOVA	13	49	11	88	15
MILAN	23	19	65	13	71
NEAPELJ	49	84	51	87	18
PALERMO	83	27	10	8	26
RIM	22	24	57	64	40
TURIN	35	9	80	6	26
BENETKE	84	5	42	54	45

ENALOTTO

X 1 1	1 1 X	2 1 X	2 2 1
KVOTE:			
12	72.782.000.—		
11	1.898.000.—		
10	157.000.—		

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1 9.00 Maša ob dnevu mladine 11.50 Nabožna oddaja 12.15 Zelena linija 13.30 Dnevnik 13.55 Kviz: Fortunissima 14.00 Film: Maciste nella valle dei Re (pust. It.-Fr. 1961, r. Carlo Galliani, i. Mark Forest, Chelo Alonso) 15.30 Nanizanka: Sapore di gloria - Luci della pubblicità 16.30 Dokumentarna oddaja: Giramondo - Čudoviti Disneyev svet 17.20 Glasbena oddaja: Canzonissima 18.20 Nanizanka: Julien Fontanes magistrato - La fuga di Melanie 19.50 Vreme in dnevnik 20.30 Nadaljevanka: I figli del vento (zadnji del) 22.00 Aktualno: 17. nagrada radiotelevizijske kritike 23.10 Športna nedelja: boks Leto-Secovic, finale dirkališnega SP 0.25 Nočni dnevnik in vreme 0.30 Nadaljevanka: Jenny (dram., NDR-Nor. 1981, r. Per Bronken, i. Liv Ullmann, zadnji del)	RAI 2 9.00 Nanizanki: Lassie, 9.30 Oliver Maass 9.50 Srečanja včeraj in danes 10.20 Video week-end 10.50 Film: Sesta colonna (krim., ZDA 1942, r. Vincent Sherman, i. Humphrey Bogart) 12.30 O zdravju in estetiki 13.00 Dnevnik in športne vesti 13.30 TV film: Miss Twirl (kom., ZDA 1981, r. Gus Triconis, i. Erin Moran) 15.05 Film: L'ultimo sole d'estate (dram., ZDA 1983, r. Jerry Schatzberg, i. Gene Hackman) 16.40 EP v vaterpolu in plavanju (iz Bonna) 18.40 Variete: Tirami sù 19.35 Vreme in dnevnik 20.00 Šport: Domenica sprint 20.30 Film: Blunt il quarto uomo (krim., VB 1986, r. John Glenister, i. Ian Richardson) 22.00 Dnevnik - nocoj 22.15 Dok. oddaja: Mixer 23.30 Rubrika o protestantizmu 24.00 Glas. oddaja: Umbria Jazz '89 - Charles Mingus Superband	RAI 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Tenis: Grand Prix (prenos iz Saint-Vincenta) 17.30 Variete: Che fai... ridi? - Gigi e Andrea due comici in a...scesa (r. Sergio Martino) 18.35 Športna oddaja: Domenica gol - pregled nedeljskih tekem in rezultatov 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti 20.00 Glasbena oddaja: Videobox (ur. Beatrice Serani) 20.30 Film: Execution (western, It. 1968, r. Domenico Paolella, i. Tony Richardson, Dick Palmer, Franco Giornelli, Ivan Giovanni, Lucio De Santis) 22.00 Komični drobci: skupina La Smorfia 22.20 Variete: Pronti a tutto (vodi Pinina Garavaglia) 22.50 Nočni dnevnik 23.05 Film: La furia umana (dram., ZDA 1949, r. Raul Walsh, i. James Cagney, Virginia Mayo, Edmond O'Brien)	RTV Ljubljana 1 9.25 Otroška matineja: Živ Žav, 10.15 nan. Nevarni zaliv (pon.) 10.45 Nad.: Boljše življenje 11.25 Piknik v Rogaški Slatini 12.00 Ljudje in zemlja 13.00 Glasbena oddaja: Pesem evrovizije '89 (2. del) 16.00 Nadaljevanka: Zapisani šoli (Marketa Zinnerova, r. Miroslav Raža, i. Jiri Sovak, 11. del) 17.00 Dnevnik 17.05 Poslovne informacije 17.10 Film: Urok (krim., ZDA 1977, r. Lee Philips, i. Lee Grant, James Olson, Susan Myers) 18.25 Reportaža: Ciper, otok ljubezni 19.05 Risanka, 19.15 TV Okno 19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.30 Dnevnik, Zrcalo tedna 20.20 Nadaljevanka: Djekna še ni umrla, kdaj bo, pa ne vemo (9. del) 21.15 SP v veslanju s kajaki in kanuji na divjih vodah 21.40 Zdravo, vmes dnevnik 23.10 Informativna oddaja za goste iz tujine	TV Koper 11.00 Šport spektakel (pon.) 13.30 TVD Novice 13.40 Juke box (pon.) 13.40 Tenis: finale Flushing Meadows '88 (pon.) 20.00 Dok. oddaja: Campo base (pon.) 20.30 Juke box (pon.) 21.00 Nogomet: Brazilijska-Venezuela (iz Sao Paula) 22.45 TVD Novice 23.00 Boks: Ramirez-Whitaker (iz Norfolk), nato nogomet Pisa-Milan
			RTV Ljubljana 2 10.00 Danes za jutri, nadaljevanka Odpisani 13.30 Dok.: Tajvanski sindrom 13.30 SP v veslanju (iz Tacna) 15.05 Šport: EP v vaterpolu, GP v atletiki, EP v plavanju 19.00 Posvetovalnica za starše 19.30 Dnevnik, 19.55 Premor 20.05 Dokumentarec: Organizirani kriminal 20.55 Koncert Joan Faulkner 21.55 Kratek film 22.10 Dubrovniško poletje 22.55 Reportaža o nogometu 23.25 Športni pregled	

CANALE 5 8.30 Nanizanki: Fantasilandia, 9.30 Cover Up 10.30 Film: Chi vuol dormire nel mio letto, (kom., Fr.-It. 1963, r. André Hunebelle, i. Michèle Morgan) 12.00 Nan.: Mac Gruder & Loud 13.00 Superclassifica Show 14.00 Nadaljevanka: Colorado 15.45 Film: Il molto onorevole Mr. Pennypacker (kom., ZDA 1959, r. Henry Levin, i. Clifton Webb, Dorothy McGuire) 18.00 Nanizanka: Love Boat - I toteri 19.45 Kviz: Cari genitori 20.30 Film: Quarto comandamento (dram., ZDA 1987, r. Paul Bogart, i. Lee Remick, Tate Donovan, 2. del) 22.30 Nanizanki: Casa Vianello - Non ti scordar di me, 23.00 Ovidio - Ortica 23.30 Film: Il mistero dello scoglio rosso (zgod., ZDA 1960, r. William Whitney, i. Jeff Richard, Richard Chamberlain) 1.05 Nanizanki: Mannix - Piano per morire, 1.55 SWAT	RETE 4 8.00 Jutrišnji svet 8.30 Dok.: Pianeta Big Bang 10.00 Nanizanke: Due onesti furorilegge - Una scelta dolorosa, 10.50 Bonanza, 11.45 Harry 'O, 12.40 Mississippi - Di nuovo a casa, 13.35 Giovani avvocati - Le vittime, 14.30 Arabesque - Linda, 15.30 Longstreet - Io vedo, disse il cieco 16.30 Film: L'ultimo detective (krim., ZDA 1982, r. Robert Lewis, i. Joseph Cortese, Tom Clancy) 18.30 Nanizanki: Marcus Welby M.D. - Non lasciarmi mai, 19.30 Baretta - Quel certo ambiente 20.30 Film: La resa dei conti (western, It. 1976, r. Sergio Sollima, i. Lee Van Cleef) 22.35 Film: Una donna alla finestra (dram., Fr.-It. 1967, r. Pierre Granier-Deferr, i. Romy Schneider, Philippe Noiret, Umberto Orsini) 0.40 Nanizanki: Agente speciale - Diamanti a colazione, 1.40 Ironside	ITALIA 1 8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 10.15 Nanizanke: Dimensione Alfa - Superfemminismo, 11.10 Chopper Squad - Branco di leoni, 12.10 Master - Martedì grasso 13.00 Šport: Grand Prix 14.00 Film: Il terrore dei mari (pust., It.-Fr. 1961, r. Domenico Paolella, i. Don Megowan, Emma Danieli) 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balamo e cantiamo con Licia 18.00 Nanizanka: Il falco della strada - Verità pericolosa 19.00 Risanke: Foofur superstar, 19.30 Gli amici cercafamiglia, 20.00 I Puffi 20.30 Film: Una vacanza bestiale (kom., It. 1981, r. Carlo Vanzina, i. Jerry Calà, Umberto Smaila, Franco Oppini) 22.15 Variete: Trisitors 23.15 Film: La mantide omicida (fant., ZDA 1957, r. Nathan Juran, i. Craig Stevens) 0.50 Nanizanka: Star Trek - L'ossessione	ODEON 10.00 Film: La repubblica di Mussolini R.S.I. (dok., It. 1967, r. Angelo Grimaldi) 13.00 Variete: Sugar 13.30 Film: Gli eroi del doppio gioco (kom., It. 1962, r. Camillo Mastrocinque) 15.30 Film: Voglia di libertà (dram., r. Raoul De La Torre, i. Graciela Borges) 17.30 Nanizanke: Sanford and Son, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo, 19.30 Misfits 20.45 Nanizanka: Sul luogo del delitto 22.45 Variete: Telemeno 23.00 Film: Ninja il cacciatore (pust., Filip. 1987, r. Wu Kuo Jen, i. Alexander Lou)	TELEFRIULI 10.30 Dok. oddaja: Možje in narodi 20. stoletja 12.00 Nan.: Oranges & Lemons 13.00 Zupan in njegovi ljudje 14.30 Film: Sesto continente (dok., It. 1954, r. Folco Quilici) 16.30 Music box 18.00 Nanizanka: Justice 19.00 Dnevnik - šport 19.30 Nan.: Tom Grattan 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Film: I cani di Gerusalemme (dram., It., r. Fabbio Carpi, i. Jean Rocheford) 22.30 Nanizanka: Angoscia 23.00 Šport, nato News	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in šport 20.30 Zadnje vesti in šport
			TMC 10.00 Risanke: Snack 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona 12.15 Film: Scandalo in società (kom., ZDA 1964, r. Delmer Daves, i. James Franciscus)		

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1 9.00 Risanka: Ape Maia 9.25 Dok.: Giramondo 10.15 Film: L'arciere nero (pust., It. 1959, r. Piero Pierotti, i. Gerard Landry, Federica Ranchi) 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nad.: Santa Barbara 12.30 Nan.: Gli occhi dei gatti 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Srečno poletje! 14.10 Film: Mr. Smith va a Washington (kom., ZDA 1959, r. Frank Capra, i. James Stewart) 15.50 Mlad. oddaja: Big Estate! 16.10 Dok.: Full Steam 16.35 Mlad. oddaja: Big estate 17.30 TV film: La pietra di luna (5. del) 18.30 Aktualno: Tutti a cavallo 19.10 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.30 Film: MacArthur il generale ribelle (biog., ZDA 1977, r. Joseph Sargent, i. Gregory Peck) 22.35 Dnevnik 22.45 Nagrada La Navicella '89 24.00 Nočni dnevnik 0.10 Mezzanotte e dintorni	RAI 2 9.00 Nanizanke: Lassie, 9.30 Oliver Maass, 10.00 Monopoli 11.00 Rubrika o židovski kulturi 11.30 DOC: Fiorella Mannoia 12.05 Nan.: Amore e ghiaccio 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Rubrika: Trentatre 13.45 Nanizanka: Capitol 14.30 Dnevnik - gospodarstvo 14.45 Mlad. oddaja: Tutti frutti 15.25 Nan.: Lassie, nato risanke 16.35 Film: Erik il vichingo (pust., It. 1964, r. Mario Caiano, i. Gordon Mitchell, Giuliano Gemma) 18.10 Videocomic 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nanizanka: Perry Mason 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, športne vesti 20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick 21.35 Dnevnik - nocoj 21.45 Gledališče na RAI 2: Ženske vloge s Franco Rame 23.55 Nočni dnevnik 0.05 Aktualno: Biennale musica '89 0.35 Film: Il pianeta proibito (fant., ZDA 1956, r. Fred Wilcox, i. Walter Pidgeon)	RAI 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Film: Come dire (kom., It. 1983, r. Gianluca Fumagalli, i. Alessandra Comenrio) 15.30 Videobox 15.45 Kolesarstvo (prenos iz Copenagiena) 16.30 Dokumentarna oddaja: Drobci 16.45 Film: Lo Stato dell'Unione (kom., ZDA 1948, r. Frank Capra, i. Spencer Tracy, Van Johnson) 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti 20.00 Dok. oddaja Geo Estate 20.30 Šport: Tutto mondiali ieri & domani (vodi Aldo Biscardi) 22.30 Nočni dnevnik 22.35 Dokumentarna oddaja: 21 agosto 1939 - Sta arrivando la bufera (1. del, ured. Angelo Baiocchi) 23.25 Nočni dnevnik 23.40 Dokumentarna oddaja: Per Luchino Visconti - Purosangue (1987)	RTV Ljubljana 1 15.55 Video strani 16.05 Poletna noč (pon.), vmes nad. Odlična hiša, 16.55 nanizanka Samo bedaki in konji 17.25 Mozaik. Zrcalo tedna, 17.40 Naš utrip 17.55 Video strani 18.00 Dnevnik 18.05 Poslovne informacije 18.10 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Časopis, 18.25 Legende sveta - Kurent (1. del) 19.00 Risanka 19.15 TV Okno 19.19 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 TV drama: O moških, ženskah in otrocih (r. Stanislav Parnicky, i. T. Kuliškova, S. Gal, P. Topolsky, J. Grešo) 21.45 Dnevnik in vreme 22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine 22.10 Poletna noč, vmes nadaljevanka Odlična hiša (8. in zadnji del) in nanizanka Alo, Alo (12. del) 1.10 Video strani	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Dokumentarna oddaja: Campo base (vodi Ambrogio Fogar, pon.) 14.05 Nogomet: Pisa-Milan (pon.) 16.00 Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki (s komentarjem Dana Petersona, pon.) 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičišče 20.00 Tednik: Settegiorni 20.30 Košarka: finale za pokal pokalnih prvakov '89, Real Madrid-Snaidero (pon.) 22.15 TVD Novice 22.25 Nogomet: kvalifikacije za SP '90, Brazilijska-Venezuela (pon.)	RTV Ljubljana 2 19.30 Dnevnik, 19.55 Premor 20.00 Informativna oddaja: Na sledeh napredka - Na pragu 21. stoletja (11. odd.) 20.25 Dokumentarna serija: Televizijska 21.20 Koncert kitarista Tomaža Rajteriča	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 9.20 Dobro jutro po našem; 8.10 Muzejstvo na Slovenskem; 9.15 Otroški kotiček: Potovanje v Tadžetako (2. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S certnega repertoarja; 11.30 Pisani listi Glasbeni listi, 12.00 Sonatina za glas in klavir (pon.); 12.40 Koroška poje: Podhumška dekleta KD Markovič iz Rožek (vodi Gerti Valentinčič); 13.20 Glasbeni listi; 14.45 Beležka; 15.30 Utrinki; 16.00 Irski, kam pojdeš v soboto zvečer? 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik; nato Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.	LJUBLJANA 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Lepljenja; 8.35 Popotovanje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.00 Danes; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.02 Enajsta šola; 14.20 Glasbena mladina; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio; 18.05 Godbe na pihala; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Literarni nočnoturno, nato Nočni program.
--	--	--	---	--	---	---	--

CANALE 5 8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana 11.15 Aktualno: Forum 12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom 12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 13.30 Variete: Rivediamoli 14.30 Nanizanka: Love Boat - Amore a prima vista 15.15 Film: Il romanzo di Milledred (dram., ZDA 1945, r. Michael Curtiz, i. Joan Crawford) 17.00 Nan.: Hotel - Troppo amore, 18.00 Mai dire sì - Chi dorme non piglia pesci, 18.45 Top Secret - La talpa 19.45 Kviz: Cari genitori 20.30 Film: Shenandoah - La valle dell'onore (dram., ZDA 1965, r. Andrew McLaglen, i. James Stewart, Doug McClure, Patrick Wayne) 22.30 Kviz: Il gioco dei nove 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show Estate 0.45 Film: Il tagliagole (dram., Fr. 1969, r. Claude Chabrol, i. Stéphane Audran, Jean Yonne, Antonio Passalia)	RETE 4 8.00 Nan.: In casa Lawrence 9.50 Film: La figlia di Mata Hari (pust., It. 1954, r. Renzo Merusi, i. Ludmilla Tcherina) 10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry 'O - Quaranta giorni per uccidere 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao 13.45 Nadaljevanka: Sentieri 14.45 Nanizanka: California - Lontano, non si sa dove 15.40 Nad.: Una vita da vivere 16.35 TV film: Un atto di violenza (dram., ZDA 1979, r. Paul Wendkos, i. Elizabeth Montgomery) 18.30 Nanizanki: Marcus Welby - Mare blu, 19.30 Baretta - Il gioco della gloria 20.30 Film: Beniamino, agente segreto (kom., ZDA 1977, r. Joe Camp, i. Patsy Garrett) 22.10 Film: I sette fratelli Cervi (dram., It. 1986, r. Gianni Pucini, i. Gian Maria Volontè, Lisa Gastoni) 0.10 Nanizanke: Agente speciale, 1.10 Ironside - Promessa d'uccidere, 2.10 Adam 12 - Sfida	ITALIA 1 8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon 14.00 Megasalvishow 14.15 DeeJay Beach 15.00 Nanizanka: Ralph Supermaxieroe 16.00 Bim bum bam, vmes risanke in nanizanka 18.00 Nadaljevanka: Alla conquista del West 19.00 Nanizanka: Riptide - Un killer in fondo al mare 20.00 Risanke: Siamo fatti così 20.30 Film: Le ragazze della spiaggia (kom., ZDA 1982, r. Pat Townsend, i. Debra Blee, Val Kline) 22.15 Nan.: Starsky and Hutch - La clinica della morte 23.15 Dok. oddaja: Cinque anni di avventura 23.45 Nanizanke: Starman - Gioco d'azzardo, 0.45 Brothers, 1.15 Taxi, 1.45 Giudice di notte - La sbornia	ODEON 10.45 Nad.: Signore padrone, 11.45 Marcia nuziale 13.00 Otroški variete: Sugar 15.30 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.30 Colorina 17.30 Nanizanki: Rituals, 18.00 Zufall 19.30 Risanke in variete 20.45 Film: I dongiovanni della costa Azzurra (kom., It. 1962, r. Vittorio Sala, i. Gabriele Ferzetti) 22.45 Variete: Telemeno 23.00 Nanizanka: T & T 23.30 TV film: Lyndon B. Johnson - I primi anni (biog., ZDA, r. P. Werner, 2. del)	TMC 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona 12.00 Nad.: Primo fra tutti 12.45 Ogledalo življenja 13.30 Vesti in šport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dok. o naravi 15.00 Nanizanka: I viaggiatori del tempo 16.00 Film: Giorni caldi a Palm-springs (kom., ZDA 1963, r. Norman Taurog)	18.00 Nan.: Flamingo Road, 19.00 Operazione ladro 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Un uomo da affittare (dram., VB 1973, r. Alan Bridges, i. Sarah Miles) 22.30 Nanizanka: Ray Bradbury 23.00 Vesti in šport 24.00 Film: Doppio bersaglio (krim., VB 1967, r. Franklin Shaffner, i. Jul Brinner)	TELEFRIULI 11.30 Nanizanka: Naufraghi 12.00 Dokumentarec: Možje in narodi 20. stoletja 13.00 Vesti 13.30 Nanizanka: Justice 15.30 Glas. odd.: Music box 18.30 Nadaljevanka: La Medea di Porta Medina 19.00 Dnevnik 19.30 Nan.: Tom Grattan 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Film: Eclissi parziale (dram., ČSSR 1982) 22.30 Nanizanka: Angoscia 23.30 Dnevnik in vesti	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 V podaljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Superpass; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.30 Prenos Radia Lj.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Pošiljam ti razglednico; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših 7; 10.40 Družina; 11.00 Srečanja; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.00 Glasba; 14.40 Pesem; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Ob treh popoldne; 16.05 Disco scoop; 17.45 Summer song; 18.35 Mi in vi; 19.00 Mixage; 20.00 Nočni spored.	
				TMC 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona 12.00 Nad.: Primo fra tutti 12.45 Ogledalo življenja 13.30 Vesti in šport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dok. o naravi 15.00 Nanizanka: I viaggiatori del tempo 16.00 Film: Giorni caldi a Palm-springs (kom., ZDA 1963, r. Norman Taurog)	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi 23.45 Dogodki in odmevi				
					RADIO TRST A 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Nedeljska matineja: Glasbeni listi, 10.15 Mladinski oder: O čarovnici iz Brezovega gozda; 11.45 Nabožna oddaja; 12.00 Antologija humorja kabaretistov Borisa Kobala in Sergeja Verča: Prežganka ali Brodo brustola; 12.40 Godbe na pihala; 13.20 Nedeljski popoldanski zbornik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.10 Na počitnice, 15.30 Počitniški rendez-vous; 17.00 Radijska igra: Na robu življenja (Joško Lukeš), vmes glasbeni listi, 19.20 Zaključek.	LJUBLJANA 5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Radijska igra; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Matineja; 10.35 Reportaža; 11.03 Čestitke; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Amaterski zbori pojo; 17.30 Radijska igra: Na robu življenja (Joško Lukeš), vmes glasbeni listi, 19.20 Zaključek.	RADIO KOPER (slovenski program) 10.30, 14.30, 17.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Glasba, Sosednji kraji in ljudje, Pozdrav, Na današnji dan, reportaže, intervjuji; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Zabavna oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.45 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih deset; 19.30 Prenos Radia Lj.	RADIO KOPER (italijanski program) 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasba; 8.00 Vse o radiu; 8.25 Pesem tedna; 8.30 Prijeto jutro; 9.15 Mix time; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Najlepših 7; 10.40 Družina; 11.00 Knjižna polica; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in šport; 16.05 Disco scoop; 17.45 Summer song; 18.00 Najnovejše plošče; 19.00 Superpass; 20.00 Prenos Radia Lj.	RADIO OPČINE 10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 12.30 Oddaja z odborniki SKD Tabor z Opčin; 13.00 Glasba po željah; 20.00 Nočna glasba.

Prvi val povratkov s počitnic včeraj ni povzročil večjih težav

Za mnoge se v teh dneh že končuje letošnji dopust, precej pa je tudi takih, ki si bodo lahko privoščili še nekaj dni počitniškega užitka in tako izkoristili sončne in vroče dneve, s katerimi je začetek letošnjega avgusta nekoliko skoparil, sedaj pa namerava nadoknaditi zamujeno.

Prvi val povratkov z dopusta se je tako včeraj že pojavil tudi na naših cestah, predvsem seveda na avtocesti, ni pa dosegel gostote, ki bi povzročala večje zastoje v prometu. Če je tako pri izstopni postaji avtoceste v Mestrah vrsta ustavljenih vozil dosegla tudi 12 kilometrov, je pri Moščenicah bilo čakanje ob vstopu na avtocesto minimalno.

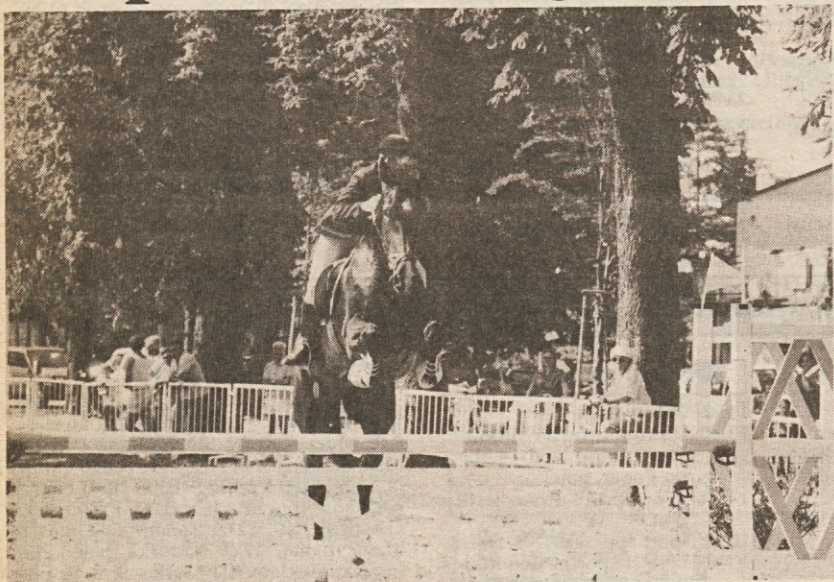
Prav tako ni bilo kljub povečanemu prometu večjih težav na mejnih prehodih. Tako pri Rdeči hiši kot v Štandrežu je bil promet včeraj večji kot sicer, vendar brez posebnih zastojev. Zanimivo je morda to, da so zlasti dopoldne imeli še precej prometa proti Jugoslaviji. Večina ljudi se vrača, mnogo pa je tudi takih, ki še odhajajo na letovanje ali vsaj na nekajdnevni izlet. Popoldne pa je prvi občutnejši val predvsem italijanskih turistov, ki se vračajo z dopusta, nekoliko podaljšal vrste tudi na goriških prehodih.

V največjih industrijskih obratih na Goriškem bo v prihodnjih dneh večina zaposlenih spet na delu. V trziški lad-jedelnici se je kolektivni dopust za približno 2 tisoč delavcev končal že z velikim šmarnom, v drugih tovarnah pa bodo proizvodnjo obnovili s polno paro jutri. V Trziču se namreč končuje kolektivni dopust za skoraj 600 delavcev tovarne Ansaldo. Prav tako se vračajo na delo delavci in uslužbenci tovarn SBE (Società Bulloneria Europea) in Eaton Est v Trziču ter Meteor v Ronkah. Skupno se bo samo v teh podjetjih vrnilo na delo približno 1.500 delavcev. Prav tako se iztekajo kolektivni dopusti več sto delavcem v nekaterih večjih tovarnah v Gorici (Manifattura di Gorizia, La Giulia, Manifattura Goriziana). Nemalo je tudi trgovcev, ki bodo v torek odlepili z izloz b napise o zapori zaradi dopusta in jih v marsikaterem primeru nadomestili z lepaki in napisi o tradicionalnih sezonskih razprodajah.

Na sliki (foto Čubej) mejni prehod v Štandrežu.

V Gradišču tekmovanje v preskakovanju ovir

Včeraj se je v Gradišču pričelo 23. konjsko tekmovanje v preskakovanju ovir, ki ga prireja Turistična ustanova ob sodelovanju občinske uprave.

Sporred tekmovanja obsega deset preizkušenj različnih težavnostnih stopenj. Pet od teh so opravili že včeraj, danes pa bodo na vrsti še preostale, na katerih bodo nastopili bolj izurjeni konjeniki. Ob zmagovalcih posameznih preizkušenj bodo nagradili tudi absolutno najboljša konjenika v moški in ženski konkurenci, najboljšega mladince in najboljšega konjenika-vojaka.

Na sliki trenutek z včerajšnjega tekmovanja v Gradišču. (Foto Pavšič)

Ugodni izgledi za odprtje Centra za umsko zdravje

Morda bo končno tudi v Gorici na-počil čas odprtja Centra za umsko zdravje, zdravstveno-socialne struk-ture, kakršne predvideva že pred več kot desetimi letimi odobreni zakon o reformi psihiatrije in novejši deželni zakon, ki je posegel na področje um-skega zdravja. Goriška KZE je pred kratkim odkupila poslopje v Ul. Vito-rio Veneto 163, da bi v njem odprla tak center. Do tega pomembnega ko-raka je prišlo tudi po zaslugi prizade-vanja lansko jesen ustanovljenega Združenja svojcev, uporabnikov in ob-čanov za umsko zdravje. Člani tega združenja so tudi predlagali naj se čimprej izvede postopek za odprtje Centra.

Tako bo v sredo, 23. t. m., ogled po-slopja, ki se ga bodo poleg predstavi-nikov združenja udeležili predsednik KZE Robustelli, goriški župan Scarano in predsednik Pokrajine Crisci. Preve-ri se bodo, kateri posegi so potrebni, da se v novem poslojpu odpre novo po-membno poglavje na področju zdrav-stvene oskrbe umskih bolnikov v Go-rici.

Predstavniki združenja svojcev bol-nikov menijo, da bo center sicer samo začetni vendar pomemben korak v uresničevanju alternativ zaprti psihi-atrični bolnišnici. V mestu, kjer je pred več kot dvajsetimi leti oče de-mokratske psihiatrije Franco Basaglia

prvič odklenil vrata umobolnice, so namreč ostali skoraj nedotaknjeni mi-selne pregrade in predsodki, ki um-skega bolnika izločujejo iz družbe. Bolj ali manj zaprta umobolnica je tako ostala do danes edina struktura za oskrbo teh bolnikov. Center za um-sko zdravje naj bi čimprej postal ne-kak vezni člen med bolnico in druž-i-nami. V njem naj bi bolnikom nudili zdravniško pomoč, pa tudi priložnost za delo, preživljanje prostega časa in reševanje vsakodnevnih problemov.

Na tak način naj bi večji del bolni-kov iztrgali iz osamljenosti v bolnišni-ci in jim pomagali pri vključevanju v družbo. Pri tem, pravijo pri Združenju svojcev, bo seveda pomembna večja miselna odprtost družin in vseh obča-nov pa tudi občutljivost krajevnih in zdravstvenih upraviteljev. Po odprtju Centra za umsko zdravje bo nadaljni potreben korak odprtje bivalnih skup-nosti za bolnike, ki ne morejo računati na pomoč družine.

Praznik v Jasihu

Tradicionalna šagra ob obletnici prevzema oblasti cesarja Franca Jože-fa, letos poteka 141., se v Jasihu nada-ljuje še danes. Včeraj so bili na obisku gostje iz Avstrije in drugih krajev, zvečer pa je bil v veselje ljubiteljem folklorne srednjeevropski ples.

Danes bo že zgodaj popoldne slav-nostni spreved po krminskih ulicah do stolne cerkve, kjer bo maša. Pel bo moški pevski zbor iz Molblingena. Ob 18. uri bodo na prireditvenem prostoru v Jasihu podelili priznanja - srednje-evropske križe najzaslužnejšim obča-nom in gostom. Zvečer bo ples.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v ted-nu od 13. 8. do 19. 8. 1989

RODILI SO SE: Federica Stellin, Fabio Princi, Davide Catano, Mabel Malaroda, Gabriele Di Tommaso.

UMRLI SO: 80-letna Anna Visintin, 53-letni mizar Elvino Boscutti, 84-letna gos-podinja Valeria de Maiti vd. Loschiavo, 87-letna upokojenka Alma Zanin, 61-let-na upokojenka Pia Maria Richter, 61-let-ni upokojenec Vittorino Liva, 80-letna upokojenka Olga Recchi vd. De Angelis, 60-letni upokojenec Alberto Medessi, 79-letna gospodinja Maria Michelut vd. Ferman, 73-letni upokojenec Alberto Proto, 58-letni upokojenec Mario Di Ri-enzo, 87-letna upokojenka Silvia Furlan vd. Losco, 76-letna upokojenka Gemma Drioli, 78-letna upokojenka Lidia Gode-as, 89-letna upokojenka Arminia Stanigh vd. Gregorin, 67-letni duhoven Giuseppe Chinchella, 58-letni kmet Jožef Skok.

OKLICI: kmet Giovanni Muzic in us-lužbenka Orieta Jarc, karabinjer Mario Capizzi in kuharica Giovanna Di Gio-vanna, mesar Riccardo Ferletic in mesa-rica Mara Gorjan, uslužbenec Claudio Clancin in uslužbenka Francesca Zubi-nelli, inženir Alberto Pich in uslužbenka Amelia Busatta, finančni stražnik Massi-mo Pucci in delavka Stefania Grandoni.

POROČILI SO SE: jehovski aktivist Guido Ravenna in čistilka Donatella Eacchigna.

Na gradu še zadnji film izbora za nagrado Amidei

Drevi se bo na goriškega gradu za-ključil letošnji filmski pregled za na-grado Sergio Amidei. Prireditelj je imela velik odziv med občinstvom, tako da je moral skoraj vsak večer marsikdo sedeti kar na travi ob robu šotora, saj so bili vsi sedeži navadno zasedeni že pred pričetkom vrtenja filma. To ponovno potrjuje že večkrat izrečeno ugotovitev, da je bilo v le-tošnji poletni sezoni na tem enkrat-nem prostoru premalo prireditev. Go-riško prebivalstvo očitno rado zahaja v poletnih večerih na grad. Škoda le, da je priložnosti premalo.

Naslov nocojšnjega filma je "Un pesce di nome Wanda" režiserja Charlesa Crichtona (VB 1988). Scena-rij je napisal John Cleese po fanta-sistični zgodbi, ki sta si jo zamislila sam Cleese in režiser Crichton. Skupaj predstavljata najznamenitejši par bri-tanskega filmskega humorja. Crichton je v 40. in 50. letih režiral vrsto po-membnih filmov kot so npr. "L'incre-dibile avventura di Mr. Holland", "Benvenuto a Scotland Yard" in "La battaglia dei sessi". Pridružil se mu je Cleese, ustanovitelj "nore" skupine Monty Python, ki se je uveljavila z ostrimi filmskimi satirami "Monty Python", "Il senso della vita" in "I banditi del tempo". Cleese in Cric-ton veljata za mojstra dveh genera-cij angleškega črnega humurja. Re-zultat njunih združenih moči je izzi-valna in zabavna farsa o "ribici Wan-di". Film je obenem nekaj poklon

amerškemu cartoonu in komediji, kjer se prepletajo komične situacije nekdanjega Hollywooda. Zamisel za zgodbo se je porodila ob splošnih ugotovitvah o kulturnih razlikah in kompleksih med Veliko Britanijo in "večjim bratom" ZDA. V glavnih vlo-gah nastopajo John Cleese, Jamie Lee Curtis, Kevin Kline in Michael Palin. Pričetek ob 21. uri.

Jutri v Trziču »Bagdad café«

V coni za pešce v Ul. Sant'Ambro-gio v Trziču se jutri zvečer nadaljuje poletni filmski spored, ki so ga ime-novali Kino pod zvezdami. Predvaja-nja prireja občinsko odbornišvo za kulturo v sodelovanju s trziškim Cen-trom za boj proti zasvojenosti od ma-mil.

Jutri ob mraku bodo predvajali za-bavno komedijo Percyja Adlona "Bag-dad café". Ta teden sta predvidena še dva filma. V četrtek bodo predvajali uspešnico letošnje sezone "Chi ha in-castrato Roger Rabbit" režiserja Ro-berta Zemeckisa, v petek, 25. avgusta, pa bo na sporedu film "Good morning Vietnam" režiserja Barryja Levinsona.

V teku priprave na festival folklorne in natečaj Lipizer

Še deset dni nas loči od 19. medna-rodnega festivala folklorne. Prireditelji imajo že več časa polne roke dela, saj je priprava na tako manifestacijo zelo zahtevna. Festival se bo pričel 31. av-gusta in bo trajal vse do nedelje, 3. septembra. Prireditelj ne bo tekmoval-nega značaja, na njej pa bo nastopilo 10 folklornih skupin z vsega sveta. Se-veda bo praznično vzdužje doseglo vi-šek zadnji dan, ko bo med drugim na sporedu že tradicionalni spreved po mestnih ulicah.

Gorica bo teden kasneje prizorišče 8. mednarodnega violinskega natečaja "Rodolfo Lipizer" in 7. mednarodnega posveta o violini. Prirediteljem je le-tos uspelo zbrati prijave 80 violinistov iz 29 držav. Natečaj in posvet bosta od 10. do 17. septembra v avditoriju v Ul. Roma.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Sovodnjah bo zaprta od 21. avgusta do 1. septem-bra zaradi urejanja.

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje pri-redi v nedeljo, 17. septembra 1989, ob 15. uri tradicionalni piknik bivših bor-cev in družinskih članov pri osnovni šoli v Dolu. Vpisujeta Marjo Semolič (tel. 45241) in Ettore Moro (tel. 78182). Interesenti naj se čimprej javijo zaradi nabave hrane.

Uradi Slovenskega deželnega za-voda za poklicno izobraževanje bodo zaprti do 25. avgusta.

Sedež Slovenskega planinskega društva je v poletnih mesecih odprt ob sredah od 10.30 do 12. ure.

Uradi ZSKD v Gorici poslujejo v poletnem času ob delavnikih od 8. do 14. ure.

izleti

SPD GORICA priredi v nedeljo, 27. t. m., izlet v Gornjesavsko dolino z udelež-bo na slovesnosti ob odkritju spomenika Jakobu Aljažu na Dovju. Prijave na sede-žu ob sredah med 10.30 in 12.30 ter v trgovini Bauzon.

Društvo slovenskih upokojencev Go-rica obvešča, da bo za dvodnevni izlet v Prekmurje 26. in 27. t. m. avtobus odpe-ljal ob 5. uri s Travnika in nato mimo gostilne Primožič, Oslavja, Števerjana, Podgore, Štandreža in Sovodenj.

kino

Gorica

CORSO 16.00-22.00 »Aquila d'attacco«.

VERDI 16.00-22.00 »La cintura«. Prepove-dan mladini pod 14. letom.

VITTORIA Danes in jutri zaprto. V torek 17.30-22.00 »America sexual«. Prepove-dan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30-20.30 »Saj-gon«.

SVOBODA (Šempeter) 18.30 »Hudič v te-lesu«, 20.30 »Režiser porno filma«.

DESKLE 19.30 »Hiša II«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Občinska - Ul. sv. Mihaela - tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU Al Redentore - Ul. F.lli Rosselli 23 - tel. 410340.

CARTOGIOCATTOLO
REGALO

GORICA

Ul. Alfieri 17 - Tel. 0481/520879

Vse za šolo po znižanih cenah

nahrbtniki	po 24.500 lir
zvezki - 29 listov	po 650 lir
veliki zvezki	po 850 lir
škafli - 12 flomastrov	po 1.000 lir

KULTURNI
DOM
GORICA

Uprava Kulturnega doma v Gorici

vabi vse odbojkarje in športnike na ekshibicijsko sreča-nje med A in B postavo

JUGOSLOVANSKE
ODBOJKARSKE REPREZENTANCE

v sredo, 23. avgusta, ob 20. uri v telovadnici goriškega Kulturnega doma.

adria impex

UVOZ-IZVOZ PREDSTAVNIŠTVA

D.D.

POOBlašČENI IZVOZNIK

IVECO FIAT LANCIA PIRELLI COMETTO

34132 Trst, Ul. Geppa 9, tel. 040/68802 - telex 460231 ADEXI - Fax (040) 68227
34170 GORICA, Korzo Verdi 51, tel. 0481/33576

Odprtje univerzitetnega tečaja priložnost in izziv za Gorico

Prof. Darko Bratina nam je v pogovoru posredoval nekaj svojih pogledov na možnosti nakaj univerze na Goriskem in o preizkušnjah, ki jih bo doživljalo mesto: »*Posledice, ki jih bo mesto občutilo, so po mojem mnenju še nepredvidljive. Podobne pobude bis-*

»Ta je pravi start univerze na Goriškem, prva oblika nekega celovitega univerzitetnega razvoja. Čeprav je vse skupaj odvisno od Tržaške univerze, se s tem na Goriškem začenja oblikovati višja stopnja izobraževanja. To je zelo pomembno, saj je danes mesto brez univerze kakor telo brez glave. Videli bomo, kako se bo vse skupaj razvilo. Za ta prostor je zainteresirana tudi Videmska univerza, tako da je prihodnost univerze v Gorici še kar obetavna. S tem se bo izobražba bistveno okrepila. Mesteca kot Gorica do pred leti niso občutila hujših posledic glade kadra, ker se je na univerzo vpisoval majhen odstotek višješolskih študentov. Tisti, ki so diplomirali na liceju, učiteljski in trgovskih šolah, so v glavnem ostali. Tako da se je mesto intelektualno reproduciralo. Z razmahom masovne univerze se je zgodilo, da je devetdeset odstotkov ljudi odšlo na razne fakultete in tako so mesta brez univerze bila precej oškodovana. Intelektualna reprodukcija je bila kar čez noč prekinjena. Z zacetkom univerze v Gorici se bo to intelektualno obnavljanje spet začelo. Mesto je bilo v petdesetih letih ne glede na ostale razmere kulturno zelo živahno, ta živahnost pa je neverjetno upadla v drugi polovici šestdesetih let. Šele zdaj je opaziti nove premike. Razvoj univerze je po mojem vsekakor neka oblika kontinuitete v goriškem prostoru, saj je bila izobražba do prve svetovne vojne na univerzitetni ravni. Lahko bi rekel, da se danes Gorica prvič obnavlja po prvi svetovni vojni«.

Gorica se torej, sicer ne povsem pripravljen, odpira prihodu mladih intelektualcev, ki bodo okrepili njeno kulturno vlogo. Na začetku najbrž ne bo šlo brez težav in protestov, tudi s strani študentov, saj je vsak začetek nekoliko negotov. Dolžnost pristojnih organov bo prisluhniti tudi študentom, ki gotovo najbolj poznajo slabosti in potrebe univerze. **(af)**

Koncert bo v začetku septembra
Ansambel Šank rock
bo nastopil na gradu

V teh dneh potekajo razne organizacijske priprave za koncert Šank rocka. Predprodaja vstopnic za koncert bo v prihodnjih dneh v uradu Kulturnega doma v Gorici. (ik)

Začetek del za avtocesto

V bližini mejnega prehoda pri Vrtojbi so v torek začeli z deli na trasi avtoceste. Doslej so razpoložljiva sredstva za odsek do Šempetra in za obvoznico mimo tega kraja proti Novi Gorici. Na sliki (foto Pavšič) prva pripravljalna dela na trasi

80 let
za razvoj mesta
in Slovencev
na Goriškem

Spomini na partizansko zdravnico Franjo Veljavo in ugled si pridobiš z nastopom in delom

Dorica Makuc

Na ljubljanskih Žalah je tistega mrzlega novembra, pred štirimi leti, ko smo se zadnjič poslavljali od dr. Franje, snežnobela plast že pokrila zadnja počivališča. Le košate veje, ki jim je bila tolikšna množica v napoto, so stresale s sebe snežni pršič. Bilo je tiho, spoštljivo in skromno slovo od žene, ki je dala svoje ime legendi. Legendi, ki ji pravimo bolnišnica Franja, fenomen odpora proti okupatorju slovenske zemlje v drugi svetovni vojni. Živi muzejski objekt, s katerim se lahko majhen, a trdoživ slovenski narod povzpne visoko na lestvico borcev za svobodo. Oko nehoti opazi strnjeno skupino, ki med zadnjimi še dolgo ostaja ob svežem grobu. V črnih zamašnih gvanthih so moški, ženske tudi z rutami. Kdo so? Cerkljani vendar. Prišli so se zadnjič pokloniti junaški ženi, o kateri je ob njenem prihodu 1. januarja 1944 gospodinja na Podmelčevi kmetiji, ob vznožju črne grape, dejala: "Tako drobcena, kaj vse bo morala prestati!" Pa je ta drobcena zdravnica prebrodila vse vojne napore, prestala tudi krivice, kajti kot nam je sama dejala, je vedela kaj jo čaka, ko je prišla čez dva dvizna mostova v Pasicah: "Vedela sem, da bo to moje delo odslej naprej. Skušala bom po svojih najboljših močeh storiti vse za ranjence. Ti to od mene pričakujejo."

V tej slovenski vojaški partizanski bolnišnici, ki jo je še pred koncem 1943 ustanovil dr. Viktor Volčjak - imela pa je več okoliških postojank - je bilo 235 ležišč. V njej se je zdravilo 600 ranjencev. Najdlje je bila upravnik te edinstvene, v skalnato sotesko pogreznjene bolnišnice, ki je poleg konspiracije stonela še na stalni oboroženi obrambi, mlada zdravnica dr. Franja Bojc iz Nemške vasi pri Ribnici.

Dr. Franja, takrat splošna zdravnica - po vojni primarij, specialist za ginekologijo in porodništvo - je zdravila

jim vendar do konca vojne ni uspelo odkriti osrednje zdravniške organizacije OF. Vanjo je bilo do avgusta 1941 vključenih že 70 slovenskih zdravnikov. V partizane je odšel vsak četrti slovenski zdravnik ali zdravnica, iz vrst študentov medicine in dijakov pa nad 200. Skoraj 100 slovenskih zdravnikov in študentov medicine pade po strelom sovražnika. Razvoj partizanskega boja je narekoval tudi razvoj partizanske sanitete. Toda nastanek blizu sto partizanskih bolniških postojank za 22.000 ranjencev je bila svojevrsna rešitev narodnoosvobodilne vojne na Slovenskem. Ljubljana pa je postala in ostala ves čas okupacije glavno središče za rekrutacijo sanitetnih kadrov.

Ko smo v redakciji Dokumentarnega programa ljubljanske televizije razmišljali, da bi se ob 30. obletnici osvoboditve, vsaj na skromen način oddžili ne le zdravniškemu in bolničarskemu osebju, ki je sestavljalo odlično organizirano partizansko saniteto, ampak tudi slovenskemu kmetu, ki je partizanskim borbem, posebno ranjenecem, nudil neprecenljivo in neizrekljivo pomoč, smo se spomnili bolnišnice Franje. Že v začetku so bili manjši ugovori, ali ne bi morda posredovali slovenski javnosti kakšen drugi manj znan sanitetni objekt, saj je bilo ob dokaj znani matični postaji partizanskih bolnišnic na Kočevskem Rogu še mnogo postojank tako na Notranjskem, Koroškem, Gorenjskem in celo na Štajerskem, kjer so zdravstveni delavci s svojo neukrotljivo odpornostjo in brezmejno požrtvovalnostjo ustvarjali za ranjence varna zavetja tudi tam, kjer se je zdelo nemogoče.

Tako je po prihodu 14. divizije na Štajersko nastala vrsta zakonspiriranih bolniških postojank, ki je imela dovolj zdravnikov. Toda gorje tistim, ki so padli Nemcem in njihovim ovaduhom

Vse podatke, ki so nam bili o partizanski saniteti do pričetka televizijskega snemanja leta 1975 dostopni, smo zbrali, uredili in vnesli v prvi del scenarija. Toda video je video, številka in beseda nista dovolj, da bi prikazali čas in nečloveške napore, s katerimi so slovenski zdravniki, medicinci in medicinske sestre posebej pa trupna saniteta nudili ranjenemu borcu prvo, večkrat tudi zadnjo pomoč. Vedeli smo tudi, da se je kljub krvavemu ognju partizanska saniteta stalno izpopolnjevala; s pomočjo odličnih domačih in tujih zdravnikov kirurgov, pa tudi splošnih zdravnikov, se je njen nivo približal mirmodobskemu. Vztrajala sem, da posnamemo dokumentarni film o bolnišnici Franji; cerkljanski ljudje so še dolgo po vojni sami bedeli nad usodo njihove zakonspirirane grape, ki ni bila nikdar izdana, čeprav so se ji Nemci kar dvakrat skoraj usodno približali. Ostala je po zaslugi domačinov najbolj ohranjena partizanska bolnišnica; ne le z barakami, tudi z vsem, kar je v njih služilo zdravnikom in pacientom!

Čudež so govorili tujci, ko so sredi slapov Pasic gledali "Franjo". In kako bi mogli reči drugače temačnemu kraju, kjer navpične skale skozi stoletja padajo s sten v hudournikov jarek. Ko je dr. Franja 2. januarja 1944. leta prvič stopila v sotesko, so jo prav s teh visokih sten pozdravile več metrov dolge ledene sveče vseh barv. Bil je to najlepši zastor, ki si ga more človek zamisliti. In tu je bila že prva baraka z 18 bolniki, gradila se je že druga za 16 bolnikov in operacijska soba. Na ramah, mimo nevarnih mest soteske so dr. Volčjak in njegovi fantje ter bližnji cerkljanski kmetje 14 dni prenašali dolge in težke deske za prvo sprejemnico ranjencev.

In tako so nastajale baraka za barako in januarja 1945 na koleh nad vodo celo invalidski dom. V kroniki bolnišnice smo našli zapisano, da je imela "Franja" v zadnji ofenzivi - na pomlad 1945 - 107 ranjencev in bolnikov in od teh le 30 pokretnih. Hrane je bilo za 14 dni. Nepokretni so bili evakuirani v dva bunkerja, pokretni pa v tretji bunker in pri sebi so imeli orožje. Osebe je hrano znosilo v skale, da bi bila varna pred ognjem. In še piše v kroniki: "24. marca 1945 so ob pol eni padle prve mine v grapo (vedeti moramo, da izhoda iz grape ni bilo), nakar so se bunkerji zakamufirali, potem ko jim je bila dana suha hrana in elektrika. Poskuse sovražnika, da prodre v grapo, so odbili mitraljezi na vhodu v grapo. Tudi mine, s katerimi je sovražnik obsipaval grapo, niso zadele cilja. Toda sovražnik je poskušal z ognjem. Zažgal je suho rušo in resje. Ogenj se je širil. Vse naokoli je presketovalo, dim je grozil z zadušitvijo in poginom. Zaradi ognja je bilo ponoči svetlo kot podnevi. Požar se je širil do samih bunkerjev. Borci so se v bunkerjih zaradi dima onesveščali. 18 dni se je držal sovražnik v neposredni bližini."

5. maja 1945. "S težkim srcem smo odšli iz grape, ki nam je bila toliko časa dom..." zaključuje kroniko SVPB "Franje" dr. Franja Bojc-Bidovec. S TV ekipo smo že v hladni jeseni korak za korakom sledili hudourniku v skalnati soteski, filmska kamera je uobjljivo sledila navodilom režiserke Janžekovičeve. Zabeležiti moramo ta čudež narave; pa naj bodo sončni žarki za kameramena še tako skromni in vsak dan prekratek, za tonskega mojstra pa vsak šum premočan. Naj ok TV kameram in "uho" nagre preneseta na film čar temne grape, v kateri se je pisala tako svetla stran naše zgodovine. Obiskali smo okoliške kmete, javke, brez katerih bi ne bilo varnega prenosa v zakonspirirano bolnišnico. Koliko je cerkljanski kmet tvegval s svojim požrtvovalnim nesebičnim dejanjem? Marsikomu so požgali dom, odpeljali svoje. Nikoli ne bo mogoče povsem pravično oceniti njihovo pomoč, še manj pojasniti povojne krivice in zapostavljenost slovenskega kmeta.

Grapo v Pasicah smo posneli, sami brez dr. Franje. Ni hotela z nami, še sedaj ne vem povsem zakaj. Ugibam. Bila je navdušena nad našo idejo, da pripravimo dokumentarni film o cerkljanski soteski. Izza temnih očal so se zasvetile oči očarljive gospe, ko sva na njenem domu v predmestju Ljubljane spregovorile o Cerkljanih, o prvem srečanju z njimi, s tisto prijazno kmetico, ki se ni mogla načuditi drobceni ženski, na katero je padlo tolikšno breme. Naročila mi je, naj jih vse pozdravim, kar po vrsti. In še sva govorili, govorili.

Bila je vesela vsakega obiska; po upokojitvi se je počutila osamljeno. Zanj, ki je hitela skozi življenje, kakor bi bila pot neskončna, kot je kasneje sama zapisala v pismih sinu, zdravniku v Gvineji, upokojitev ni bila nič dobrega. Dr. Franja ni znala počivati! V grozljivi praznini, v kakršni se je znašla, ni več vedela, kam sama s seboj.

S pomočjo moža dr. Frenka Bidovca smo jo končno prepričali, da se pogovoriva pred kamero. V njenem domu je bilo snemanje, brez priprav; iz dr. Franje so nadvse spontano prihajali spomini in občutki, doživetja, tista huda, zastrašujoča, predvsem pa ona najlepša. Spoznala je ljudi, ki niso poznali sebičnosti, le darovanje in ljubezen do bližnjega, ranjenca, bolnika. O svojem zdravniškem poslanstvu na Primorskem ni hotela govoriti, govorila je o drugih, močnih, korajžnih fantih, brez katerih bi bolnišnica ne mogla uspevati, pa še o ranjenicah, tistih najmlajših primorskih kurirskih, ki so želeli živeti, da bi vsaj enkrat videli Gorico.

Za dr. Franjo so bili najlepši trenutki njenega življenja prav tam doli v grapi, v Pasicah. Pa ji vedno ni bilo lahko. Doživela je tudi hudo krivico, obtožbo, o kateri sem izvedela kaj več mnogo kasneje v njeni knjigi "Ni ne-

Pri njem sem si sposodila tudi dve mizi. Ena mi je služila za pisanje, na drugo sem zložila instrumente. Ni jih bilo veliko, nekaj peanov, pincet, skalpelov in brizgalk, a je bilo le videti, da premorem vsaj nekaj. Večinoma je bil to star instrumentarij doktorja Oražma, nova sta bila le kasete za prekuhanje instrumentov in boben za sterilizacijo."

Toda pisalo se je leto 1941. Zlom Kraljevine Jugoslavije! Ljubljano z Notranjsko in Dolenjsko vred okupira fašistična Italija. Do njene kapitulacije roma dr. Franja kar trikrat v zapor, ker se takoj pridruži aktivno OF, tako kot njenih pet bratov in sester. Janeza in Pavle ni bilo več nazaj. O njeni prvi partizanski kalvariji, ko se je po prihodu Nemcev v Ribnico morala ribniška divizijska bolnišnica umakniti beremo s težavo. Koliko strahu ob "srečanju" z napadalnim, surovim Nemcem, pred katerim se je znašla Franja z dvema partizanskima ranjencema. Banditom je bil namenjen šarec z dolgim trakom nabojev. Vsaki peti je moral stopiti za dva koraka naprej. "Tudi jaz sem bila peta," piše Franja. "To je zares konec, me je obšlo. Napravila sem usodna dva koraka, potem se mi je stemnilo pred očmi. Onesvestila sem se."

Vojna je bila dejstvo, vsakodnevno vprašanje, ali boš preživel naslednji dan! Kako je bilo dr. Franji po njej? "Po vojni smo hoteli v eni sapi postoriti vse, kar je bilo zamujenega v minulih letih." Vsega je bilo preveč, da ne bi bolelo, prizadelo.

V ponatisu knjige dr. Francija Derganca, šefa kirurške ekipe IX. korpusa, ki je po osvoboditvi organiziral zdravstveno službo na Primorskem, beremo na strani 142. "Sredi sončnega popoldneva na Lokvah sem zagledal osebo, ki se je bližala hiši. Globoko sklonjena pod ogromnim košem je prihajala s travnikov. Pred vhom se srečava, nosač dvigne glavo in izpod sena me pogleda par čudovitih sivo zelenih oči. Oči se čudijo, iščejo, hočejo se spomniti, kdo sem. To so ženske oči. Tudi meni se zdijo znane. Ne morem in ne morem verjeti, da sem jih nekoč že videl. Po nekaj trenutkih presenečenja sva se spoznala. Bila je dr. Franja Bojc. Pred leti je stazirala na II. kirurškem oddelku v Ljubljani in sva nekaj časa skupaj delala. Prisrčno sva se pozdravila. Vprašal sem jo, kako da nosi seno, ona pa, kako, da lupim krompir. Pripovedovala mi je in pripovedovala." Dr. Dergancu je opisala boj na Travnici gori, nemški zapor in končno srečen prihod na Primorsko k IX. korpusu. Nato mu je skoraj strastno pripovedovala o ustanovitvi SVPB "Franje" in zagnanosti vseh, da bi čimprej služila svojemu namenu.

"In zakaj si zdaj tu? Pomolčala je, sklonila glavo, kakor da premišluje, ali naj nadaljuje s pripovedjo. Nato me je pogledala in v očeh sem opazil solze. 'Ko sem bila polna načrtov, kaj bi bilo treba v bolnišnici še narediti, so prišli oboroženci in me pripeljali sem. Zdal čakam, kako se bo končala preiskava v rečeh, ki sem jih obdolžena. Še huje stvari kot mene dolže dr. Volčjaka. Še se niso proti nama zarotile temne, pošastne sile, se mora ta preizkušnja za naju ogodno končati.'

Čim strastnejše je postajalo pripovedovanje, bolj se je mračilo. Kljub mraku je Franja opazila nemir in razočaranje, ki sta se me začela polasčati. Namesto, da bi ji jaz dajal poguma, me je ona skušala pomiriti. Niti z besedico ni dolžila nikogar, o nikomer ni rekla žal besede, najmanj o samem gibanju. Da, to je revolucija. Spopadajo se vse vrste sile. Priljubljen moraš biti na vse. Vendar niti za trenutek ne

svoje ranjence, čuvala od nepoklicnih oči, skrbela za hrano in toploto, za njih ležišča in dobro voljo. V svojem poslanstvu stroga do drugih in do sebe. Bila je vseskozi, kot smo lišali in brali, ta drobcena ženska, zdravnica, ki je tudi v najhujših trenutkih vedela, kako je tudi iz nemogočega narediti mogoče.

Danes, ko se je naravna ujma tako hudo poigrala z obstojem tega nacionalnega spomenika in nam drseče skalovje preti spremeniti njegovo čudovito naravno podobo, se poskušamo spet živjeti v čas, ki je minil. In spet se nam vsili vprašanje, kakšna je bila zdravnica, žena, ki je dala bolnišnici ime. Razumljiv kuriozum, ki brska, išče po lastnem spominu, pripovedovanju drugih, v vojnih zapisih in zdravniških spominskih beležkah.

Okupatorji so se dobro zavedali, kaj pomeni sodelovanje zdravnika v slovenskem osvobodilnem gibanju, pa

v roke. Odkrili so bolnišnico dr. Mihe pri Komendski Dobravi; 11 ranjencev z zdravnikom dr. Zajcem vred so zverinsko pobili. Partizanska bolnišnica Celje je imela v Zgornji Savinjski dolini dva oddelka, toda spomladi 1945 so oba odkrili. Tudi šef sanitetnega oddelka 4. operativne cone dr. Peter Deržaj je padel v veliki ofenzivi nemških sil decembra 1944. Težko je imenovati eno ime, da ne bi zamolčali drugega, mnogo imen sploh še ni zapisanih, mnogo jih je pozabljenih. In le malo je tako svetlih strani v zgodovini slovenskega zdravstva, kot je obdobje partizanskega zdravstva. Pri slovenskem zdravniškem društvu se v odseku za to obdobje posebej trudi dr. Pavla Jerina-Lah, ki je med vojno vodila drugo največjo partizansko bolnišnico na področju IX. korpusa z več postojankami v Trnovskem gozdu: Pavlo. V njih se je zdravilo 931 ranjencev in bolnikov.

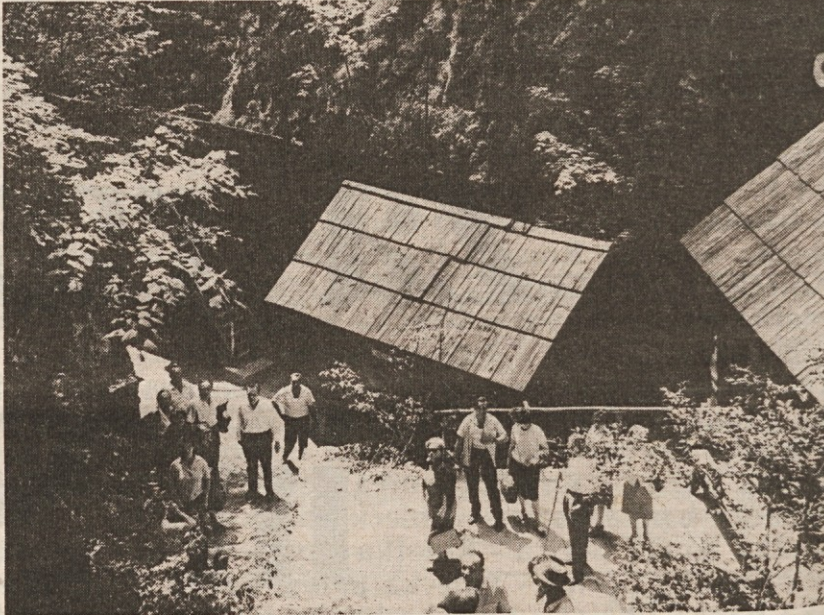

Foto Mario Magajna

skončnih poti".

Pa se je krivici dr. Franja vedno upirala, kot gojenka ljubljanskega internata, pozneje kot inštruktorca bogatih mestnih otrok. Sama je prihajala iz dolenjske furmanske družine Bojčevih, v kateri je bilo sedem otrok. Za študij medicine od doma visokošolka Franja ni mogla pričakovati podpore. Toda pri svoji poklicni odločitvi je trmasto vztrajala in samosvoja kot je bila, je kljub velikokrat praznemu želodcu, premagala vsako oviro, da bi le dosegla svoj življenjski cilj: postati zdravnica. In tako beremo v njenem pismu sinu: "Zadnjo nedeljo v juniju leta enainštirideset so med drugimi oglasi naznanili začudenim Ribničanom tudi mene: 'Doktorica Franja Bojc iz Nemške vasi pri Ribnici odpira prakso iz splošnega zdravstva. Ordinacija je v prvem nadstropju pri Lunču'.

dvomim, da je samo to, za kar se borimo, vredno življenja. Pa naj se zgodi karkoli."

Zadeva, zaradi katere je Franja morala v štab, piše na 177. strani "Okravljene rože" dr. Franci Derganca, se je končala s popolno rehabilitacijo. Spet je lahko prevzela vodstvo bolnišnice, ki se je imenovala po njej. Sinu, zdravniku v Gvineji, je zapisala: "Dragi moj sin, če hočeš imeti veljavo in ugled med ljudmi, si ju moraš pridobiti sam, s svojim nastopom in s svojim delom. Nihče ti je ne more podeliti z nobena oblast ti je ne more dodeliti z odlokom. Lahko te imenujejo na visok položaj, lahko ti podeli bleščeča odlikovanja, ugleda ti ne morejo dati. Pa kovanja, ugleda ti ne morejo dati. Pa tudi vzeti ne. Lahko ti vzamejo svobodo, lahko ti vzamejo celo življenje, ugled in veljavo ti ostaneta tudi po smrti, če si ju imel."

Srečanja se bo udeležilo nad 100 književnikov iz Srednje Evrope V začetku septembra mednarodna literarna nagrada Vilenica 89

Društvo slovenskih pisateljev bo letos septembra četrtilič podelilo mednarodno literarno nagrado Vilenica, ki nosi ime po kraški jami pri Lipici. Podelitve in spremljevalnih prireditev se bo udeležilo nad sto najvidnejših pesnikov, pisateljev, esejistov in publicistov iz več kot 16 držav Srednje in Zahodne Evrope, Združenih držav Amerike in iz Jugoslavije.

Letošnja Vilenica 89 se bo začela v četrtek, 7. septembra, v hotelu Maestoso v Lipici z disputom Srednja Evropa - metafora in njen prevod. Uvodni esej z naslovom S sredine je pripravil György Konrád. Istega dne bodo izvolili mednarodno žirijo kritikov in publicistov za priznanje Kristal Vilenice 89 za najboljši prispevek, objavljen v publikaciji Vilenica 89.

V zborniku so zbrani prispevki 40 najeminentnejših srednjeevropskih avtorjev, kar predstavlja antologijo trenutnega literarnega ustvarjanja v tem delu Evrope.

V popoldanskih urah se bo nadaljeval uvodni disпут, zvečer pa bo na sporedu srednjeevropski literarni večer.

V petek, 8. septembra, bo dopoldne v Lokvah tiskovna konferenca in predstavitev nagrajenca Vilenice 89. Popoldne bo udeležence Vilenice 89 v Devinu ob obisku na gradu pozdravil princ Thurn und Taxis. V prostorih Slovenskega stalnega gledališča bo zatem drugi srednjeevropski literarni večer, dan pa se bo zaključil s sprejemom pri zgornjem županu Milošu Budinu.

V soboto, 9. septembra, bo dopoldne v Štanjelu na Krasu srednjeevropska literarna matineja. Ob tej priložnosti bo predstavitev slovenskega prevoda knjige lanskega nagrajenca Vilenice Pétra Esterházyja Pomožni glagoli srca, mednarodna žirija pa bo podelila priznanje Kristal Vilenice 89.

Popoldne bo v hotelu Club predstavitev knjig slovenskih založnikov, povezanih z Vilenico, nagrajenci Vilenice pa bodo ob tej priložnosti podpisovali svoje knjige.

Sklepno dejanje letošnjega mednarodnega srečanja bo seveda v jami Vilenici, kjer bodo zvečer svečano podelili nagrado Vilenica 89. Mednarodno nagrado Vilenica so doslej prejeli Fulvio Tomizza (1986), Peter Handke (1987) in Péter Esterházy (1988).

Razstava Postojnčana Marčela Valentinija

Slikar Marčel Valentini je star 27 let, rodil se je v Postojni, sedaj pa študira v Milanu na akademiji Brera, prej pa na Nuova accademia delle belle arti. V Italiji je do sedaj sodeloval na več kot 15 razstavah. Tokrat prvič razstavlja v svojem domačem kraju in to v atriju Kraškega muzeja. K temu je treba dodati, da je razstavo v prvih petih dneh obiskalo več kot tisoč ljudi, kar je svojevrsten rekord za tovrstne razstave v mestu Postojna. Omeniti velja še, da je med obiskovalci največ tujcev in sicer Italijanov, Francozov in Nemcev, seveda pa ne manjka niti domačinov.

Likovna dela mladega umetnika zavzemajo posebno mesto in odkrivajo novo problematiko v novem slikarskem prostoru. Zaključni ciklus del, s katerimi se nam predstavlja na tej samostojni razstavi, se na zanimiv način veže z začetki moderne umetnosti z ekspresivno izraženo figuraliko in z navzočnostjo samostojnih barvnih kombinacij. Tako razpet med Italijo, kjer študira, in domačem kraju, je vedno znova pripravljen na odziv teh doživetij, ki jih prenaša na platno.

V njegovih delih (na sliki: Nočna deklila) bi zamen iskali zgodbo: je ni! To so intenzivna občutja, psihična stanja nekega trenutka ali dobe; so nagonski impulzi, so spomini, so delci občutenja iz preteklosti, sedanosti in prihodnosti. In prav zato ne moremo definirati kraja, niti prostora: to je le njegovo doživetje časa in človeka v njem. To je njegov sanjski in fantazijski svet. Ta njegov svet pa je poln skrivnostnih simbolov in lahko bi rekli, da meji že kar na nadrealizem. Gledalcu daje tako svobodo interpretacije, predstave in doživetja, kajti pri njegovih delih ga ne veže niti oblika niti vsebina. Lahko bi rekli, da je ta vizija resničnosti in fantazije tako usmerjena v nove tokove in se nam zato zdi, da vidimo drugačni svet, ki ga šele odkrivamo in spoznavamo.

To je le nekaj misli, ki jih je izrekla ob predstavitvi mladega umetnika na slovesni otvoritvi razstave, umetniški zgodovinar in kritik domačina Polona Škodič. Razstava bo odprta vse do 27. avgusta in to od 9. do 21. ure.

Š. BRATINA

Pesniški večeri v Strugi

Prihodnji teden (od 24. do 27. avgusta) bodo v Strugi potekali 28. struški večeri poezije, na katerih bo sodelovalo nad sto pesnikov, kritikov in literarnih teoretikov iz 42 držav in Jugoslavije. Svečana otvoritev bo pred Domom poezije, kjer bodo prižgali festivalski ogenj in odprli razstavo knjig sodelujočih avtorjev.

Letos bodo na srečanju predstavili belgijsko poezijo. Ob tej priložnosti je škopska založba Kultura izdala antologijo Sodobna belgijska poezija. Zlati venec bodo letos podelili avstralskemu pesniku Thomasu Shapcottu.

Odprto pismo rektorju mariborske univerze

Protest proti poskusom krnjenja integritete Inštituta za narodnostna vprašanja

Spoštovani tovariš rektor,

na nekatere strokovne in politične organe v SR Sloveniji ste naslovili dva predloga. Gre za predlog za oblikovanje novega URP (usmerjeni raziskovalni program) »preučevanje medetničnih odnosov in regionalizma (brez datuma in odpravne številke), in temu kot priloga I priložen predlog za ustanovitev evropskega centra (25. 7. 1989), ki kot je pojasnjeno v točki 1 dokumenta, predlaga ustanovitev Evropskega centra za proučevanje medetničnih odnosov in regionalizma pri Univerzi v Mariboru, University of Maribor, European Center for Ethnic and Regional Studies. Spisoma, ki ste ju podpisali kot rektor mariborske univerze, je kot priloga II priložen še seznam z naslovom Možni kadri za Evropski center. Ker oba predloga neposredno zadevata delo in razvoj raziskovanja na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani, pričakujemo, da boste javno odgovorili na stališča, ki jih je do obeh vaših predlogov zavzel naš kolektiv.

1. Sprašujemo vas, kateri organi v okviru Univerze v Mariboru so o teh predlogih razpravljali in sprejeli ustrezne sklepe, ter na podlagi katerih strokovnih gradiv.

2. Tudi na podlagi našega dosedanjega sodelovanja menimo, da je tako eminentni ustanovi, kot je Univerza v Mariboru zanesljivo znano, da v Ljubljani obstaja Inštitut za narodnostna vprašanja, ki kot ena najstarejših nacionalnih družboslovnih institucij deluje že 70 let, v zadnjih desetletjih pa se ukvarja s problematiko medetničnih odnosov s posebnim poudarkom na preučevanju slovenskih narodnostnih manjšin v zamejstvu in narodnosti v Sloveniji. Program našega Inštituta že dolgo zajema tudi preučevanje etnične problematike v Jugoslaviji, Evropi in svetu. Zato sprašujemo, kaj vas je navedlo na apodiktično izraženo mnenje, da »praktično ni znanstvenih del, ki bi na sodobnih metodoloških pristopih (sic!) in na multidisciplinarni podlagi prvič, skušala objasniti (sic!) sedanjo krizno situacijo in mednarodnih odnosih (ki onemogoča normalen razvoj družbe), in drugič, ki bi ustvarila teoretično podlago za iskanje sodobnih demokratičnih rešitev na vseh področjih, ki danes označujejo nacionalna vprašanja«. Navedeno je le drobtinica iz ugotovitev in utemeljitev v predlogu, ki ga tudi sicer odlikujejo monstrozne stavčne konstrukcije, izrečene v dobro znanim, mobilizatorskem slogu političnega aktivizma.

V nasprotju s citirano ugotovitvijo je mogoče trditi, da je seznam raziskovalnih ustanov in projektov, ki se tako na multidisciplinarni podlagi kot s sodobnimi metodološkimi prijemi ukvarjajo tudi z aktualno etnično problematiko, kar zajeten. Poleg Inštituta za narodnostna vprašanja je obsežen raziskovalni fond nastal tudi na Univerzi v Ljubljani, na njenih fakultetah in inštitutih, na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti in na Znanstvenoraziskovalnem centru, na Slovenskem raziskovalnem inštitutu v Trstu, in na Slovenskem znanstvenem inštitutu v Celovcu. Vse omenjene ustanove so v ta namen navezale tudi razvejane znanstvene stike s sorodnimi ustanovami v Evropi in svetu. Vaša sodba delo teh institucij na brezpriziven način diskvalificira!

3. Doseženi raziskovalni rezultati in projekti, ki so v teku, postavljajo pod vprašaj smiselnost oblikovanja novega URP-ja; aprioristične utemeljitve, kakršne ste podpisali, pač ni mogoče šteti v okvir razumne strokovne argumentacije. Nasprotno, tako kot je predlog koncipiran, izkazuje ujetost v socrealistično miselnost, po kateri je potrebno nenehno revolucioniranje in s tem izničevanje dosedanjega dela - miselnost kakršna, kolikor nam je znano, ni v skladu z vašim siceršnjim osebnim in družbenim an-

gažmajem. Utemeljitev nadalje niza floskule o nujnosti »odprave kriznega stanja«, ki da mu botruje »kriza marksistično-leninističnega pristopa k nacionalnemu vprašanju in pa birokratsko-etatičnega nadzora nad znanostjo (tudi) na tem področju«, itd. Teh nekaj konjunktivnih fraz je tako eklatantno politizerskih, da smo kratkomalo osupli nad dejstvom, da ste jih podpisali kot zadostno utemeljitev za koncentriranje tako znatnih družbenih sredstev, kot jih zahteva oblikovanje novega URP - še zlasti, ker vemo, da pobornik omenjenega URP, donedavni magister, zdaj pa doktor Silvo Devetak, nikakor ne predstavlja jamstva za upanje, da bo omenjeni nezahelen pristop in moteči nadzor z njim kako posebej odločilno presežen. Mimo tega, nikakor pa nenazadnje, taka utemeljitev vse dosedanje delo na etnični problematiki docela neodgovorno žigosa kot »režimsko«, kar je seveda huda žalitev intelektualnega poštenja tistih strokovnih delavcev, ki se že desetletja po najboljši vesti in vednosti ukvarjajo z etnično problematiko v Sloveniji in širše.

4. V vašem predlogu najprej trdite, da novoooblikovani URP »ne posega v obstoječe kvalificirane programe«, hkrati pa na podlagi neresnične trditve, da Raziskovalna skupnost Slovenije naše raziskovalne skupine ni verificirala zaradi neustrezne kadrovske sestave in rezultatov v istem stavku ugotavljate, da se ukinja URP »Nacionalni odnosi, mednarodni odnosi in izseljenstvo«, ki ga izvajajo Inštitut za narodnostna vprašanja, Inštitut za geografijo pri Univerzi v Ljubljani in nekateri zunanji sodelavci, tudi z Univerze v Mariboru. Zamisel o novem URP je tembolj dvomljiva, ker je bil dolgoletni vodja dosedanjega URP-ja, ki ga je treba po vašem ukiniti, prav Silvo Devetak, tedaj še magister. Vodenju se je letos sam odpovedal, simptomatično pa je, da je kmalu zatem obstoječi URP izgubil vsako vrednost, kar dokazuje tudi vaš predlog; očitno pa naj bi bil zdaj ponovno družbeno verificiran, le da pod drugim imenom!

5. Spiritus agens novega Centra naj bi bil po vsem sodeč (pač tudi na podlagi dejstva, da je kot pripravljalec spisa vaš sopodpisnik Predloga za oblikovanje novega URP...) zopet prav dr. Silvo Devetak. Kot vam je gotovo znano, je omenjeni devet let direktoroval na Inštitutu za narodnostna vprašanja. Njegovi »uspehi« so Inštitut pripeljali v položaj, ko se mora zaradi kolektivu vsiljene razprave o nenadni potrebi po »sanaciji« boriti za golo preživetje. Direktorovanje Silva Devetaka je potekalo v razmerah permanentnega konflikta tako z delavci na Inštitutu kot tudi s širšo strokovno javnostjo doma in v zamejstvu. Zaradi tega je bil pred iztekom zadnjega mandata v postopku predčasne razrešitve. Čudimo se torej, kako je mogoče, da mu takomenovana »družba« ponovno daje biano menico za razpolaganje z delom, sredstvi, opremo in kadri Inštituta za narodnostna vprašanja, čigar delavec dr. Silvo Devetak še vedno je! Čeprav je seveda to dejstvo vsaj empirično težko preverljivo, kajti znanstvenega svetnika, dr. Silva Devetaka že od časa težko izsiljene abdikacije z mesta direktorja ni na delovno mesto!

V vašem predlogu za ustanovitev Centra je nadalje priložen še seznam možnih stalnih in zunanjih sodelavcev predlaganega Centra. Na podlagi dolgoletnih izkušenj z različnimi mednarodnimi projekti dr. Silva Devetaka pa upravičeno menimo, da velika večina navedenih in seznamu sploh ne ve, da so med izbranci. Predlogu sicer ne primanjkuje visokodonečih fraz o domnevno silnem interesu, celo pokroviteljstvu mednarodnih teles za obstoj takega Centra, pa o deklaracijah mednarodnih konferenc itd., ki pa ob vsem tem enormnem interesu očitno niso zagotovile niti dinarja podpore.

Ob navedenem velja dodati, da je predvideni Center le zadnji v vrsti predlogov, ki jih je plodoviti dr. Silvo Devetak v minulih nekaj mesecih general »širši družbeni skupnosti« - kajpada šele potem, ko mu je potekel mandat direktorja Inštituta za narodnostna vprašanja. Pred mariborsko iniciativo smo bili priče »ustanavljanju« zapovrstjo Centrov za raziskovanje etnične problematike pri Jugoslovanskem centru za teorijo in prakso samoupravljanja v Ljubljani, pri Raziskovalnem inštitutu FSPN v Ljubljani, in končno inštituta »Alpe-Jadran« v Benetkah, o katerem sicer kroži šala, da je propadel zaradi pomanjkanja gondoljerjev, a je v njem dr. Silvo Devetak čisto zares predvidel nastanitev kuharja (glej pisni predlog, podan Izvršnemu svetu Slovenije).

6. Nič ne bi imeli zoper megalomanske apetite bivšega direktorja, če bi to, kar počne, uganjal s svojim denarjem. Za projekt, ki naj bi po predlogu, ki ste ga podpisali, skoncentriral sredstva v višini 1400.000.000 din (»cene julij 1989«), ste namreč predvideli še 6 FTE-jev (finančni ekvivalent »full-time« raziskovalca). Prvo navedeni FTE, tisti dr. Silva Devetaka, je opremljen s pripombo, da gre za prenos sredstev, čeprav bi vam moralo biti jasno, da po obstoječi zakonodaji prenos FTE z ustanove na osebo ni mogoč. Druga postavka finančnega plana novega Centra pa zajema 5 FTE-jev, ki so spet natančno tisti, ki se vežejo za delavce Inštituta za narodnostna vprašanja; najbrž je nepotrebno dodajati, da teh delavcev nihče ni konzultiral, ostali predlagani za stalno zaposlitev v novem Centru pa bodisi nimajo lastnih FTE-jev, ali pa jih imajo v okviru drugih ustanov!

Očitno je, da Silvo Devetak po malone desetletju direktorovanja pri nas, ki je potekalo v skladu z devizo Ludvika XV, »za menoj potop«, poskuša financirati svoje zamisli iz namenskih sredstev Inštituta za narodnostna vprašanja; naš inštitut naj bi se za njegove lastne potrebe transformiral v novi Center, imenovani pa bi se v njem ponovno reinkarniral na direktorskem stolčku: »morebitni prevzem dela dejavnosti« našega Inštituta je tudi predviden v vašem predlogu, in to popolnoma mimo našega kolektiva!

7. Končno nam, spoštovani tovariš rektor, nikakor ni razumljivo, kako morete predlagati, naj bi novi mariborski Center prevzel v uporabo dosedanje prostore Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, kot tudi »po načelu uporabnosti« del njegove tehnične opreme. Kako bi reagirali vi, če bi zvedeli, da neko neformalno telo v ustanavljanju svobodno razpolaga z delovnimi prostori in opremo vaše ustanove?

Pričakujemo vaše javno pojasnilo o obeh predlogih. Mnenja smo namreč, da je dosedanje dogovarjanje o usodi Inštituta za narodnostna vprašanja, ki je bolj ali manj zastrto potekalo v ozkih krogih t.i.m. »skupin pritisk«, deloma ali v celoti odgovorno za nastali položaj. Slednjega zaznamuje nikoli racionalno utemeljena in povsem voluntaristično oktroirana teza o potrebi po »sanaciji« Inštituta za narodnostna vprašanja, pri čemer so bili onemogočeni tudi prenekanteri poskusi vzpostavitve normalnega dialoga s strani sedanje v.d. ravnateljice Inštituta, prof. dr. Vladimirja Klemenčiča, rednega profesorja na ljubljanski in mariborski Univerzi, ki je bil na to mesto izvoljen s polno podporo kolektiva in ustanoviteljev. Skrajni čas je, da se stvari pojasnijo v odkritem in z dejstvi podprtem javnem dialogu.

Sprejeto na strokovnem kolegiju in zboru delavcev Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, dne 14. 8. 1989.

DOVOLJ VELIKI ZA SODOBEN IN STROKOVEN PRISTOP

DOVOLJ MAJHNI ZA OKRETNOST PRILAGAJANJE RAZVOJU ČASA IN POTREB

P PRIMORSKI DNEVNIK

Dnevno zrcalo življenja Slovencev v Italiji in dogajanja v svetu.
Uredništvo v Trstu
tel. (040) 7796600
Uredništvo v Gorici
tel. (0481) 533382

G RAFICENTER

Grafično oblikovanje in načrtovanje.
Tel. (040) 7796633

V IDEOEST

Produkcija televizijskih in filmskih dokumentarcev in reklamnih sporočil.
Tel. (040) 7796622

A GENCIJA ALPE ADRIA

Televizijske vesti in samostojne oddaje za televizijske hiše v italijanskem in jugoslovanskem prostoru ter v skupnosti dežel Alpe Adria.
Tel. (040) 7796600

I MPORT - EXPORT

uvozno-izvozni oddelek s sedežem v Trstu in filijalo v Gorici je specializiran predvsem za področje grafičnega in papirniškega materiala, kemičnih izdelkov, metalov in ostalih repromaterialov.
Sedež v Trstu
tel. (040) 7796677.
Podružnica v Gorici
tel. (0481) 530532.
Predstavništvo v Milanu
tel. (02) 6081613, 6081748.

ROTO OFFSET TISKARNA

Sodobna offset tiskarna s fotostavkom in z elektronsko obdelavo tekstov.
Tel. (040) 7796600

PERIODIKA

- NOVI MATAJUR
- GOSPODARSTVO
- BOLLETTINO D'INFORMAZIONE DEGLI SLOVENI IN ITALIA
- GALEB
- JADRANSKI KOLEDAR

DISTRIBUCIJA TUJIH LISTOV

- distribucija jugoslovanskega tiska v Italiji
- izvoz italijanskega tiska v Jugoslavijo in v države Vzhodne Evrope
- distribucija mednarodnega dnevnega in revialnega tiska v Jugoslaviji
- abonmajska služba za strokovno literaturo

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Knjižne novosti, knjižni klub, šolske knjige in potrebščine, periodika iz jugoslovanskega prostora in zamejstva, folklorni predmeti, plošče, kasete.
Tel. (040) 732487

KNJIŽNE IZDAJE

Leposlovje, družboslovne znanosti, vprašanja narodnostnih manjšin, monografije, jezikovni učbeniki, likovne in otroške izdaje, kasete in plošče. V slovenščini in italijanščini.
Tel. (040) 7796644

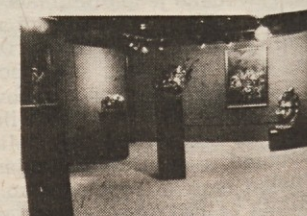
PUBLIEST

- zbira objave ekonomskopropagandnih sporočil za Primorski dnevnik in periodiko ZTT;
- posreduje reklamne oglase za dnevni tisk, periodiko in strokovne revije v Italiji, Jugoslaviji in za Kitajsko;
- sprejema oglase po deželi Furlaniji-Juljski krajini za slovenski program Radia in RTV Koper.

GALERIJA TRŽAŠKE KNJIGARNE

Razstavlja in prodaja dela domačih likovnikov in umetnikov iz širšega srednjeevropskega prostora.
Tel. (04) 732487

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

Ulica dei Montecchi 6 — 34137 TRST — Tel. (040) 7796699 Telex 460270 EST I — Telefax (040) 773715
Podružnica v Gorici — Tel. (0481) 530532 — Fax (0481) 31009
Predstavništvo v Milanu — Tel. (02) 608161-6081748

Lani je tam bilo nad 400 razstavljalcev

Starinarji iz vse Italije v oktobru na sejmu v Parmi

V malih oglasih marsikdaj beremo, da ti bo ta ali drug dobrotnik prišel na dom in brezplačno »očistil« podstrešje ter odpeljal neuporabljivo staro šaro. Marsikdo, ki ne ceni pravilno starinskih predmetov in ki potrebuje nekaj prostora za novo »šaro«, je zelo zadovoljen, da najde takega dobrotnika, in mu nasede. »Dobrotnik« pa bo znal iz stare šare izbrati veliko zanimivega in koristnega. Stare knjige in časopise ter otroške slikanice bo prodal tistim, ki prodajajo stare tiske. Stare, tudi posamezne in poškodovane kose pohištva bo prodal starinarju-mizarju, ki jih bo dal popraviti. Staro opremo, oguljen krožnik, staro igračo, zvito žlico, raztrgan jopič bodo dobili drugi specializirani starinarji. Le malo take stare šare bo zares šlo na odpad. Največkrat bo obnovljena starina našla svoje mesto na stojnici starinarja ali v specializirani trgovini.

Teh pa je vedno več, tako v Trstu, še zlasti v Venetu in Lombardiji, da o Franciji in Nemčiji sploh ne govorimo. Prav tako je vedno več tovrstnih sejmov. Vsako nedeljo zjutraj je v več deset krajih Severne Italije tak sejem. Enako je v drugih državah.

Največji tak sejem pa je v začetku oktobra v Parmi. Naslov mu je Mercanteinfiera. Prirejajo ga kar na tamkajšnjem velesejmu, uporabijo 40.000 kv. metrov razstavnega prostora. Lani je tam bilo kar 400 razstavljalcev, obiskovalcev pa je bilo več deset tisoč. Letos bo sejem starinskih predmetov v Parmi od 30. septembra do 8. oktobra. Prireditelji si nadejajo, da bodo potolkli vse dosedanje rekorde. Razstavljalci bodo prišli iz vse Italije, veliko jih bo iz tujine.

Obiskovalce mislijo privabiti tudi s tem, da bodo pripravili nekaj priložnostnih razstav. V enem oddelku bodo razstavljali originalne reklamne plakate tovarn Motta in Alemagna. Gre za unikate, ki jih hranijo v arhivih obeh tovarn.

V posebnem paviljonu bodo prikazovali stare tiske z ljubezensko vsebino, v glavnem take iz prejšnjega stoletja, ko so bile take ilustracije nekaj skoro prepovedanega. Ob stoletnici rojstva filmskega igralca Stana Laurela bodo priredili razstavo filmskih lepakov o filmih dvojice Stan Laurel - Oliver Hardy, predvajali bodo tudi njihove filme. Poseben oddelek bo posvečen ladijski opremi. Pravzaprav bo to prodajni oddelek v katerem bo na voljo ladijska oprema, ki v zadnjem času zanima veliko ljudi, ki si v tem stilu želijo opremiti njihovo stanovanje.

Seveda pa bo na Mercanteinfiera v Parmi na ogled še veliko drugih zanimivih reči.

Železnica v podzemnem rovu med Cognami in Aosto

Vas Cogne v Dolini Aoste je bil nekoč znan rudarski kraj. V rudnikih tam okoli so kopali železovo rudo, ki so jo potem predelovali v železarnah v približno 30 kilometrov oddaljeni Aosti. Železovo rudo niso prevažali s tovornjaki po tako dolgi in ovinkasti poti. Prevažali so jo v vagončkih na ozkotirni železnici dolgi le 7 kilometrov, od katerih jih je bilo 5 v predoru.

V Cognah že 25 let ne kopljejo več železove rude. Vas, ki leži v neposredni bližini narodnega parka Gran Paradiso, se je razvila v turistični kraj. Tu je 32 hotelov s približno tisoč ležišči. V zasebnih sobah je 1.700 ležišč, nadaljnih 500 ležišč pa v vikendicah. Turisti pridejo v ta gorat kraj predvsem v juliju in avgustu. Precej jih je tudi pozimi, saj so tu prelepi kraji za smučarje, še zlasti za tekače.

V neposredni bližini Aoste so pred nekaj leti uredili veliko smučarsko središče Pila. Tu je vse polno smučišč, ki so povezana z večjim sistemom žičnic. Da bi zimskim gostom v Cognah dali možnost uporabljati smučišča pri Pili, in obratno, tistim, ki zimujejo v Aosti, dati možnost priti v Cogne, bodo ponovno usposobili ozkotirno železnico, tokrat v turistične namene. Sedaj preurejajo predor, nabavili so že lokomotive in dvanajst sedežnih vagonov. Pravijo, da bo ozkotirna železnica nared že do letošnje zime.

Poostreno nadzorstvo na letališču v Tel Avivu

Na letališču v Tel Avivu je izraelska policija v zadnjem času zelo poosttrila nadzorstvo nad potniki, očitno zato, da bi prekrizala račune morebitnim atentatorjem. Turisti, ki prihajajo v Izrael, so se zaradi tega pritožili svojim diplomatskim predstavnikom. Še zlasti hudi so pregledi katoliških duhovnikov in še zlasti frančiškanskih patrov. Velikokrat so pregledi tako podrobni in dolgotrajni, da marsikateri potnik ostane na letališču, ker je njegovo letalo medtem že vzletelo.

V starih vasicah v Provansi polno umetnikov in obrtnikov

Provansa je dežela sonca in cvetja. Zaradi tega ni prav nič čudnega, da že več kot sto let privlačuje ljudi iz severa Francije, iz Anglije, iz Belgije, iz Nemčije pa še iz drugih dežel. Pred sto leti, ko je turizem bil domena maloštevilnih bogatašev, so se razvili in zasloveli le nekateri kraji na vzhodni mediteranski obali Francije. Zaslovela je Azurna obala. V Nici, v Cannesu, v Montecarlu, so zgradili velike hotele, v mestih in še kje drugje na obali so bile zgrajene razkošne palače sredi prekrasnih vrtov s tropskim drevjem in cvetjem.

Sredi tridesetih let je Francoska turistična zveza ovrednotila obalo od Mandelieu-La Napoule do Saint Raphaela, obalo, ki je znana kot L'Esterel. Tod je nekaj deset kilometrov obale s celo vrsto zalivčkov, nad morjem pa se dviga čudovito rdeče skalovje. Med vojnami so tu zgradili le ozko avtomobilsko cesto, tod je že prej bila speljana železnica.

V letih po drugi svetovni vojni pa smo bili priča pravemu turističnemu boomu. Kraji ob obali, od italijanske meje pa tja do Toulona in Marseillea, in še dlje, so se tako razvili, da le še po obcestnih tablah ugotoviš, da si iz enega kraja prišel v drugega. Kljub avtocesti, velikemu številu cest in ulic, je še zlasti v poletnih mesecih na cestah toliko avtomobilov, da se premikaš le s težavo.

V Provanso se je v zadnjih desetletjih priselilo nekaj sto tisoč Francozov. Prišli so iz severnih pokrajin ter iz samega osrčja Francije. V krajih ob obali kot v tistih v neposrednem zaledju je bilo zgrajenih na deset tisoče novih stanovanj. Gre v glavnem za upokojece, ki so si to deželo izbrali, da preživijo zrela leta njihovega življenja, kot tudi za premožnejše ljudi, ki so tu kupili stanovanje, da v njem preživijo vsaj nekaj mesecev letno. V mestih je na mestu starih eno- ali dvonadstropnih hiš bilo zgrajenih veliko višjih stavb, na podeželju pa kar mrgoli novih vasic. Cene za taka stanovanja so kar visoke, saj je najnižja cena za enosobno stanovanje z manj kot 40 kv. metri površine v Cannesu krepko nad sto milijonov lir. Ceneje so stavbe v zaledju, sredi gozdov in cvetja, pa čeprav je treba za večjo hišo na podeželju marsikdaj treba odšteti več sto milijonov lir.

Francozom pa je treba priznati, da so skušali, kjer se je le dalo, ohraniti naravni videz okolja. Tu je na vsakem koraku vidna razlika z italijansko Ligurijo. To seveda ne velja za mesta, marveč za okolico. Okrog vsake stavbe je veliko gozda ali travni-

Pogled na morje iz Eze-Villageja

ka, v glavnem so tudi sodobne hiše zgrajene v provansalskem stilu. Tu ni tako kot v marsikateri italijanski obmorski pokrajini, kjer so počitniške hiše narejene vse po enem in istem kopitu, neglede ali je to v Lignanu ali v Kalabriji.

Upoštevajoč te smernice so Francozi ovrednotili tudi nekatere vasi v neposrednem zaledju. Take vasi, kot so pri nas Križ ali Kontovel, bi na Azurni obali na mah postale zbirališče umetnikov in bogatašev. V takih vasicah v Provansi so se vgnezdili bogati ljudje iz drugih krajev. Tu je vse polno obrtnih delavnic in trgovin s spominki ter ateljejev najrazličnejših umetnikov. Tu so mali muzeji. Tu so še seveda tipične restavracije od katerih so nekatere zelo znane po odlični postrežbi.

Le nekaj kilometrov od Cannesja je ena takšnih vasic, Mougins. V mislih imamo seveda Mougins-Le Village,

stara vasico vrh griča, saj je občina Mougins ozemeljsko zelo razširjena. Nekje nad Nico je še ena takih vasic St. Paul de Vance. Tudi ta je zelo znana. Na pečini na obali med Nico in italijansko mejo pa je najbrž najbolj slikovita takih vasic Eze-Village. Nekaj desetih hiš so pred več stoletji takratni prebivalci zgradili na visoki pečini in se tako zavarovali pred morskimi pirati. Tu gori je botanični vrt s tropskimi rastlinami, tu gori obrtniki izdelujejo lepe okrasne predmete, tu sta dve zelo dobri in znani restavraciji s terasama, odkoder je prekrasen razgled na obalo (v ozadju je polotok Cap Ferrat), in na morje vedno polno belih jadrnic.

Naš obisk Provanse in Azurne obale ne bo popoln, če ne bomo šli v eno ali drugo teh vasic in še kak drug podoben jim kraj. Teh pa je kar precej.

MARKO WALTRITSCH

Tod se je že zdavnaj razvil kmečki turizem

Logarska dolina - zasenčeni dragulj Slovenije

Logarska dolina od zmeraj velja za eno najlepših na Slovenskem, v določenem pogledu pa je celo najlepša. Na našem posnetku je vidimo samo polovico, ki ji po pravici pravimo, da je idilična; potem dolina obrne desno, se zoži, ima bolj divji videz in se med stenami konča s previsom pod Okrešljem, s katerega se kot slap Rinka spušča tam blizu izvirajoča Savinja. Neonesnažena, neomadeževana, kakršna je bila od pamtveka: ni na seznamu narodnih parkov, v katerega pa sodi nedaleč od nje Robanov kot, a to ne pomeni, da jo je treba divje turistično izkoriščati, kot tudi ne, da se je ne sme malce bolj ovrednotiti. Brez cementa in modernih hotelov.

Toda turistični delavci ne vedo, kaj in kako. Turistično društvo Solčava si je zdaj omislilo zbiranje denarja za turistični razmah Logarske. Ob vstopu vanjo je postavilo zapornico, kakršne so na železniških prehodih in ki naj bi simbolizirala počasnost občinskih oblasti pri urejanju te problematike; če hočeš naprej, moraš - domačin ali tujec - rampo dvigniti, še prej pa daj kak dinarček... Ljubljanski Dnevnik je takole pokomentiral: "Bo rampa koristila enim in drugim (turističnim delavcem in turistom, op. ur.) ali pa bo le še en dokaz naše neumnosti?" Podpisani zadeve ne maram ocenjevati, naj pa kot star zaljubljenec Logarske doline povem, da nima smisla razmotrivati o potrebi po boljši kakovosti življenja, če pa si hkrati ne prizadevamo za boljšo kakovost človeka; na vseh vzporednikih in poldnevnikih in ne glede na to, kdo ti z vrha kroji usodo, ker je to samo alibi. Kakovost človeka pa pomeni odgovornost pri delu in še toliko bolj v stiku z letoviščarji, ki jim moraš nuditi, kar želijo, jih gostoljubno sprejeti, a jih tudi pokarati, če travnik ali gozd zamenjajo s smetiščem. Logarska ne potrebuje plesnih dvoranih, igralnic, potrebna je samo kvalitetnejših gostinskih storitev pa tistega, čemur je nekoč dejal, da je neplačano delo: prijaznost (ki pa ni klečeplaznost ali udinjanje). Pa tudi zabojčke za smeti, lesene, bi veljalo namestiti, če

Izviran posnetek Logarske doline

že nedeljski piknikarji nimajo toliko v glavi, da bi olupke, prazne steklenice in pločevinke spravljali v najlonske vrečke, namesto da jih sejejo po travi, prpodrastju in celo po gladini Jezere in Črne! Turizem je tudi spoštovanje narave, a z obeh strani.

Tik na začetku Logarske desno stoji kmečki penzion Žohar, kjer ti privatnika Angelca in Zdravko Brunet iz Nazarij postrežeta s pristnimi domačimi jedili in z raznolikimi oblikami zabave, od ruskega kegljanja do piknika v prelepi divjini Matkovega kota. Sobe in hiša so danes take kot pred trinajstimi leti, brezhibno vzdrževane, solidno in okusno opremljene. Ni torej

naključje, da zahajajo eni in isti letovalci k njima že desetletje ali dve. Tudi zato, ker je tu doma prisrčnost in spoštljiva neposrednost. Mimogrede: slika, ki jo objavljamo, je razglednica, ki so jo založili Žoharjevi.

Pri sestrah Logar ni več prenočišča, poslopje so namenili duhovščini. Sredi doline levo je Dom v Logarski dolini, kjer imaš na voljo hrano in prenočišče, prav tako v novejšem Planinskem domu kake tri kilometre naprej, a za pod zob dobiš tudi tik pred slapom Rinka, kjer je še razgledišče Orlovo gnezdo in od koder se povzpneš na Okrešelj in dalje na Kamniško sedlo. Pri Lenartovih, med Žoharjem in prvim Domom, so uredili kmečki turi-

zem, tam je bil nekdanji partizanski štab.

Iz Logarske (izpred Žoharjevih desno) se lahko z avtom popelješ na eno najlepših panoramskih cest v Sloveniji: mimo gostišča in prenočiščnih bungalovov pri Majerholdu ter izvira kisle vode, se po dobrem makadamu privoziš najprej k Sv. Duhu (1250 m), od koder greš lahko na sedlo Sleme in dalje v dolino Črne na Koroškem. Na sedlu se cesta na desno odcepi do Bukovnika, najvišje kmetije na Slovenskem (1327 m). Od cerkve sv. Duha (z reliefom sv. Trojice in gotskim kelihom iz 15. stoletja) je prekrasen razgled, tod mimo drži pot k Potočki zi-

(Foto V. Vider)

javki, 1700 m visoki lovski postaji ledenodobnega človeka, znani po artefaktih iz paleolitske dobe. Znamenita je Macesnikova kmetija v Podolševi (1100 m), ki je bila do nedavna popolnoma mehanizirana na vodni pogon; vse priprave so ohranjene in predstavljajo tehnični spomenik. Od Sv. Duha se spustiš do Solčave v Zgornji Savinjski dolini, ki slovi tudi po 1250 let stari tisi na Hribu (850 m), enem najstarejših dreves te vrste v Sloveniji: v premeru meri 1,2 m in v obseg 3,18 m. Pot do tise, ki je kot prirodna znamenitost zaščiten, je zaznamovana.

Med kulinaričnimi specialitetami teh krajev z Logarsko dolino vred so savinjski želedec, obrnjenik (močnata ajdova jed) in masovnik (močnata jed iz pšenične moke), kot pijača pa je znan jabolčnik - tolkovec.

Gornjo Savinjsko dolino prištevamo v alpsko območje, dolinske lege pa v predalpsko. Značilni so obsežni čisti iglasti gozdovi v dolinskih legah, od Luč (ki slovijo po krajinski ureditvi) navzgor pa so pogostni borovi gozdovi in v skalah grmišča malega jesena in gabrovca. Pestro podobo pokrajine dopolnjujejo še bukovni gozdovi, čisti ali mešani s hrasti ali belim gabrom. Primešana sta jim rdeči bor in smreka. Višje lege porašča jelovo-bukov gozd. Logarska dolina je sprito vegetacijskih značilnosti vabljiva v vsakem letnem času, posebno pa - ob lepem vremenu - oktobra, ko naravnost žari. Na svoj račun pridejo seveda tudi nabiralci gob, jagod, malin in borovnic.

Predalpski oziroma alpski značaj pokrajine se odraža tudi v sestavi divjadi, od katere je najštevilnejša srnjad, ki ji sledi gams. Pogosta sta še veliki petelin in ruševac, precej je divjih prašičev, poljskih zajcev in fazanov, jelen pa se pojavlja le prehodno. Posebnost doline so beli zajci, v Solčavi pa imajo kolonijo muflonov. Tu je doma tudi športni ribolov. V zgornjem toku Savinje prevladuje potočna postrv, od Ljubnega navzdol (znanega po splavarjih - "flosarjih") pa lipan. Pogosti so še sulec, klen, mrena in sivec. DRAGO GAŠPERLIN

V predzadnjem dnevu plavalnega EP prva kolajna za Jugoslavijo na 200 m delfin moški

Koželj presenetljivo tretji Dramatičen konec in prepir

BONN — Predzadnji dan 19. plavalnega evropskega prvenstva je prinesel kolajne tudi Jugoslaviji. Vaterpolisti so si po dramatičnem dvoboju z Italijo (o katerem poročamo posebej) zagotovili nastop v današnjem finalu za prvo mesto in imajo že zagotovljeno najmanj srebrno kolajno. Za pravo preseñenje pa je poskrbel Matjaž Koželj (Slovenec, ki sicer trenira v ZDA), ki se je v finalu na 200 m delfin, na katerem je bil Tržačan Mauro Braidia sedmi, dokopal do nenadejane bronaste kolajne v času novega državnega rekorda. Vidno zadovoljen je Koželj izrazil upanje, da bo prej ali slej plaval pod magično mejo dveh minut.

»Običajno« kolajno so si preskrbeli tudi Italijani. Prvo srebrno odličje so priborila dekleta v štafeti 4x100 m mešano. Na 800 m prosto je Cristina Sossi s časom 8'28"92 sicer izboljšala italijanski rekord, kar pa ji je v finalu prineslo »le« četrto mesto.

V skokih v vodo je s stolpa med moškimi slavil zmago Sovjet Čogovadž, Italijan Rinaldi pa z osmim mestom ni mogel biti kdove kako zadovoljen.

200 m delfin moški: 1. Darnyi (Madž.) 1'58"87; 2. Sukala (Polj.) 2'00"62; 3. Koželj (Jug.) 2'00"73; 7. Braidia (It.) 2'01"36.

200 m mešano ženske: 1. Hunger (NDR) 2'13"26; 2. Ma. Muis (Niz.) 2'15"85; Mi. Muis (Niz.) 2'17"23; 10. Petričević (Jug.) 2'19"01.

50 m prosto moški: 1. Tkačenko (SZ) 22"64; 2. Kotriaga (SZ) 22"67; 3. Rudolf (NDR) 22"76.

800 m prosto ženske: 1. Möhring (NDR) 8'23"99; 2. Strauss (NDR) 8'28"24; Dalby (Nor.) 8'28"59; 4. Sossi (It.) 8'28"92; 5. Melchiorri (It.) 8'36"57.

100 m hrbtno moški: 1. Lopez Zubero (Sp.) 56"44; 2. Zabolotnov (SZ) 56"45; Richter (NDR) 56"52.

4x100 m mešano: 1. NDR 4'07"40; 2. Italija (Garani, Dalla Valle, Carosi, Persi) 4'10"78; 3. Nizozemska 4'11"53.

Skoki v vodo - stolp moški: 1. Čogovadž (SZ) 639,69 točke; 2. Hempen (NDR) 578,43; 3. Timošinine (SZ) 572,40; 8. Rinaldi (It.) 485,01.

SPORED ZADNJEGA DNE
PLAVANJE (10.00 in 17.30): 200 m delfin ženske; 200 m mešano moški; 50 m prosto ženske; 1.500 m prosto moški; 200 m hrbtno ženske; 4x100 m mešano moški.

VATERPOLO: 14.00 finale za 3. mesto: Italija - SZ; 15.10 finale za 1. mesto: ZRN - Jugoslavija.

ŽENSKI VATERPOLO: 10.00 finala za 3. in 1. mesto.

Na sliki (Telefoto AP): Španec Lopez Zubero, zmagovalec na 100 m hrbtno

Jugoslavija - Italija 8:7 (4:1, 2:3, 0:2, 2:1)

JUGOSLAVIJA: Šoštar, Šimenc 1, Milanović 3, Gočanin 2, Bukić 1, Dečić, Popović, Bez, Malinović, Posinković, Vasović 1, Radjenović.

ITALIJA: Averaimo, D'Altrui 1, G. Porzio 1, Campagna 3, Fiorillo 1, Pomilio 1, Caldarella, Tempestini, Ferretti, Gandolfi, Trapanese.

Polfinalni jadranski derbi se je končal s splošno gnečo in skorajšnjim napadom Italijanov na bolgarskega sodnika Lalova, ki je bil »kriv«, da azzurro pešičko sekund pred koncem srečanja ni piskal četverca, s katerim bi lahko izenačili in izsilili podaljšek. In vse kaže, da je sodnik res oškodovalec Italijane, čeprav je bila njihova reakcija skrajno nešportna, saj so Lalova grozeče obkolili, skupil pa jo je tudi zdravnik jugoslovanske ekipe, ki je po prerivanju padel v vodo.

Potek tekme takega razpleta res ni obetal, saj so najmanj dvakrat imeli modri tekmo že trdno v svojih rokah. Že po 2'43" so namreč vodili s 3:0, četrtino pa so končali z vodstvo 4:1. Italijani so v nadaljevanju s consko obrambo zaustavili najboljšega jugoslovanskega napadalca Milanovića. Tako je bilo stanje pred začetkom zadnje četrtine izenačeno 6:6. Po živčni igri in številnih napakah na obeh straneh je Jugoslavija po 3'41" le vodila z dvema goloma prednosti, Italija je zmanjšala na 8:7, ko je do konca tekme manjkala le poldruga minuta in izgubila žogo 28 sekund pred končnim žvižgom. Vse je kazalo, da je tedaj

tekme konec, saj so imeli modri pravico do 35' posesti žoge, a Šimenc je s slabo podajo daroval azzurrom žogo, nakar je prišlo do že opisanega spornega zapleta pred mrežo Šoštarja.

Italijani so vložili priziv, ki pa je bil takoj zavrnjen.

Z zlato kolajno se bodo danes Jugoslovani pomerili z Zahodno Nemčijo, ki je v drugem polfinalu nekoliko nepričakovano z 10:8 (2:3, 1:2, 3:2, 4:1) premagala Sovjetsko zvezo.

Ostali finale: 11. mesto Grčija - Francija 13:8, za 9. mesto ČSSR - Nizozemska 9:4, za 7. mesto Bolgarija - Madžarska 7:14, za 5. mesto Romunija - Španija 13:8.

V polfinalu ženskega turnirja je Italija z 8:6 (1:2, 3:2, 3:2, 1:0) klonila pred Madžarsko. Danes se bo potegovala za bron.

KOLAJNE

	13	9	9
NDR	5	9	6
SZ	4	1	4
Italija	3	3	0
Francija	2	2	2
ZRN	2	2	1
Madžarska	2	2	1
Poljska	2	2	1
VB	2	0	1
Nizozemska	1	4	3
Španija	1	0	0
Belgija	0	1	0
Bolgarija	0	1	0
Irška	0	1	0
Švica	0	0	3
Švedska	0	0	2
Danska	0	0	1
Jugoslavija	0	0	1
Norveška	0	0	1

Na kolesarskem dirkališčnem SP Golinelli drugič zlat

LION — Italijanski kolesar Caludio Golinelli, zmagovalec hitrostne vožnje za profesionalce, je na dirkališčnem svetovnem prvenstvu v Lionu osvojil še eno zlato kolajno, tokrat v keirinu. V finalu osmerice najboljših je v končnem naletu zlahka premagal Švicarja Freulerja (sicer priznanega šprinterja na cestnih preizkušnjah), saj je končal tekmovalanje z dvignjenimi rokami, kar je za to zvrst, kjer so razlike ponavadi minimalne, res nenavado. Pri tem mu je nemalo pomagal rojak Vincenzo Ceci, ki je vodil do predzadnjega ovinka, nato pa boljšemu Golinelliju, ki se je medtem prebil na drugo mesto, prepustil vodstvo. Keirin so na SP uvedli leta 1980. Doslej ni nikomur uspelo na istem SP zmagati bodisi v keirinu kot v hitrosti.

Keirin: 1. Golinelli (It.) 10"88; 2. Da Rocha (Fr.); 3. Sako (Jap.); 4. Suzuki (Jap.); 5. Pate (Avstral.); 6. Giebken (ZRN); 7. Freuler (Švi.); 8. Ceci (It.).

Po točkah ženske: 1. Longo (Fr.) 35 točk; 2. Ganz (Švi.) 29 točk po enem krogu; 3. Eickhoff (ZDA) 50.

Na sliki (AP): Golinelli (na sredini) na zmagovalnem odru

Košarkarski turnir v Lignanu Tesen poraz Stefanela

HITACHI - STEFANEL 95:92 (50:48)

HITACHI: Binotto 4, Pressacco, Mastroianni 5, Valente 2, Teso 19, Radovanović 26, Rossi 4, Lamp 35.

STEFANEL: Middleton 12, Pilutti 11, Fučka 8, Mergin 4, Tyler 16, Cavazzon 2, Lokar 9, Cantarello 20, Maguolo 4, Sartori 6, Zarotti.

SODNIKA: Deganutti (Videm) in Zancanella (Este); PM: Hitachi 26:34, Stefanel 19:32.

LIGNANO — Tekma je bila na dobri tehnični ravni. Začetek je bil izenačen, nakar je Hitachi prevzel pobudo, Stefanel pa je imel težave zlasti s protinapadom, vendar si je na koncu polčasa spet opomogel. Drugi polčas je bil zelo živahen, s hitrimi napadi, na koncu pa je bil ves napor Tržačanov, ki so ostali brez poškodovanega Middletona, zaman.

Prijateljske nogometne tekme

Tudi včeraj so odigrali vrsto prijateljskih nogometnih srečanj. Nekaj izidov:

Pisa - Milan 2:1 (2:1), Bari - Palmeiras 1:0 (1:0), Alessandria - Como 1:1 (1:1), Verona - Zevio 9:1 (3:0), Roma - L'Aquila 5:1 (4:1), Juventus - Pro Vercelli 3:0 (1:0), Taranto - Lecce 1:1 (0:0), Torino - Aosta 6:0 (2:0), Monza - Atalanta 1:1 (0:0), Reggiana - Montecchio 9:0 (4:0), Reggina - Bangu 2:0 (1:0), Padova - Vicenza 2:1 (2:1), Cosenza - Lazio 1:1 (1:0).

UDINESE - FULGOR SALZANO 5:0 (3:0)

UDINESE: Garella (46' Abate), Odi (46' Galparoli), Vanoli (60' Paganini), Bruniera (68' Galbagini), Sensini, Lucchi, Mattei (39' Minaud), Orlando, De Vitis (46' Simonini), Gallego (60' Branca), Balbo (68' Catalano).

STRELCL: Sensini v 6', Balbo v 12' in 21', Simonini v 62', Catalano v 81'.

V 1. kolu Pro Gorizia v gosteh v Coneglianu

RIM — Enajsterica Pro Gorizie bo v 1. kolu (10. septembra) meddeželnega nogometnega prvenstva (skupina D) igrala v gosteh proti Coneglianu. Celotni spored 1. kola je naslednji: Centro D.Mo - E. Pievigin, Conegliano - Pro Gorizia, Giorgione - Caerano, Mira - Sacilese, Monfalcone - Ponte Piave, Montebelluna - Fontanafredda, Opitergina - Salzano, Pordenone - San Donà, Sedico - Venezia C.

Baldi in Acheson najhitrejša

NUERBURGRING (ZRN) — Italian Baldi in Britanec Acheson (sauber mercedes) sta dosegla najboljši čas na prvi poskusni vožnji 5. dirke za svetovno prvenstvo sport-prototipov, ki bo danes v Nueburgingu. Baldi in Acheson sta krog prevozila v 1'23"125. Sledijo: 2. Schlesler in Mass (Fr., ZRN, sauber mercedes) 1'24"054; 3. Tambay in Lammers (Fr., Niz., jaguar XJR11 1'25"237; 4. Bailey in Gilbert (VB, nissan) 1'26"087; 5. Jelinski in Wollek (ZRN, Fr., joest-porsche) 1'26"272.

V Kulturnem domu v Gorici Ekshibicijska tekma jugoslovanskih odbojkarjev

Od 23. do 25. t. m. se bosta v Novi Gorici mudili odbojkarški reprezentanci Jugoslavije in Zvezne republike Nemčije. Obe postavi se namreč ta čas pripravljata na evropsko prvenstvo, ki bo konec septembra na Švedskem.

Treningi bodo potekali na prostem in v telovadnici OŠ IX. Korpusa. Sicer bo ob treningih čas tudi za prijateljsko srečanje, ki bo 24. t. m. ob 20. uri.

Za naše ljubitelje odbojke in športnike nasploh pa bo zanimivo tudi ekshibicijsko srečanje med A in B postavo jugoslovanske reprezentance, ki ga bo uprava Kulturnega doma v Gorici organizirala 23. t. m. ob 20. uri.

V okviru priprav so se jugoslovanski odbojkarji v prvi polovici avgusta mudili na Češkoslovaškem, kjer so se udeležili tudi kakovostnega mednarodnega turnirja s prisotnostjo reprezentanc Poljske, Sovjetske zveze, Kube, ČSSR in ZRN. Jugoslovansko vrsto vodita trenerja Grozdanović in Viki Krevselj, ki je dobro znan tudi našim odbojkarским privržencem. Za državno reprezentanco pa bo igral tudi napadalec Petrovič, ki bo v novi sezoni branil barve Philipsa, bivšega Paninija iz Modene. (ik)

Dirka tris

TREVISIO — Zmagovita kombinacija dirke tris je ta teden naslednja: 10-23-21. Dobitnikov je bilo 1305, prejeli pa bodo po 590.500 lir.

V 1. jugoslovanski nogometni ligi Olimpija v Osijeku

V anticipirani tekmi 4. kola v 1. jugoslovanski nogometni ligi sta se pomerila Vardar in Dinamo. Zmagal je Dinamo s 4:0 (2:0).

Ostala srečanja bodo na vrsti danes. Ljubljanska Olimpija bo gostovala pri Osijeku, pri katerem je že po 3 kolih odstopil trener Čordaš (zaradi nesporazumov z direktorjem kluba Simićem).

Ostali današnji spored: Velež - Slobođa, Vojvodina - Spartak, Željezničar - Crvena zvezda, Hajduk - Rad, Partizan - Sarajevo, Radnički - Budućnost in Borac - Rijeka.

Danes starta Koper

KOPER — Včeraj se je pričelo tudi prvenstvo v jugoslovanski nogometni medrepubliški ligi - zahod, v kateri Koper tudi letos načrtuje visoko uvrstitev, čeprav je med prestopnim rokom doživel nekaj kadrovskih sprememb.

Ekipo bo vodil novi trener Franci Sivko, pri delu pa mu bo pomagal Zdravko Pirc; oba sta mlada, ambiciozna strokovnjaka.

Vse tekme 1. kola z izjemo Koper - Primorac so odigrali včeraj. Koprčanom pa je tekmovalna komisija dovolila (tako kot Mariboru), da vse domače tekme igrajo ob nedeljah. Danes ob 17. uri bo torej na Bonifiki otvoritveno

srečanje proti Primorcu iz Stobreča (blizu Splita), s katerim je Koper lani doma zmagal (3:0), v gosteh pa je igral neodločeno in po enajstmetrovkah izgubil točko.

»Težko bo, ker je to prva tekma, toda dobro smo delali in vzdušje med igralci je ponovno zelo dobro. Pred svojim občinstvom se v uvodnem nastopu prav gotovo želimo dokazati in v imenu igralcev obljubljam, da bomo storili vse; gledalce pa vabim na Bonifiko, saj navsezadnje igramo nogomet zaradi njih,« nam je povedal kapetan rumeno-modrih Robert Voljč.

Koper je v pripravljalnem obdobju odigral več prijateljskih tekem in trener Sivko je z odnosom nogometašev do igre zadovoljen, danes pa bo v boj za prvi točki verjetno poslal naslednjo enajsterico: Volk (Zupan), Krstić (Cepovič), Radovanović, Ban, Poljšak, Zulič, Rudonja, Bizjak, Tripur, Voljč in Breznikar. (Kreft)

Fignon prvi na Nizozemskem

GULPEN (Nizozemska) — Na zadnji, 5. etapi kolesarske dirke po Nizozemski, se je uveljavil domačin De Rooy, na končni lestvici pa je v času 21.13'13" zmagal Francoz Laurent Fignon. Sledijo: 2. Marie (Fr.) po 1'; 3. Schurer (Niz.) 4'; 4. Yates (VB) 11'; 5. Ducrot (Niz.) 25'.

Na pripravi v Kranjski gori Jadranovci vneto delajo

KRANJSKA GORA — Jadranovi košarkarji, ki se te dni mudijo na pripravah v gozdu Martuljku pri Kranjski gori, so včeraj odigrali svojo prvo trening tekmo proti slovenskemu ligašu Medvode. Zanimivo je, da si je to srečanje ogledalo kar precejšnje število naših navijačev. Jadranovci so po dveurni tekmi sicer izgubili s 119:127 (59:68), a trener Valter Vatovec je bil s prvo preizkušnjo svojih varovancev povsem zadovoljen.

Sicer pa naši košarkarji trenirajo kar trikrat dnevno. Fantje so nekoliko utrujeni, toda treba je stisniti zobe, saj se bo najbrž prav ta vloženi trud še kako obrestoval med tekmovalno sezono.

V petek je v Kranjsko goro dopotoval še Jure Krečič, ki je tudi za to sezono sprejel mesto pomožnega trenerja.

Jadranovci bodo skupne priprave v Kranjski gori končali v torek, 22. t. m., medtem pa bodo najverjetneje odigrali vsaj še eno trening tekmo. (jan)

Real na sodišče

PORTLAND — Madridski Real je včeraj vložil tožbo na sodišču v Portlandu, češ da je Dražen Petrovič nezakonito podpisal dogovor s košarkarsko NBA ekipo Portland. Zagovornik španskega kluba je predstavil dokument, iz katerega naj bi bilo razvidno,

da ne obstaja klavzula o predhodni prekinitvi pogodbe. S svoje strani je Petrovič že dal sodišču na razpolago dokument, v katerem piše, da lahko zapusti klub pred iztekom četrtnega obdobja. Sodišče mora sedaj ugotoviti, kateri dogovor je verodostojen, saj je očitno, da sta Petrovič in Real dvakrat podpisovali ta dokument.

Medtem Petrovič trenira z ekipo Portlanda, katerega predsednik je dejal, da jih vse to kaj malo zanima, saj so s Petrovičem sklenili čvrst dogovor na osnovi predhodnega sodniškega posveta.

Sovjetski boksarji med profesionalci

MOSKVA — V Moskvi bodo danes trije sovjetski boksarji, Aleksandrov, Egorov in Sebejev, opravili svoje prvo srečanje med profesionalci. To je obenem tudi prvi nastop sovjetskih boksarjev med profesionalci.

Danes Leto - Secović

TERRACINA (Latina) — Bivši italijanski boksarski prvak v super velter kategoriji, Giuseppe Leto, se bo danes srečal z evropskim prvakom Secovićem, Avstrijecem jugoslovanskega porekla. Srečanje bo veljalo za evropski naslov.

iz sveta naše telesne kulture

Rekreacija

Pred časom sem v dnevniku Delo izsledil zanimive podatke o kalorijah, ki jih človek potroši pri fizičnih opravilih. Med drugim je bil tudi podan podatek, koliko kalorij potroši človek za uro zmerne hoje. Pisec je nadaljeval svoj prispevek z ugotovitvijo, da je avtomobil danes nadomestil hojo in da zaradi tega je v razvitem svetu vedno več predebelih ljudi. Skoraj istočasno sem sledil poteku plavanja po Blejskem jezeru za značko ali pokal vzdržljivosti: dva kilometra so morali kaveljci in korenine preplavati v določenem času, da bi si lahko pridobili pravico do nadaljnjih nastopov (kolesarjenje in tek). Skratka, ugotovil sem, da v Sloveniji polagajo veliko važnost rekreaciji, predvsem za starejše osebe. In prav med komentarji o plavanju so padle določene kritike organizatorjem, ki so dovolili, da so se med prave tekmovalce vključili tudi mladi, ki so žal spremenili ritem tekmovanja in tako škodili namenom prirediteljev. Skratka, rekreacija v taki obliki je namenjena le ljudem določene starosti.

Tudi mi smo podvrženi trendom in navadam razvite družbe, morda še več kot v Sloveniji. Avtomobil je skoraj pri vseh nadomestil »noge« in žal se skoraj nevede odrekamo hoji in ostalim gibalnim vajam; po drugi strani žal nimamo organizirane rekreacije in ne znamo izkoristiti prav te ugodnosti. Obstajajo sicer skupine, ki se rekreacijsko ukvarjajo s to ali ono panogo, a to še ne pomeni, da se sistematično ukvarjamo z rekreacijo; poleg tega so te skupine odprte osebam vseh starosti in tako ne dosežemo željenega cilja. Izjema v tem našem delovanju sta planinski društvi, ki prirejata razne izlete in pohode in tako ohranjata staro tradicijo. Že sama pobuda, da prirejajo krajše ali daljše pohode tudi za otroke, pomeni, da društvi skušata vzbuditi ljubezen do hoje in da smiselno delita člane v razne starostne skupine.

Dokaj aktivni so tudi kolesarji-amaterji, a vendar tudi oni niso povezani; delujejo nekatere samonikle skupine, vendar je ta vrst rekreacije samo pri KK Adria uvrščena v redni delovni spored. Tudi upokojenci imajo svojo skupino in skrbijo za utrjevanje svojih telesnih zmogljivosti.

Vendar menim, da je vse to premalo in da bi morali na neki način in z novim pristopom spremeniti našo miselnost.

Rekreacijo moramo gledati iz dveh vidikov: predvsem razlikovati starostne skupine in sposobnostne meje. Ne moremo namreč istovetiti tekmovalca, ki je le eno ali dve sezoni opustil aktivno tekmovanje s človekom, ki morda ni bil nikoli tekmovalca, a si želi ohranjati zdravo telo. Predvsem moramo torej pomisliti na različne potrebe

in želje rekreativcev. Morda so prav zaradi teh pomanjkljivosti zamrli rekreativni odbojarski turnirji, ki jih je ZSSDI pred leti kar uspešno prirejalo. Dodati moramo še kronično pomanjkanje primernih vadbenih zaprtih prostorov in tako je slika dokaj jasna.

Te dni sem ponovno dobil v roke knjižico o slovenski vertikali, ki jo je pred leti izdalo Planinsko društvo. In vprašal sem se, koliko oseb je prehodilo ne celotne vertikale ampak vsaj del, ki poteka po naši pokrajini in ki ne zahteva veliko truda in napora. Žal moram priznati, da sem sam med tistimi, ki tega niso storili. Pot je namreč takoj dosegljiva in zaradi tega mnogokrat odlašamo, da bi jo prehodili; vsakokrat najdemo izgovor, da se ne podamo na pot. In tako minevajo meseci in leta in vsi skupaj se polenimo. Spremeniti moramo torej miselnost, vendar po drugi strani mora tudi ZSSDI storiti kaj konkretnega v to smer.

Že pred časom je padla zamisel, ki ni bila nikoli izpeljana, da bi organizirali venček pohodov oziroma, da bi ojačili pohode, ki jih nekatera društva še prirejajo. Pohodi bi bili odprti vsem osebam, ki se želijo ukvarjati s to vrsto rekreacije. Dober načrt z datumi in pogoji pohodov bi verjetno dosegel svoj namen. Začetek bi bil seveda težaven, verjetno ne bi bilo mnogo udeležencev, vendar bi storili prvi korak. Tudi majhne pobude, ki ne zahtevajo prevelikega finančnega napora, omogočajo, da agitiramo in združimo skupine ljudi, ki so sedaj deloma odtujeni. To je le ena izmed lahko izvedljivih pobud, lahko pa bi jih izsledili še več. Vsekakor je nujno potrebna izmenjava mnenj in izkušenj. Prav tako bi lahko priredili pokal »vzdržljivosti«, določiti bi morali le panoge in podobno. Naša najbližja okolica je primerna za številne prireditve in raznolikost pobud.

Nekdo bo pripomnil, da je teorija zanimiva, odprto pa ostaja vprašanje, kako zamisel izpeljati v praksi. Vračamo se na vprašanje ljudi, ki bi imeli dovolj časa, da bi se s tem ukvarjali. Jasno je, da mora povezovalno vlogo prevzeti prav ZSSDI, ki je poklicano, da išče nove poti in izpelje nove pobude. Istočasno je potrebno sodelovanje društev. Odborniki Združenja ne morejo biti povsod prisotni in zaradi tega se morajo naslanjati na že obstoječe strukture. Na tak način bi tudi prireditve postale del organiziranega delovanja društva.

Potrebne so ideje in čim več ljudi bo pri tem sodelovalo in se zavzemalo, večje so možnosti, da najdemo neko pametno in koristno rešitev.

ODO KALAN

Naš edini odbojarski državni ligaš začel s pripravami Bor Elpro čaka zahtevna sezona

Novi trener Marko Kalc

Priprave na novo sezono so po velikem šmarnu začele tudi odbojkarice Bora Elpro, ki bodo letos, po izpadu moške vrste Olympie, edini slovenski zastopnik v državni C-1 ligi in bodo torej na najvišji ravni predstavljale našo odbojko.

Bližnja sezona bo za plave nemara zelo naporna, saj je zveza FIPAV sklenila znova revidirati državna prvenstva in bo v sezoni 1990/1991 ustanovila ligo več, tako da bomo poleg B 1 lige imeli tudi še B 2 ligo. To pomeni, da se bo iz letošnje C 1 lige v elitno B ligo uvrstila le prvouvrščena ekipa, v bodoči B 2 ligi pa bodo igrale druga, tretja in četrta, peta pa le, če bo premostila dodatni kvalifikacijski turnir. Za borovke, ki so lani s povsem obnovljeno postavbo dosegle obstanek v ligi, letos pa vsekakor računajo na boljše uvrstitve, se torej samo po sebi postavlja kot cilj najmanj napredovanje v B 2 ligo, vendar pa na enak način nemara razmišljajo tudi v taborih vseh ostalih državnih tretjeligašev, še posebej, če vemo, da so si bile ekipe v lanskí sezoni med sabo zelo izenačene....

Glavna novost v Borovem taboru je letos nedvomno trener. Vodstvo društva je naloge, da vodi ekipo zaupalo svojemu mlademu trenerju, komaj 23-letnemu Marku Kalcu, ki pa ima za sabo že kar veliko trenerskih izkušenj. Začel je namreč kot pomočnik Aleksandra Korena pri združenih mladinski ekipi Friulexport, nato je bil pomočnik Franka Drašiča pri združenih ekipi Meblo, svojo trenersko kariero pa je nadaljeval v Rimu pri prvotligaškem klubu Tor Sapienza, kjer je bil hkrati

Z enega prvih treningov borovk na stadionu 1. maj

pomočnik pri prvi ekipi in glavni trener tamkajšnje mladinske vrste, ki je lani nastopala v C-2 ligi. Kalc dokončuje študij na visoki šoli za telesno kulturo v Rimu in ker zdaj tam dela le še zadnje izpite, se je lahko brez težav odzval vabilu svojega matičnega društva.

Kot smo izvedeli ostaja igralski kader v svojem jedru nespremenjen. Zaradi študijskih obveznosti v ekipi ne bo več Tanje D'Ambrogio, od Sokola, kjer je bila na posojilu, pa se vrača Vera Stopper, ki bo imela letos po večletnem igranju v deželnih ligah priložnost, da se naposled preizkusi tudi v državnem merilu, kar si nedvomno tudi zasluži. Nekatere mlajše igralke, ki so bile lani pri članski ekipi, a niso imele možnosti, da igrajo, bodo v novi sezoni igrale z drugo Borovo postavbo v 1. diviziji.

Pri društvu pred novo sezono prevladuje optimizem. Nekaj skrbi povzroča pravzaprav edinole številna omejenost igralskega kadra, čeprav se je isti problem postavljaval že lani. Je pa ekipa nedvomno bolj izkušena in uigrana.

Društvo si je tudi prizadevalo za izboljšanje razmer za vadbo s skladnejšo porazdelitvijo urnikov tekem, zlasti v dvorani Suvich, kjer bodo borovke tudi letos igrale domače tekme (ob 20.30).

S polno paro in v polni zasedbi bo ekipa začela trenirati jutri, v petek pa bo odšla na desetdnevne priprave. Letos so kar se tiče članic opustili Škofjo Loko (tam pa bodo že jutri odpotovali mladinci pod vodstvom trenerja Furla-

niča) in se opredelili za Roglo, kjer so razmere za delo naravnost sijajne (odlično opremljene dvorane, bazen, igrišča, trim itd.) in ni naključje, da se na Pohorje redno odpravlja cela vrsta državnih reprezentanc in prvotligaških društev. Priprave na Rogli je omogočil klub Paloma Branik, s katerim ima Odbojarsko društvo Bor redne in plodne stike, saj so bile Borove mladinke že pred leti gostje mariborskega prvotligaša.

Že konec prihodnjega meseca bodo plave začele tekmovali v italijanskem pokalu za B in C ligaše, prvenstvo pa se bo začelo v soboto, 4. novembra, z domačim nastopom proti novincu Ghemar.

V D skupini C 1 lige bodo poleg borovk nastopale še sledeče ekipe: Dolo Pallavolo, Pav Udine Green Pav, Vivil Villa Vicentina, AUSA Pav Cervignano, Foce Colori Latisana, Albatros Treviso, OMA Mobili San Giusto Trst, (vse te ekipe so bile že lani), CMC Venezia Mestre (povratnik iz B lige), Ghemar Piove Padova, Cordeons PN in Villacher Bier Tržič (novinci).

Spored Borovih tekem: 4. 11. Bor Elpro - Ghemar; 11. 11. Mestre - Bor Elpro; 18. 11. Vivil - Bor Elpro; 25. 11. Bor Elpro - AUSA Pav; 2. 12. Villacher - Bor Elpro; 9. 12. Bor Elpro - Albatros; 16. 12. Dolo - Bor Elpro; 23. 12. Bor Elpro - OMA; 13. 1. Pav Udine - Bor Elpro; 20. 12. Bor Elpro - Cordeons; 27. 1. Latisana - Bor Elpro.

Povratne tekme: 10. 2.; 17. 2.; 24. 2.; 3. 3.; 10. 3.; 17. 3.; 24. 3.; 31. 3.; 7. 4.; 21. 4.; 28. 4.

Na pripravih FIDAL C. Coslovich v Formiu

Čeprav so počitnice v bistvu še v polnem teku, pa pri Boru potekajo priprave na novo sezono s pospešenim ritmom. Vodstvo Bora je izkoristilo počitnice za vrsto vzdrževalnih del, med katere sodi tudi prilagoditev vseh varnostnih mer objektov uradnim predpisom.

Tudi dejavnost tekmovalcev je v teh dneh zelo živahna. Predprvenstvene priprave tečejo v košarki, nogometu, namiznem tenisu, odbojki, v kratkem se bodo začela v gimnastiki, rekreativna dejavnost pa je itak potekala preko vseh počitnic v skoraj vseh popoldanskih in večernih urah. Vrsta ekip se bo (ali pa se je že) udeležila tudi skupnih priprav izven sedeža, sem pa lahko prištejemo tudi vabila nekaterim posameznikom iz raznih Borovih članic na ravni vsedravnih federacij. Tako je bila povabljen - med drugim - v Formio tudi Borova atletinja Claudia Coslovich.

Ker obenem v teh dneh že tudi tečejo prve seje raznih odborov in sestanki z igralci, lahko rečemo, da letošnja predprvenstvena dejavnost napoveduje pri našem mestnem športnem društvu živahno in bogato sezono. (-boj-)

Za svetovni pokal v kajaku in kanuju Danes v Tacnu veliki finale

Pred tekmovalci v slalomu na divjih vodah je še zadnja preizkušnja, veliki finale za točke svetovnega pokala. Taceen pri Ljubljani bo danes (pričetek je napovedan za 10. uro) prinesel odločitve, kdo bodo zmagovalci v štirih slalomske kategorijah: kanuju, kajaku, kanuju dvosedu in ženskem kajaku. Nikjer ni še prav nič odločenega, še marsikaj se lahko preobrne in spremeni.

Za Jugoslavijo bo seveda daleč najbolj zanimiv obračun med kajakaši, kjer ima kar vsa četverica njenih reprezentantov še možnosti za kolajne, prvo mesto pa jim ni več dosegljivo. O njem bodo odločali Richard Fox, ki trenutno vodi in je tudi v najugodnejšem položaju, tekmovalca iz ČSSR Luboš Hilgert, ki je v odlični formi, nekaj možnosti pa ima celo Francoz Laurent Brissaud. Foxu pa je potrebno vsaj 10. mesto in potem odpadejo vse druge kombinacije. Toda na razpenjenih brzicah Save pod zapornico se lahko zgodi marsikaj. Že vsaka napaka pa velja, v hudi konkurenci, kar precej mest. Za domačine Čizmana, Skoka, Štruklja in Abramiča velja seveda le eno. Čim hitreje in brez napak priti do cilja in poskušati doseči čim višje mesto. Lahko se zgodi, da bosta kar dva na končnih stopničkih, lahko

pa tudi nobeden. Obremenitev bo pred domačim občinstvom še toliko večja. Sicer pa so fantje letos že toliko dosegli, da ne gre od njih preveč pričakovati, saj se bliža konec sezone, a svoje pa dela tudi že utrujenost. Zanesljivo pa bodo dali vse od sebe. Pri kanuju je zanesljivo le to, da bo na najvišji stopnički stal eden izmed Američanov, mogoče pa bodo na najvišjih mestih kar trije. Jugoslovanski kanuist Jože Vidmar se še vedno bori za peto mesto, s čimer bi ponovil lanski uspeh v tem tekmovanju.

Skratka, danes se v Tacnu obeta pravi kajakaški praznik ter ogorčen boj za vsako stotinko, vsako točko. (Ervin Čurlič)

RADIO OPČINE

V jutrišnji oddaji Tedenski športni komentar, ki bo ob 18.00 na Radiu Opčine, bodo na sporedu naslednji prispevki: NOGOMET: Triestina in Udinese, še teden dni do prvenstva; novosti ali ne v amaterskih prvenstvih; KOŠARKA: obisk Radia Opčine pri Jadranu v Kranjski gori; kam pa kam Jure Krečič, k Boru ali k Jadranu? KOLESARSTVO: kol. klub Sežana o svojih startih in ciljih.

obvestila - obvestila

NOGOMETNA SEKCIJA
kluba Bor obvešča, da se pričnejo celodnevni treningi jutri, 21. t. m., od 8.30 do 17.30 v Borovem športnem centru (kosilo preskrbljeno).

KOŠARKARSKA SEKCIJA
ŠZ DOM IZ GORICE
sporoča, da bo prvi trening kadetov (letnika 1973/74) v torek, 22. avgusta, ob 18.30 v Dijaškem domu v Gorici.

FC PRIMORJE
obvešča člane mladinskih nogometnih ekip, da se treningi vršijo vsak dan na igrišču od 17. ure dalje.

ŠD BREG, ŠZ SLOGA
IN ŠD SOKOL
obveščajo, da zainteresirani lahko kličejo odbojkarje, ki so na pripravah na Ravnah na Koroškem, na tel. št. 003862-861801 (hotel Merx).

S.A.C.A.T.
nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov
Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

CASA del CICLO
Capponi Marino

TRST — Ul. Valdirivo 21 - Tel. 68009

EKSKLUZIVNI PREDSTAVNIK

PINARELLO MOTOBECAE

- dirkalna kolesa
- mountain bike za turizem in otroke
- oprema in oblačila

Bianchi Atala

fersina est s.r.l.

34011 DEVIN-NABREŽINA (Trst)
Nabrežina Kamnolomi 63/A
Tel. 040/201122 - Fax 040/201130

ZASTEKLITVE iz P.V.C.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 6.000,- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000,- din, trimesečno 85.000,- din, letno 320.000,- din, upokojenci mesečno 25.000,- din, trimesečno 65.000,- din, polletno 120.000,- din, letno 240.000,- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poveša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglašni 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglašni 760 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni izdežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

20. avgusta 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Kolumbijska vlada napovedala vojno trgovcem smrti iz Medellina

Tudi senator Luis Carlos Galan med žrtvami »carja« kokaina

BOGOTA — Eskadroni smrti kolumbijskih prekupčevalcev mamil so še enkrat udarili: v enem samem tednu so umorili štiri osebe, zadnja žrtev pa je Luis Carlos Galan (na sliki AP), predsedniški kandidat kolumbijske liberalne stranke. Umorili so ga z rafalom mitraljeza, medtem ko je v kraju Soacha, trideset kilometrov južno od Bogote, imel predvolilni shod. Galan je doberšen del svoje volilne kampanje posvetil boju proti trgovini z mamili, že 4. avgusta pa je doživel atentat v centru Medellina, ko so neznanci proti njegovemu avtomobilu izstrelili dve manjši raketi. Mestna policija ne izključuje dejstva, da je car kokaina Pablo Escobar Gaviria ponudil nagrado v vrednosti pol milijona dolarjev osebi, ki bo Galana umorila. Razpis nagrade je očitno bil učinkovit, Escobar sam pa ima pri tem umoru, kot sicer pri vseh prejšnjih, čiste roke.

Carlos Galan je bil že deset let na kolumbijskem političnem prizorišču, velik ugled pa si je pridobil zaradi svoje iskrenosti in doslednosti. Vodil je disidentsko strujo liberalcev, ki jo je poimenoval novi liberalizem. Pri 27 letih je postal minister za šolstvo in hkrati najmlajši politik v kolumbijski politiki. Zaradi njegove zgovornosti in odločnosti so ga kmalu poimenovali »politični fenomen desetletja«.

Na umor visokega političnega predstavnika je kolumbijska vlada takoj reagirala. Vse radijske in televizijske postaje so neposredno prenašale izreden poseg predsednika Virgilia Vargasa, ki je trgovcem smrti napovedal pravo vojno. Odslej bo izreden odlok omogočil takojšnjo ekstradicijo vseh ljudi, ki so kakor koli povezani s proizvajalci kokaina in zaplembo njihove

imovine. Kriminal, ki je neposredno povezan s to dejavnostjo, se je namreč v zadnjem času nevarno razširil. Po vsem svetu je odjeknila vest o nasilni smrti novinarja Gabriela Montoye, nato sodnika Carlosa Valencie Garcie ter še polkovnika Franklina Quintera. Vsi štirje so se odločno zoperstavili Escobarju in njegovi desni roki Rodriguezu Gachi, ki sta nekatere pokrajine v državi spremenila v prave tovarne smrti, vse to pa z neprikrito pomočjo nekaterih vodilnih osebnosti. Gojenje rastlin, iz katerih pridobivajo kokain in morfij je namreč v Kolumbiji zelo malo razširjeno, zato pa je v zadnjem desetletju zrasla prava industrija droge z destilarnami, rafinerijami in vsemi strukturami, ki jih tako predelovanje zahteva. S trgovci smrti pa sodelujejo tudi nekatere ugledne kemične industrije. Zaradi vse ostrejšega nadzorstva na mednarodni ravni, so se morale predelovalne industrije posodobiti, namesto kovčkov z dvojnimi dnom se sedaj najraje poslužujejo kapsul, ki jih kurirji pogoltnejo, preden se podajo na svojo smrtonosno pot. Prav tako je znano, da obstajajo v Kolumbiji prave šole za kurirje, ki dobavljajo mamila ameriškemu in evropskemu trgu. »Tečaj« menda obiskuje na tisoče ljudi.

Carlos Galan pa je postal za Escobarja in Gacho le preveč nevaren. Brez dlak na jeziku je govoril o povezavah med trgovci z mamili in politiki ter vojaškimi osebnostmi, opozarjal je na naraščajočo korupcijo v vseh državnih institucijah, vendar je moral umreti, zato da je predsednik Vargas javno napovedal vojno vsem trgovcem smrti, brez izjeme.

Neurje s točo zalilo Ljubljano

LJUBLJANA — V petek okoli pol osmih se je nad Ljubljano in širšo okolico razbesnela nevihta s točo. V dobri uri je v Ljubljani, kot so izmerili na Hidrometeorološkem zavodu Slovenije, padlo 60 litrov padavin na kvadratni meter, medtem ko je dolgoletno avgustovsko povprečje 138 litrov na kvadratni meter, torej v eni uri pol mesečne količine padavin. Največ škode je poleg toče povzročila voda, ki je vdrla v ničkoliko kleti. Ljubljanska poklicna gasilska brigada je imela ves večer dela čez glavo s črpanjem vode, da treh požarov, ki jih je zanelila strela, niti ne omenjamo. Vsa vozila gasilcev so bila na terenu do jutra, saj je voda zalila med drugim kletne prostore nove porodnišnice, zavoda za transfuzijo krvi, zdravstvenega doma Moste, Velane, stolpnice na Trgu oktobrske revolucije, Vlahovičevi, Litijski, Name v Štepanjskem naselju, prizanesla pa ni niti Onkološkemu inštitutu.

Najcenejši bencin v Evropi

BONN — Po podatkih zahodnonemškega avtomobilskega kluba ADAC je bencin v Evropi zdaj najcenejši v Jugoslaviji. Po sporočilu ADAC stane liter super bencina v Jugoslaviji 0,82 marke. V ZRN se cene supra gibljejo od 1,2 do 1,3 marke, cena pa narašča.

V bolonjski pokrajini največje blagostanje

MILAN — Pokrajina, v kateri se v Italiji najbolje živi, je Bologna, najslabše pa živijo prebivalci na področju Enne. Bocen je na lestvici blagostanja najbolj napredoval (z 52. na 27. mesto), Asti pa najgloblje padel (z 29. na 50. mesto). Ti podatki izhajajo iz raziskave o blagostanju v Italiji in ki jo je v sodelovanju z raziskovalnim inštitutom Tesitalia izvedel tednik Il mondo.

Pri deželah je Dolina Aoste obranila prvo mesto izpred treh let (zadnja taka raziskava je bila opravljena leta 1986), tik za njo pa je Emilija-Romagna, ki se je s tretjega mesta povzpela na drugo. Precej mest je pridobila dežela Tridentinsko-Južna Tirolska, ki je po blagostanju sedaj na tretjem mestu. Na repu lestvice je Bazilikata prehitela Sicilijo, za katero so le še Molize in Kalabrija ter Kampanija, ki se nista premaknili z zadnjih dveh mest.

Raziskava je prinesla tudi številne druge novosti. Meja med blagostanjem in revščino se sicer ni mnogo premaknila, toda znotraj razvitega severa in zaostalega juga so opazni številni premiki. Tako se je na primer upočasnil napredek severozahodnih področij države, ki je še pred tremi leti zgledal nezaustavljiv, severovzhod

pa beleži celo rahlo nazadovanje, ki ga lahko pripišemo nepričakovani krizi Furlanije. Videmska pokrajina je tako na lestvici nazadovala za 14 mest, pordenonska pa za devet. V Julijski krajini je Trst obdržal svoje položaje, zato pa je Gorica zdrsnila globoko navzdol in pristala na 24. mestu.

Blagostanje se je v zadnjih treh letih izrazilo »pomaknilo« proti Emiliji-Romagni in Toskani, raziskava pa je tudi pokazala, da se vedno bolj prebija v ospredje nekakšna »druga Italija«, ki jo sestavljajo majhna podjetja v pokrajinah, kjer so storitve dobro razvite in obstajajo primerne infrastrukture. Nekoliko v nasprotju s tem napredkom »majhnih« centrov je velik skok Milana, kot simbola industrijskega razcveta v šestdesetih letih. Milan je pridobil osem mest in se uvrstil na 6. mesto. Kot protiutež pa se pojavlja propad Rima, ki je izgubil kar 18 mest in je zdaj po blagostanju komaj 34. pokrajina v državi.

Na jugu države pa je stanje zaskrbljujoče. Čeprav je ponekod viden napredek, pa je predvsem tam, kjer vlada kriminal, opazno stalno nazadovanje, ki ga bo najbrž težko zaustaviti.

Ameriške bele veveričke

V mestecu Marlonville (Missouri) živi nekaj stotin redkih, popolnoma belih veveric. Mestne oblasti so jih zaščitile in določile kazni 500 dolarjev za tiste, ki bi poškodovali ali ubili belo veveričko (Telefoto AP)

20 milijonov

tebi na razpolago za nakup pohištva
s tvojo

ki jo dobiš v trgovinah:

mobili
san giusto

TRST - Ul. Diaz 12 - tel. 040/302454

ARREDAMENTI
SANGIUSTO
TRST - Ul. Diaz 7 - tel. 040/307880